

ПОЛИТИЖНИ

1.50
ДИНАР

ГОДИНА
XXXI
БРОЈ
978
25. IX 1970.

ЗАБАВНИК

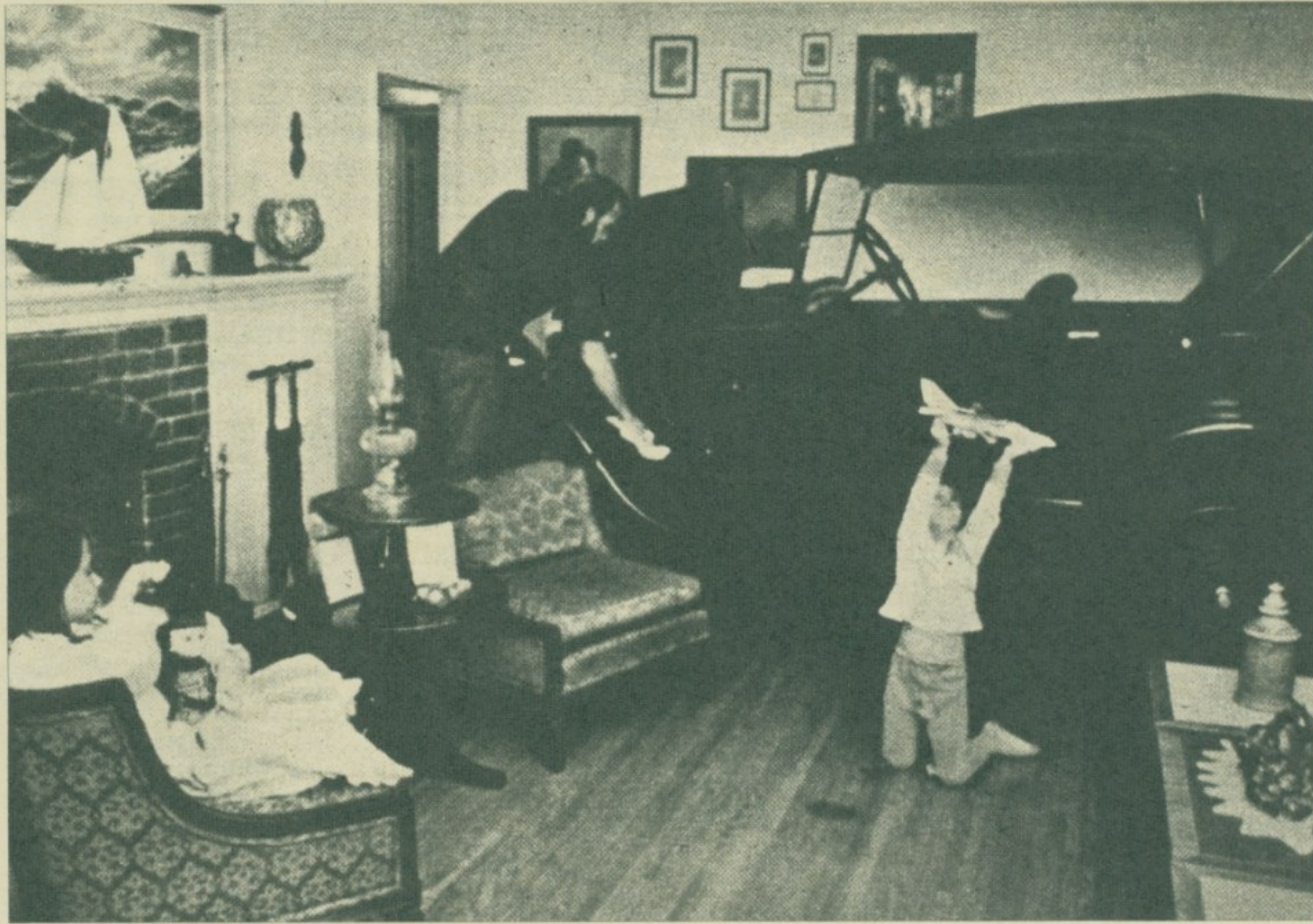
ПЕРСИЈА

ДОГОДИЛО СЕ...

ЖИВА КОШНИЦА. — Рејмон Преснел из Сев. Каролине умало није настрадао на једном излету: на врат му је слетела пчела-матица а за њом и читав рој и прекрио му пола лица и груди. Преснел није смео ни да се мрдне све док га један стручни пчелар није ослободио роја.

СТАРИ АУТОМОБИЛ У САЛОНУ. — Двадесет седмогодишњи Џејмс Хоскинсон из Санта Монике, у Калифорнији, има необичан хоби: да оправља старе аутомобиле и оспособљава их за вожњу. То му, међутим, није успело и са овим прастарим „Фордом Т“, моделом који данас представља праву реткост. Због тога га је Хоскинсон само добро очистио и поставио у свој пространи кућни салон као део намештаја. Његова супруга се мргоди али су зато његово двоје деце одушевљени што у кући имају тако занимљиву „играчку“.

Ripley

Веровалти или не!

Сенџен

ТРКАЦКИ КОЊ
АРНОЛДА ВИНКА
ИЗ ДЕЛРЕЈ БИЧА
(САД)
ИМА НА ГЛАВИ
ШАРУ КОЈА
ПОДСЕЋА НА
МОРСКОГ
КОЊИЦА

**ДРВО-
ВРАТНИЦЕ**

НАЛАЗИ СЕ
У
ХИРФОРДУ,
У ЕНГЛЕСКОЈ,
И КРОЗ ЊЕГА СЕ УЛАЗИ
НА ИМАЊЕ
ЏОНА КОТЕРЕЛА

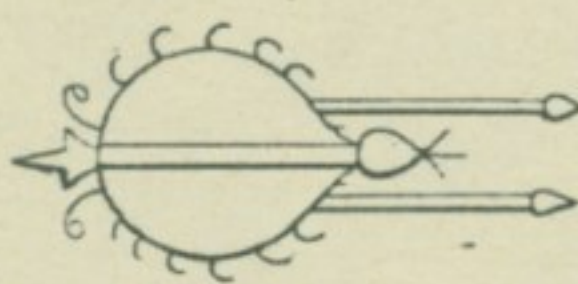
ЗВЕЗДАСТЕ ДУНЕ

СТВАРАЈУ
СЕ
У САХАРИ
КАДА
ДУВАЈУ
ВЕТРОВИ КОЈИ
СЕ „ТУКУ“

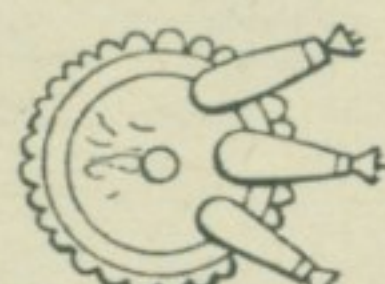
Чамац - спасилац

БРАНЦУЗ АДОЛФ ПОНЕ ПАО ЈЕ СА СВОГ МОТОРНОГ ЧАМЦА
У МОРЕ У БЛИЗИНИ НОВЕ КАЛЕДОНИЈЕ А ЊЕГОВ САПУТНИК
СКОЧИО ЈЕ ЗА ЊИМ ДА БИ ГА СПАСАО.
ЧАМАЦ ЈЕ ПУНОМ БРЗИНОМ НАСТАВИО ДА ПЛОВИ
ОСТАВЉАЈУЋИ ДВА ЧОВЕКА У
МОРУ ПРЕПУНОМ АЖУЛА, НА МЕСТУ УДАЉЕНОМ
12 КИЛОМЕТАРА ОД НАЈБЛИЖЕГ КОПНА.
ОБОЈИЦА БИ СИГУРНО НАСТРАДАЛИ ДА СЕ ИЗНЕНАДА
ЊИХОВ ЧАМАЦ НИЈЕ САМ ОД СЕБЕ ОКРЕНУО И ВРАТИО
ТАЧНО ДО МЕСТА ГДЕ СУ СЕ ОНИ БОРИЛИ С ТАЛАСИМА
(24. XII 1923)

**РАКЕТНИ
ТОРПЕДО**

ОНИ СЕ ЦРТЕЖИ НАЛАЗЕ У
ЈЕДНОМ СТАРОМ РАТНОМ
ПРИРУЧНИКУ ИЗ 1275,
ПРОНАЛАЗАК СУ АРАПСКОГ
НАУЧНИКА
ХАСАНА АР-РАМАХА

**МИНА СА
3 УПАЉАЧА**

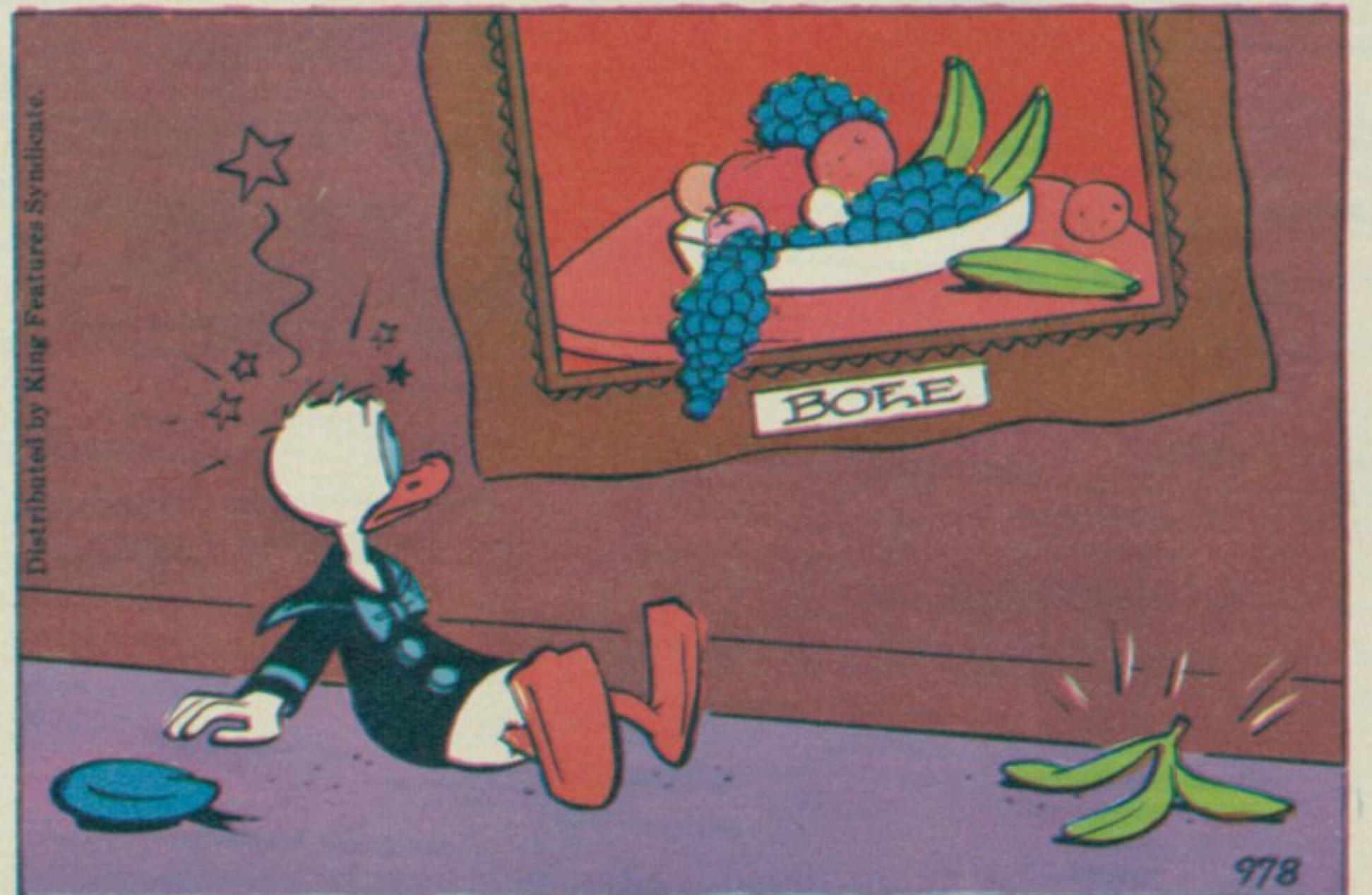
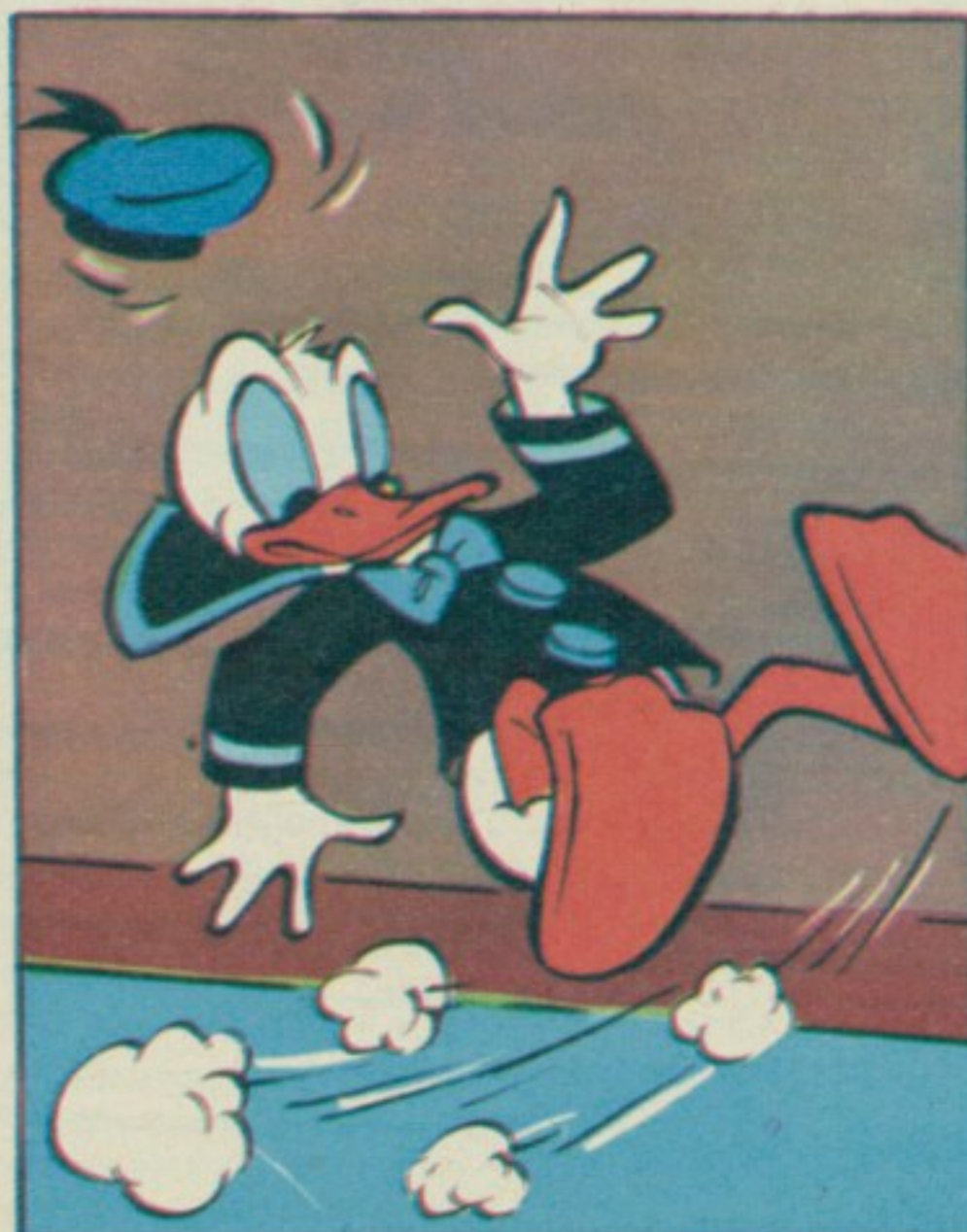
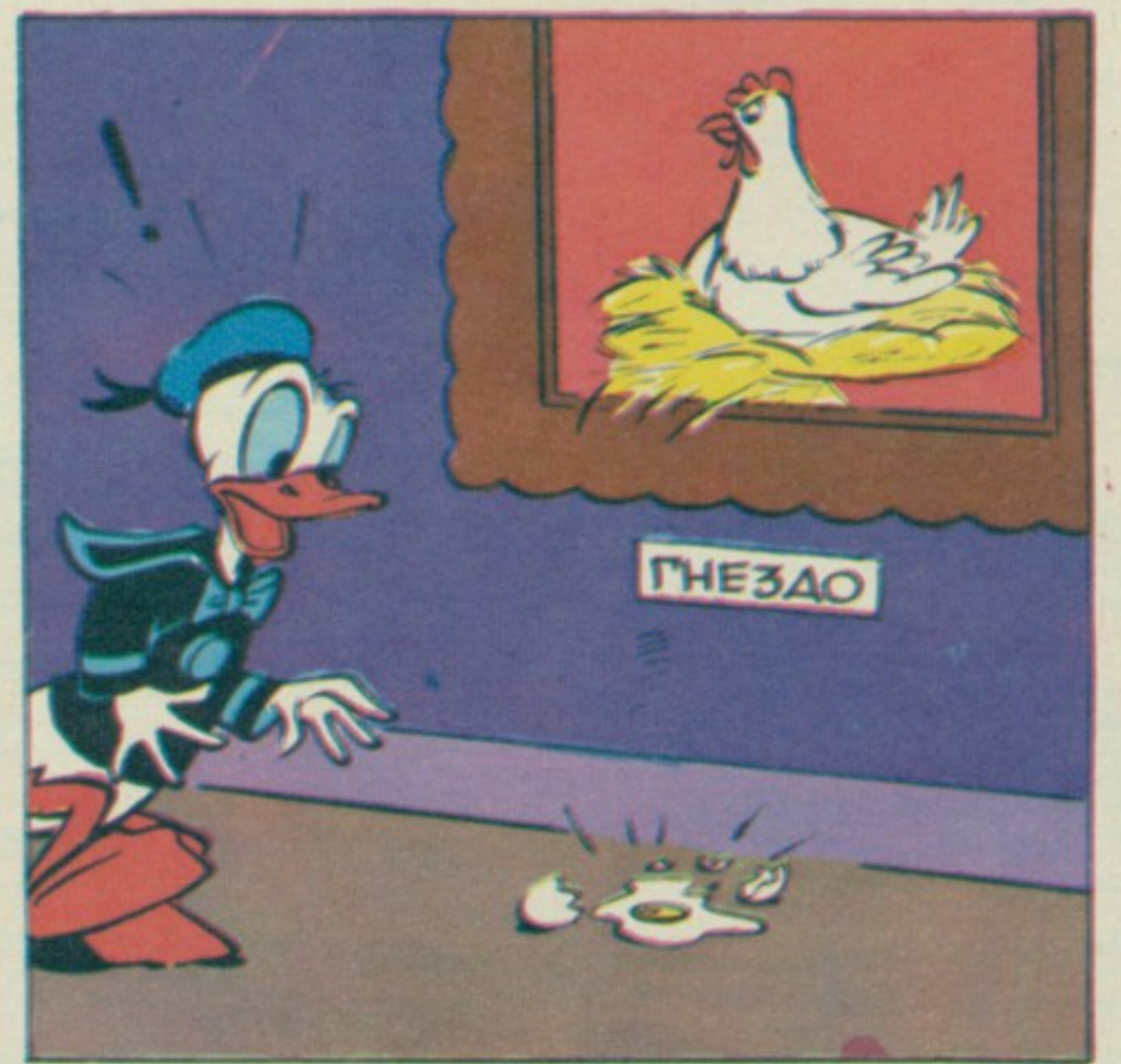
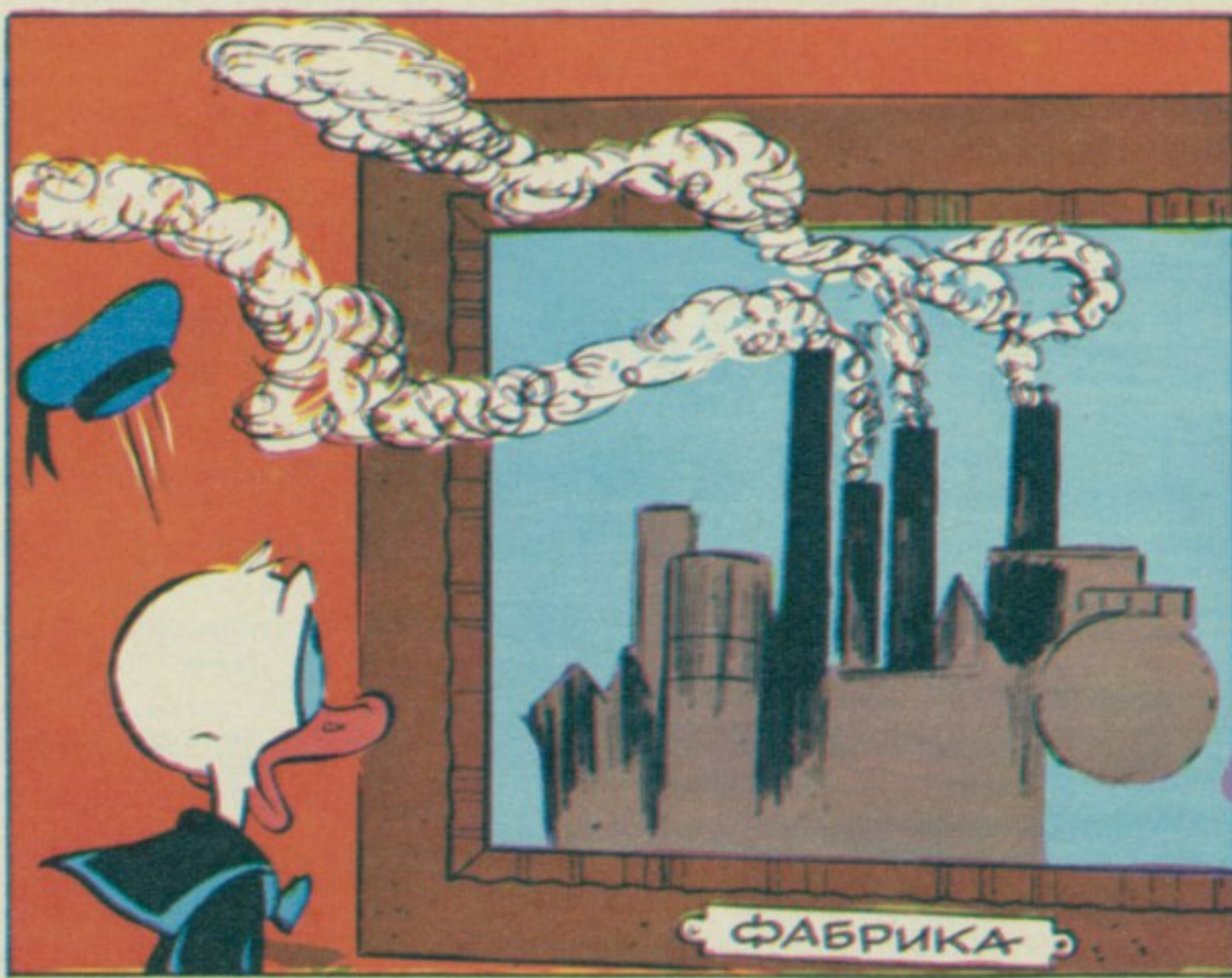
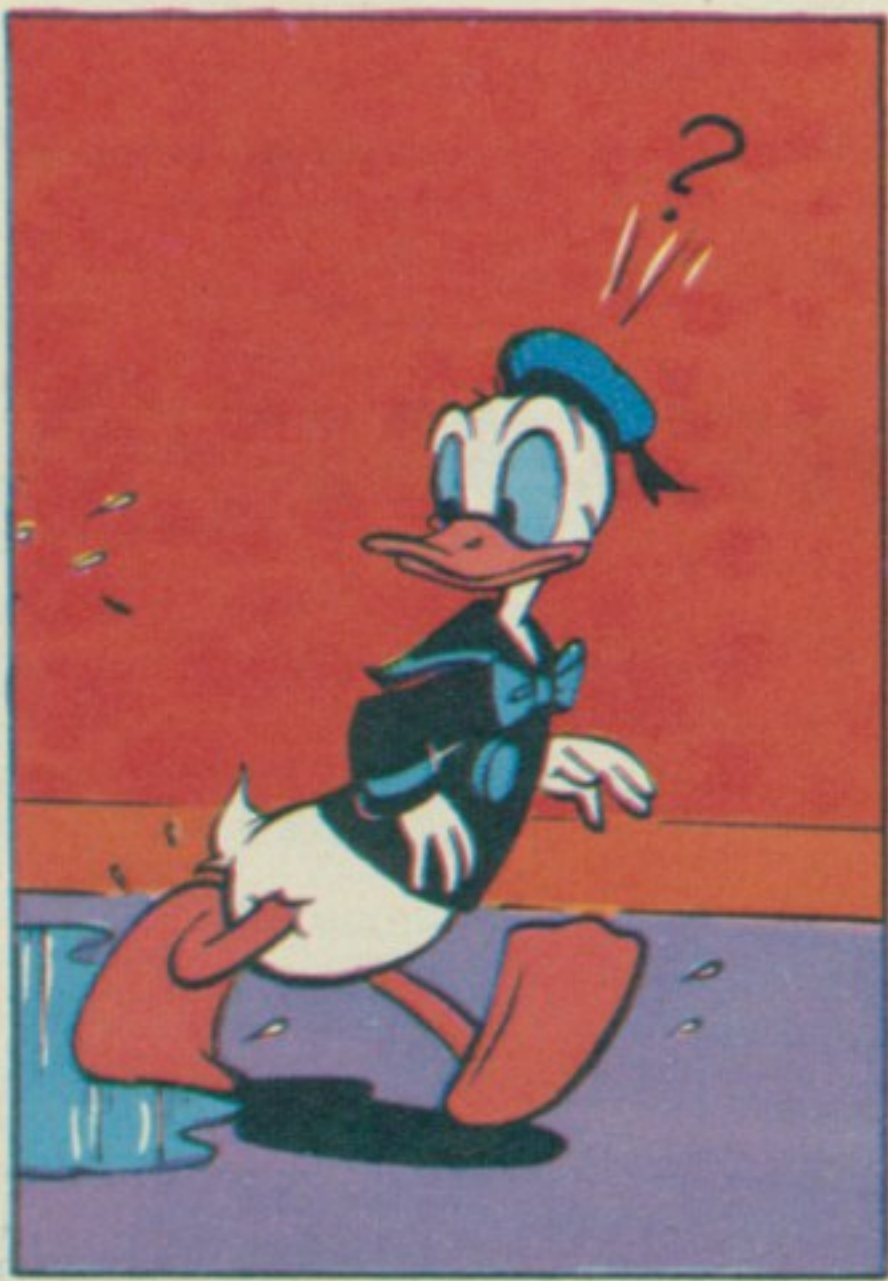
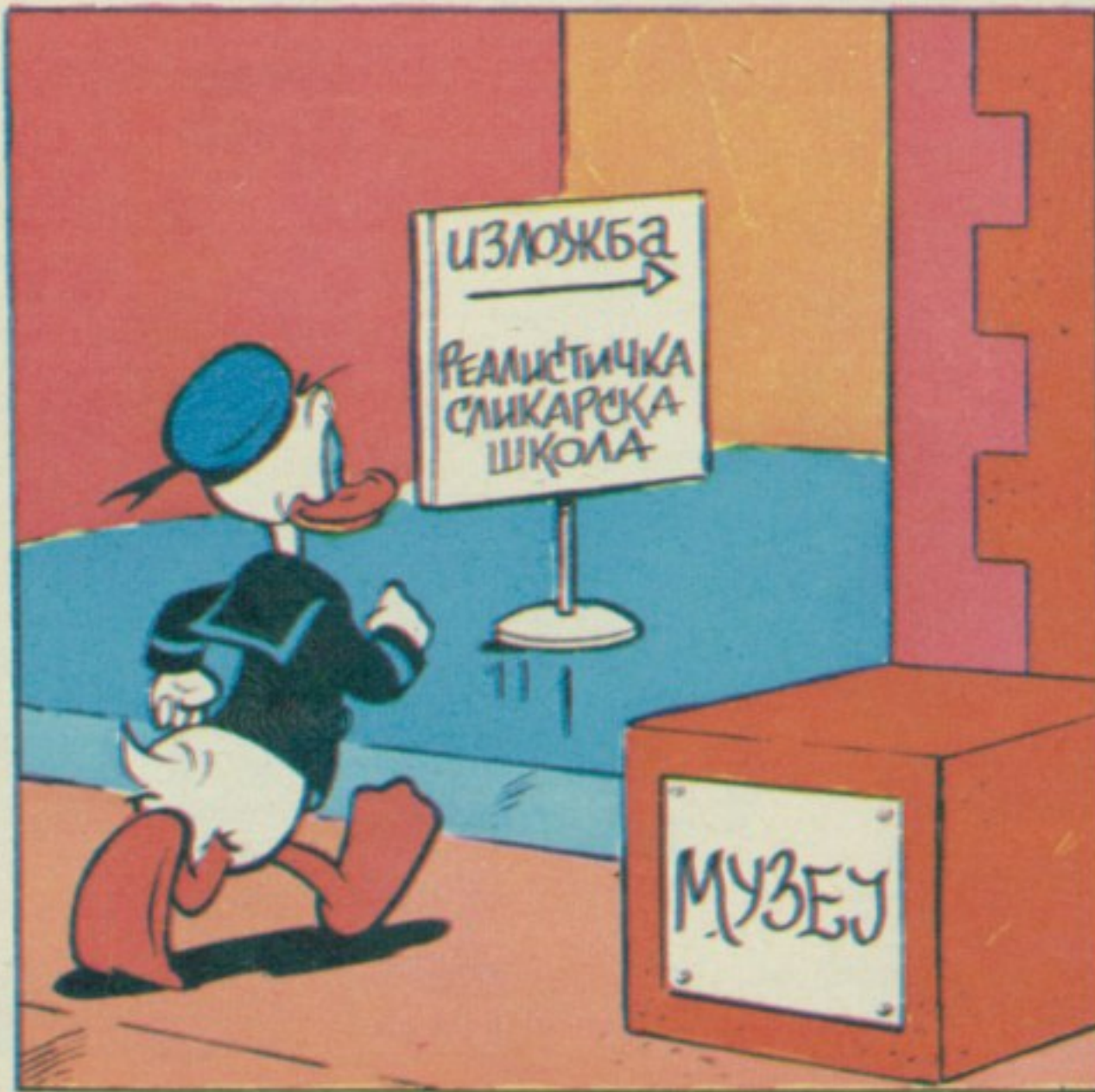
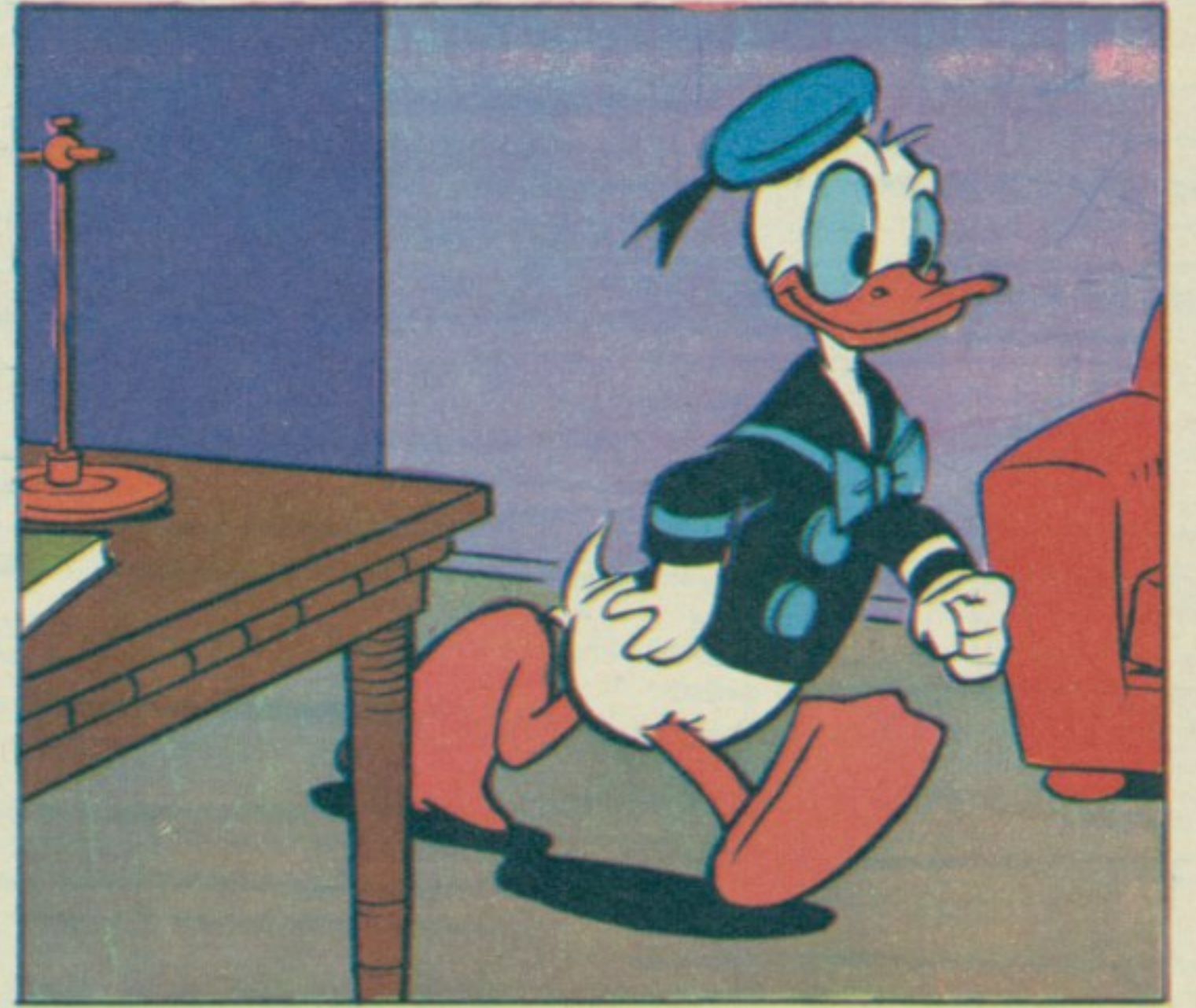
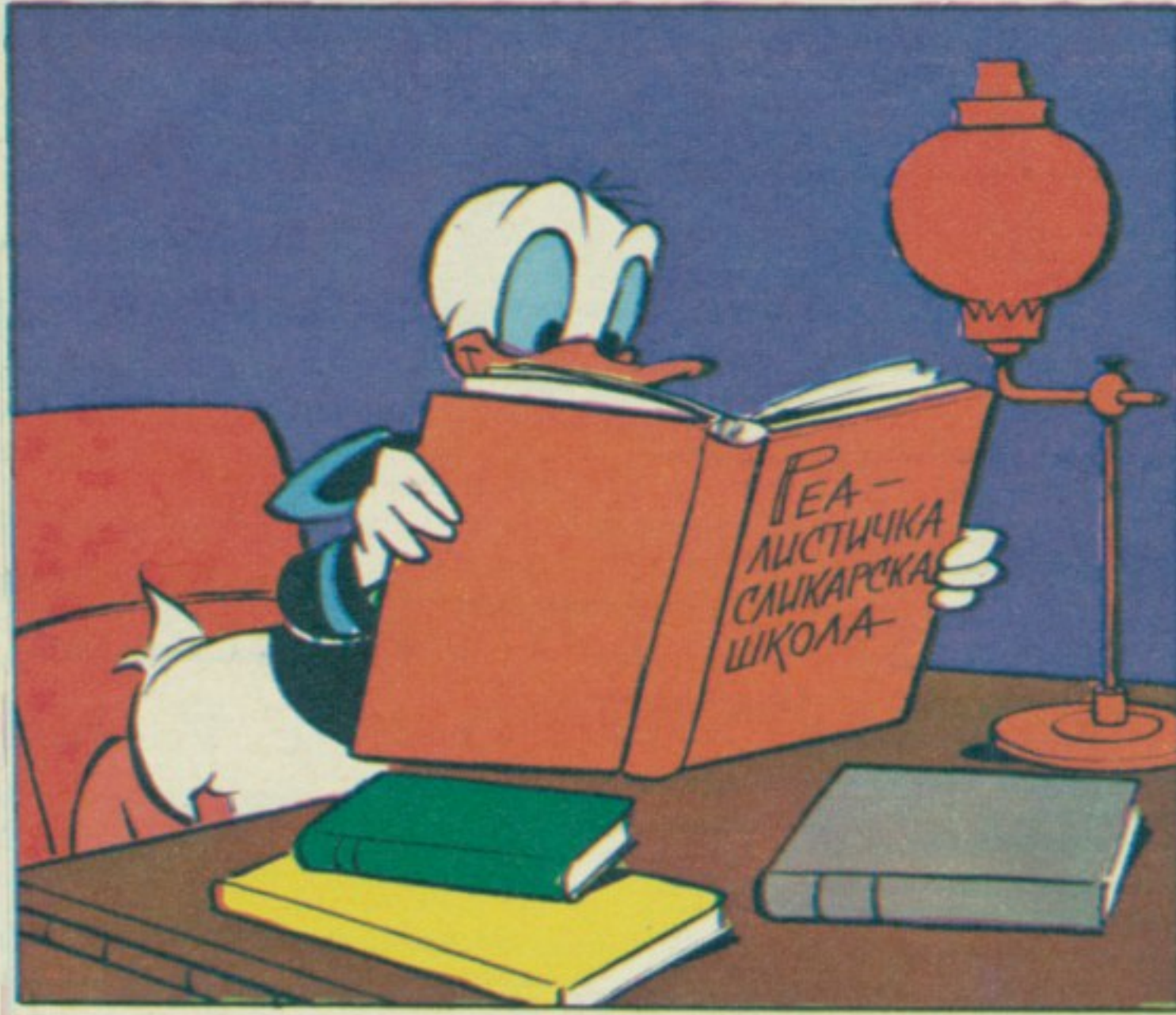
Marry

СА БЕЛИМ
БРКОВИМА
НА ЈЕДНОЈ
А ЦРНИМ НА
ДРУГОЈ СТРАНИ
ИМА
БОБ ИЛИСОН
ИЗ АНДАЛУЗИЈЕ (САД)

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Distributed by King Features Syndicate.

КАКО ЈЕ

НАШИ ЂАЦИ КОЈИ ПОХАЂАЈУ ШКОЛУ У ДРУГИМ ЗЕМЉАМА ОПИСУЈУ ЗА ЧИТАОЦЕ »ЗАБАВНИКА« КАКО ТАМО УЧЕ И ЖИВЕ

ИМА НАС САМО ТРОЈЕ

Овде, у малом месту Бухрајн, недалеко од Луцерна (Швајцарска) идем у четврти разред основне школе. Описаћу вам крај прошле школске године.

Последње недеље пред распуст организовано је такмичење под називом „Бухрајн је интернационалан“. Школско двориште било је искићено заставама свих земаља на које ученика, а то су биле заставе: Швајцарске, Мађарске, Француске, Италије, Немачке, Шпаније, САД и Југославије.

Такмичење је почело свирањем химне сваке земље и поздравом на одговарајућем језику. Ја сам — као најстарији у екипи која је заступала Југославију, после свирања химне „Хеј Словени“, поздравио на нашем језику све југословенске становнике Бухрајна. Свака екипа имала је по 3 члана. У

— ЗНОЈИЛИ СМО СЕ АЛИ СМО ИПАК ОСВОЈИЛИ ДРУГО МЕСТО

југословенској смо били ја и моја сестра Ивана и једна Лидија из Словеније.

Почело је такмичење. Морали смо да балансирамо на греди са тањиром пуним по-

моранци, да скачемо у цакловима, да погађамо стрелом зеца насликаног на плат-

ну, да набацујемо кругове на пободен штап, носимо воду у устима и пунимо флашу на другом крају такмичарске стазе. Моја сестра није баш била јака конкуренција, али друге југословенске деце овде у Бухрајну нема. Када је трчала и била последња, спикер је објавио преко звучника: „Југославија се презнојава“, и сви су се смејали.

До краја је моја екипа по броју укупних бодова освојила II (друго) место и „сребрну“ медаљу — наравно од папира. Свако од нас учесника добио је по једну торту и плочу са песмом о Бухрајну.

Био је и програм и учесници су певали песме или играли игре из разних земаља. Тако су девојчице V разреда играле „Бранково коло“. Тога дана смо се и ми и швајцарска деца осећали лепо.

Иначе, мени је овде у школи лепо и имам добре другове. Умем да читам наш језик и ти си ми, Забавниче, доста помогао у томе јер те радо и редовно читам од прве до последње стране.

Тебе и моје земљаке врхњаке поздравља

Светозар Путинчанин,
Ruchfeldring 3,
6033 Buchrain, Schweiz

ТАМО ЈЕДУ СВЕ СА ПЕКМЕЗОМ

Провела сам у Шведској око годину дана. Мама и тата су били запослени у фабрици електричних инсталација у граду Нешје.

Морала сам поћи у школу, а нисам знала ниједну реч шведски. Зазвонило је за први час. Улазили смо у учионицу редом, учитељица је сваком рекла „god morgon“ (добро јутро) а они су одговорили „так“ (хвала). Кад сам ја дошла на ред, учитељица ме је поздравила, а ја, ја сам само ћутала, нисам могла да се снађем, па сам се само насмејала. И то је учитељица разумела. То је било моје хвала.

После смо вукли листић са календара. Сваки ђак редом, прилази зиду, отцепи стари листић и прочита датум и име поред датума. На пример: среда, 16. септембар 1969. година, Алберт. Ако се неко у разреду звао Алберт, њему би отпевали малу песму, а ако је ко познавао некога са тим именом, рођака, друга, другарицу, ди-зео би руку и то испричао.

Затим нам је учитељица причала неку причу. После трећег часа имали смо ручак. Тамо заиста једу све са пекмезом али, на срећу, ме-

ни се та храна необично допала.

Једина разлика у нашим и шведским школама је то што у скандинавским учење пролази у игри, не осећа се, ипак се упамти и научи све.

Што се тиче најтежег предмета за мене је то био час

ре и пуне стрпљења. Училе су нас свему, чак и пливању.

Пошто су Швеђани побожни, на дан Божића имали смо Луцију. Дан пре тога гласали смо кога ћемо изабрати. Највише гласова добила је девојчица Оса, са помало чудним именом за нас. Дошли смо рано у школу, украсиле смо косу венцима, а Луција је имала свећице на глави. У дугим белим хаљинама биле смо лепе. Дечаци су имали сребрне звезде и шиљате капе, осим једног који је био Деда-Мраз. Певали смо, рецитовали.

Када су родитељи отишли, „Деда-Мраз“ нам је поделио поклоне. Пре 2—3 дана свако је купио неки мали пакетик у износу од око 2 круне. То смо ставили у један џак и добро промешали. Исте те поклоне поделио нам је и „Деда-Мраз“, али морао је да пази да нико не добије свој поклон.

Сада сам поново у Југославији. Хладна Шведска ми је остала у топлој сећању на добре другове са далеког Севера: Карин, Биргита, Оса нисам вас заборавила!

Саломе Кустурић,
ученица основне школе
»Соња Маринковић«, Нови Сад

4 — СВИ СМО ДОБИЛИ ПОКЛОНЕ ИСТЕ ВРЕДНОСТИ

— У ШВЕДСКОЈ И ДЕЧАЦИ УЧЕ ДА ШИЈУ И ПЛЕТУ

безбола (нешто слично фудбалу али се игра штаповима) јер смо то и ми девојчице играле. Највише сам волела шивење, ручни рад. Онда су и дечаци морали да шију са нама.

Шапутања и преписивања нема јер учитељица све објасни јасно.

Учитељице су веома доб-

ТАМО?

ОЦЕНЕ ОД 1 ДО 20! (AL)

— ОВО JE НАСЕЉЕ У КОМЕ ЖИВИМ.

Ми живимо у Алжиру већ пуне три године. Мој тата је дошао преко Техничке помоћи. Он је архитекта.

Прва година за мене је била јако тешка иако сам у Београду учила француски језик. Родитељи су ме уписали у приватну школу часних сестара. Имала сам учитељицу строгу, добру и правичну. Са мном је била веома стрпљива. Ја сам јој се одужила јер сам разред завршила као друга у рангу.

Овде се иде и пре и после подне у школу. Уз татину помоћ тражим француске речи и глаголе.

Дописујем се са једном Францускињом истих година, а и са једним дечаком (Милан Савић) из Књажевца и девојчицом из Кушијева. Њих сам упознала преко „Политикиног забавника“.

Овде су оцене од 1 до 20. Математика ми је најтежи предмет. Ја сам и у току југословенске наставе. Наши

— УЧИТЕЉИЦА JE ИМАЛА СА МНОМ МНОГО СТРПЉЕЊА

пријатељи у Југославији шаљу ми уџбенике.

Ивана Ђокић,
Villa n° 60, Boumerdes,
Rocher noir — Algérie

Драги Забавнице, ја бих те најлепше замолила да ми, ако овај мој састав буде објављен, од хонорара који будем добила купиш и пошаљеш неку од ових књига: „Поп Ђира и поп

Спира“ од Стевана Сремца, Бајке браће Грим, Андерсенове бајке, „Књигу о џунгли“ Радјарда Киплинга, „Чаробњак из Оза“ или „На часу историје“ Љубише Манојловића.

ОВДЕ НАС МНОГО ВОЛЕ

Прошлу годину провела сам на школовању у Норвешкој. Тамо ме је послало Југословенско-Норвешко друштво које је основано у Нишу 8. 2. 1968. године. Иначе, мој тата се за време рата нашао у Норвешкој као заробљеник. Отпутовала сам у ову да-

леку земљу после завршене осмогодишње школе. У Норвешкој сам похађала „Високу народну школу“. Треба ми још две године, па да је завршим. Таквих школа нема код нас.

Школа је лепо уређена. Око ње се налази велика башта пуна цвећа. Све то

уређују сами ученици недељом када не иду у школу. Сваки ученик по једну седмицу пази на то цвеће, наизменично.

У почетку ми је било тешко мада су ученици као и наставници били веома љазљиви према мени. Најтежи предмети су математика и физика. Наставници се понашају према ученицима као родитељи. Са њима можеш разговарати о свему. Никад не употребљавају повишен тон на ученике. Највећа казна је за ученика када га наставник погледа строго. Према мени су се наставници понашали као да сам њихова кћерка, а ученици су показивали љубав као према сестри. На завршетку школске године добила сам сведочанство са врло dobrim оценама. Норвешки сам савладала доста добро, отприлике 70 одсто. Најтеже ми је тамо било да учим пливање на часу гимнастике јер пре тога нисам уопште знала да пливам. У моме месту, Соколац код Сарајева, нема реке.

Сваке суботе и среде ученици припремају игранке и друге разоноде. Затим, такмиче се у скијању, певању. Најбољи добијају разне награде. Долазе као гости певачи, глумци, позоришта.

Шапутање и преписивање не постоји. Оцене се дају од 1—5, само не бројевима него речима.

После завршене школе враћају се у нашу земљу и раде у туризму, нешто у вези с путовањима.

Норвешки народ много воли и цени нашу земљу. Могу слободно рећи да југословенски народ и Југославија ни-

де нису тако популарни и цењени као код Норвежана. То пријатељство су стварали наши заробљеници који су се нашли тамо у другом светском рату. Многи су се

спасли захваљујући овом пријатељском народу. Многи су тамо оставили животе. Над њиховим гробовима у целој Норвешкој подигнути су споменици са увек свежим букетима цвећа.

Срдачан поздрав
Мира Вуковић,
Ш. И. П. „Романија“
Соколац код Сарајева

mmen til Trøndelag!

Trygve Abotnes ønsker Mira Vukovic velkommen til ett års opphold i Trøndelag. Mira er datter av den legendariske Ljuban Vukovic som var på Falstad under krigen og ble kjent med Abotnes der.

som var i Trøndelag i fjor trivdes så godt her i landet at de vil komme tilbake til høsten for å begynne på kontorlinja

en utveksling mellom 94 ungdommer fra hvert av de to landene. Elever fra Sund og Skogn var jo som kjent på et

— НОВИНЕ СУ ОБЈАВИЛЕ ОВУ СЛИКУ И ЧЛАНАК КАД САМ СТИГЛА ИЗ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

— ЈА САМ ЛЕВО, А ДЕСНО JE МОЈА ШКОЛСКА ДРУГАРИЦА ЛАУРА. ОНА JE СА ИСЛАНДА.

ШКОЛА JE ЛАКША

Пре петнаестак дана враћа сам се из Кувајта где сам завршио седми разред у америчкој школи.

У ту школу су ишли ђаци свих нација. Било је ту Кинеза, Јапанаца, Југословена, Енглеза, Арапа и тако даље.

Тамо се првих шест разреда зову „Нижа школа“, а других шест „Виша школа“. Оцене су неуобичајене. Уместо бројева, оцењује се словима. А=5, Б=4, Ц=3,

Д=2 и Ф=1. Разред сам завршио са врло добрим. Тамо сам перфектно научио енглески и то ме радује.

Тамошња школа је лакша од наше.

Твој верни читалац
Предраг Филиповић,
Отона Жупанчића 20/4
Нови Београд

Желим да се дописујем с девојчицама и дечацима широм земље, од 11 до 14 година.

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

ГОСПОДАР ДИОКЛЕЦИЈАНОВЕ ПАЛАТЕ

ДОК КАРАВАН
СА ТОНЧИЈЕМ,
ПРВИМ ЗАКОНИТИМ
НАСЛЕДНИКОМ
ГУВЕРНЕРА И
ЊЕГОВОМ
МАЈКОМ
ФИЛОМЕНОМ
УЛАЗИ
У СПАЛАТУМ,
ЕВО КАКВА
ЈЕ
СИТУАЦИЈА
У ГРАДУ:

ДИОКЛЕЦИЈАНОВА ПАЛАТА СЕ И
ДАЉЕ ПРЕГРАЂУЈЕ У СТАНОВЕ ...

СТИПЕ!
ОД ОВОГА СЕ
МОЖЕ ДОБИТИ
СОБА И
КУЖИНА!

МИРОЉУБИВО СТАНОВНИШТВО
ЖИВИ ОД РИБЕ И ТУРИЗМА

А ОВДЕ ЈЕ
ДИОКЛЕЦИЈАН
САДИО БЛИТВУ!
ТО МУ ЈЕ БИО
ХОБИ!

АЛИ МИР У СПАЛАТУМУ ЈЕ ПРИВИДАН.
ГРАДОМ ЈЕ ЗАВЛАДАО МРАКОНИЈЕ.

АВЕ МРАКОНИЈЕ! ЖЕЛИМ
ТИ ДОБРО ЈУТРО И
ПОБЕДУ
НА
ФЕСТИВА-
ЛУМУ!

СВЕТЛИ
МРАКОНИЈЕ!
ПРИПРЕМЕ ЗА
ФЕСТИВАЛУМ
ТЕКУ ПО
ПЛАНУ!

ЈОШ ЧЕКАМ ИНФОРМАЦИЈУ
О ТОНЧИЈУ. ЈЕ ЛИ МОРТУС?
А ЊЕГОВА МАЈКА,
ГУВЕРНЕРКА ФИЛОМЕНА?

ЖБИРИ
КОЈИ СУ
ПОСЛАТИ
ДА ИХ
УБИЈУ
ЈОШ НИСУ
ДОШЛИ.

ВЕЖБЕ
ЗА
ВОЈУ

ЈЕСТЕ ЛИ ПОДЕЛИЛИ
ПАНТАЛОНЕ СА ЈЕД-
НОМ НОГАВИЦОМ?

ВЕЋ ИХ ДЕЛИМО.
ПОШТО ИЗГЛАДА-
ЈУ ТЕБЕ ЗА
ГУВЕРНЕРА СПА-
ЛАТУМА, ДАЋЕМО
ИМ ДРУГУ НОГА-
ВИЦУ.

ХВАЛА ВАМ ЗА
КАРАВАН-СТОП.
МОЖЕТЕ ЛИ НАМ
У СПАЛАТУМУ
ПРЕПОРУЧИТИ
ЈЕФТИН ПАНСИ-
ОН?

КОД ШЈОР
ЛУКЕ ЋЕ
ВАС НАЈМАЊЕ
КОШТАТИ ...
А И ЧИСТО
ЈЕ.

СОБЕ, ЦИМЕР,
КАМЕРЕ, РУМ,
СА ПОГЛЕДОМ
НА МОРЕ ...

ЈЕДВА СЕ ОСЛОБОДИСМО
ОНИХ ЛОВОТУРИСТА.

ШЈОР ЛУКА
ОВДЕ СЕ КРКА

ГОВОРИМО
СЛОВИНСКИ

БАЗИЛ ЗАХАРОВ, најбогатији човек на свету, снимљен 1935. године у Монтекарлу.

Када су 6. октобра 1849. у турском градићу Мугли у Анадолији, родитељи и пријатељи понели малог Базила Захарова на крштење, нико није могао ни да сања да ће будућност те сасвим обичне бебе превазићи њихове најсрданије жеље и најсмелија очекивања. Још мање да ће ово дете једног дана постати сер Базил Захаров, витез Британског великог крста, витез реда Купатила, почасни доктор Универзитета у Оксфорду и најбогатији човек на свету.

Породица будућег лорда била је једна од многих грчких фамилија настањених од давнина у Истанбулу. Ти Грци живели су мирно у одређеним четвртима града успешно се бавећи трговином и ђилимарством. Кад је за Ускрс 1821. дошло до великог погрома Грка, што је било дело муслиманских фанатика, оне грчке породице које су извукле живу главу емигрирале су у царску Русију. Међу њима били су и Захариоси, убрзо прекрштени у Захарове. Чим се политичка ситуација средила, после неких двадесетак година, Захарови су се вратили у Турску и Базил је детињство и прву младост провео у Истанбулу. Био је то леп висок дечак радозналих живих очију који је проводио дане у увек бучном усковитланом Великом базару или у луци. Ту је зарадио и прве паре: радо је хтео да послуша трговце и занатлије или да поведе туристе у шетњу по граду.

У свећу бизниса

Прави почетак његове каријере био је тајанствен и магловит. Он сам, као и већина људи изненадног и муњевитог успеха, трудио се из све снаге да те почетке обавије мистеријом. Тек, једног дана, млади Базил нашао се у Лондону где је

ТРГОВАЦ ОРУЖЈЕМ

ЗА БАЗИЛА ЗАХАРОВА НИСУ ПОСТОЈАЛИ ПРИЈАТЕЉИ, НЕПРИЈАТЕЉИ, ОТАЏБИНА: ПРИЈАТЕЉ ЈЕ БИО СВАКО КО КУПУЈЕ ЊЕГОВО ОРУЖЈЕ.

отворио трговину теписима. По Истанбулу се шушкало да је претходно обио касу свог богатог ујака и тако стекао почетни капитал. И таман је Базилова трговина почела да напредује када се у престоници Енглеске створио разгневени ујак и сестрића тужио суду за крађу. Захаров се лако оправдао, доказујући да је поступио сасвим законито као ујак коов ортак и био је ослобођен оптужбе али ипак упропашћен у очима строге енглеске публике. Морао је да затвори радњу и покуша на другом месту. Изабрао је Атину.

Судбина му је од самог почетка била наклоњена али и потпомогнута његовим живим духом и даром да склапа познанства: у Атини је срео једног Швеђанина, представника велике енглеске фабрике оружја „Норденфелдт“. Овај је морао да напусти Грчку и управо је тражио достојног заменика који би добро познавао прилике на Балкану, знао језике био интелегентан, лепе спољашности и манира. Базил Захаров дошао је као поручен и октобра 1877. уведен је у свет крупне индустрије и великих послова, свет чији ће ускоро постати господар.

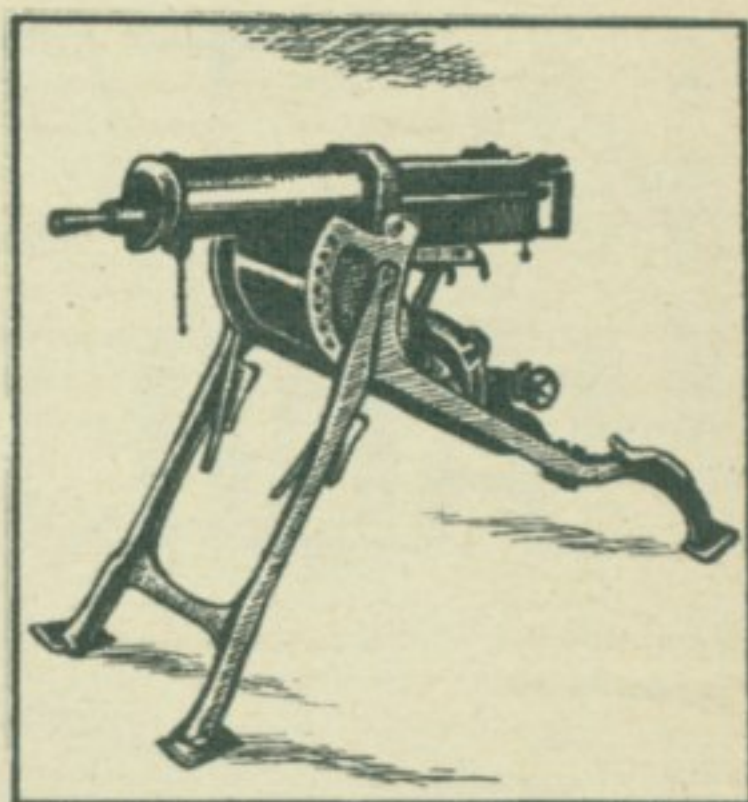
Прилике, међутим, иду Базилу на руку јер управо тада искрсава такозвано „источно питање“ које Балкан ставља у први план европске политике. Док Енглеска жели да Отоманско царство остане територијално онакво какво је, Аустрија и Русија дају подршку поробљеним народима и године 1877. руски цар Александар објављује турском султану рат. Грчка остаје неутрална али јој прети стална опасност од Турака и, наравно, мора да се наоружа. То је за Базила Захарова идеална прилика. Он не избија из Адмиралитета и Министарства рата где се ожимају о његове услуге док цене оружја свакодневно скачу. После сваког склопљеног посла Базил је све богаћији. Захвална фирма „Норденфелдт“ одређује му све већи проценат јер у њему открива извор сопственог богатства. Он је најумешнији агент кога је фабрика икада имала, прави мајстор да потуче конкуренцију, да занесе људе и из сваке ситуације извуче корист.

Захаров је заиста изводио праве подвиге. Тако је, на пример, грчкој влади продао подморницу своје фирме, последњу реч технике тога доба. Разуме се да је

то схваћено као потез искреног патриоте. Али, подморницу је одмах морала да набави и Турска да не би заостала за својим противником и Базил је подморницу продао и њој. У пословима није било сентименталности, непријатељи су постајали пријатељи ако купују Базилово оружје.

Најбогатији човек на свећу

А затим је на ред дошао митраљез најновије оружје које је запањило свет. Направио га је Хирам Максим, самоуки амерички проналазач који је убрзо постао главни инжењер једне од највећих електричних индустрија у Америци, Фирма „Норденфелдт“ озбиљно се забринула, тим пре што је Хирам Максим лично дошао у Беч да ново оружје прикаже цару Франи Јосифу. Успех је фантастичан али ту је и Базил Захаров. После неколико дана он проноси вест да је митраљез заиста савршена справа али тако осетљива да ниједна фабрика неће моћи да је прави серијски што је за рат неопходно. Одушевљење је одмах спласнуло.

Максим је био сасвим невешт у пословима и бизнису али не до те мере да не би схватио како против Базила постоји само једно оружје: сарадња са њим. Овај је, наравно, с тим и рачунао. Тако се ствара нова компанија и Базил узима митраљез у своје руке. Он неуморно путује са Истока на Запад и обрнуто и ускоро нема државе која се није снабдела митраљезима. Максим ради у својој лабораторији, Захаров склапа уговоре о продаји, а посао цвета. Некадашњи потрчко из Истанбула већ је мултимилионер. Његово оружје убија широм света а он служи само једном богу: новцу! Он поседује новине, коцкарнице, штабове тајних агената, утиче на светску политику. Тада избија I светски рат и Захаров је некрунисани краљ Европе. Има већ 77 година, милијарде, почаси. Министри и краљеви отимају се о њега. Крај рата дочекује као најбогатији човек на свету. Рачуна се да његова лична имовина, железарје, рудници, мрежа железница, вреди 100 милиона фунти стерлинга у злату (дашњих 350 милијарди старих динара).

Витез Леије часћи

Али, ситни европски сукоби у којима се топови траже више него хлеб нису довољни сер Захарову. Њега мари један нов посао, директно повезан с наоружањем и политиком: индустрија нафте. У борби око црног злата он представља интересе Велике Британије и то тако успешно да се ова докопала једног од најбогатијих лежишта. Новац само притиче у цепове Базила Захарова. Међутим, овај чудни човек обдарен талентом да прави новац, сам је прилично скроман. На себе троши мало, али помаже уметнике и научнике без средстава мада се слабо разуме у науку и уметност. Чињеница је, ипак, да би многи талентовани сликари и музичари остали непознати или сасвим пропали да није било сер Базиловог новца. То му је и донело орден француске Легије части.

Базил Захаров је умро 1936. године, пребогат и сам, на рукама свог дугогодишњег слуге. У Монтекарлу где је провео последње године живота још дуго су се сећали старог седог господина очију увек управљених према мору.

Б. Д. 7

ЈЕДАН ОД МАКСИМОВИХ МИТРАЉЕЗА КОЈЕ ЈЕ СЕР БАЗИЛ ПРОДАО ЕНГЛЕСКОЈ РАТНОЈ МОРНАРИЦИ.

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

ДОШЛИ СУ

1

ПРВА НАСЕЉА — Пре много хиљада година, док је Европа била под снегом и ледом, на месту велике пустиње која се данас простире у центру Иранске висоравни налазило се море. Биле су потребне хиљаде година да се то море осуши и преисторијски човек сиђе с планина у равнице. Како је клима била сува а земља с мало река, прва насеља основана су у оазама, углавном у подножју планинских венаца. На тим местима, на карти обележеним црвеним тачкама, нићи ће велики градови будућег Персијског царства.

2

ДОШЉАЦИ СА СЕВЕРА — Пре око 3000 година у области која се простире од Рајне и Дунава преко јужне Русије и Туркестана до Аралског и Бајкалског језера живела су разна индоевропска племена. Захваљујући коњима које

4

ПЕРСИЈСКО ЦАРСТВО — Друго велико племе, Парси, наставило је да се сели према југоистоку где су, под вођством свога краља Теиспе, основали државу — Персију. Иако су одбили напад асијског владара Саламанасара али су им главни непријатељи била њихова браћа Мићани који су нерадо гледали на развој Персије плашећи се за сопствену будућност. Због тога је мићански краљ Фраорт подигао војску, напао Парсе, потчинио их и основао прво Мићанско-персијско царство. Тако су се два племена ујединила.

5

КЛИНАСТО ПИСМО — Персијанци су примили клинасто писмо од Вавилонца али су га знатно упростили и од њега направили азбуку. Писало се на таблицама од глине и пергаменту. Много касније они су прихватили једно-

НА КОЊИМА ПЕРСИЈА 1

су припитомили, ови људи сељачали су се читавих 1000 година и најзад стигли и до Иранске висоравни, главног пута између централне Азије, Далеког истока, Индије, Месопотамије и Мале Азије. Нека од тих племена остала су у Ирану и стопила се с домороцима у један народ.

3 **ПРВЕ ПАНТАЛОНЕ** — Миђани, велико ратничко племе које је с осталим индоевропским народима дошло у Иран са севера, ишли су у рат на коњима, што им је донело победу над Асирцима, заштићени шлемовима и оклопима од бронзе. Бокове и ноге штитили су панталонама, првим у историји. Њихов вођ Дајаку основао је на месту данашњег Хамадана своју престоницу Екбатану и у њој саградио палату опасану са 7 зидова. Сваки зид био је обојен другом бојом и симболизовао различита небеска тела.

ставно феничанско писмо које је имало мање знакова и прогласили га званичном азбуком. Клинасто писмо је већ почетком нове ере заувек напуштено а одгонетнуто је тек у XIX веку. С развојем писмености све већу важност у држави добијају многобројни чиновници и писари.

6 **ЗАРАТУСТРА** — Индоевропљани од којих су постали стари Персијанци били су многобошци а божанства су имала обличја животиња: добра домаћих а зла дивљих. Око 700. године пре наше ере пророк Заратустра основао је нову персијску религију према којој је свет састављен из борбе добра и зла у ликовима Ахурамазде, доброг духа, и Ахримана, злог духа, који се непрекидно између себе боре. Заратустра је историјска личност. На слици је са једним пастиром кога посвећује у тајне своје филозофије.

РИБЕ ГЛАДИЈАТОРИ

НАВИЈАЧИ СУ ПОНЕКАД ТОЛИКО ЗАГРЕЈАНИ
ДА У ЗАЛОГ СТАВЉАЈУ КУЋЕ, СВУ ИМОВИНУ,
ПА ЧАК И ПОРОДИЦЕ

Нема узбудљивијег спорског такмичења од добре борбе између две сијамске рибе — тврде становници Тајланда (Сијама). У овој земљи на делаком Индокинеском полуострву двобоји риба изазивају огромно интересовање публике које се може поредити само са шпанском коридом! Падају опкладе, цветају послови око куповине и продаје рибица, а одлично зарађују и трговци храном за рибе гладијаторе — одгајивачи комараца!

Рајоборна лейошица

Популарно је зову сијамска риба борац а научно име јој је *Betta splendens*, то значи да је сјајна, дивна. И заиста, многи је проглашавају за најлепшу рибу света. Њена дугачка сјајна и необично покретљива пераја подсећају на танане велове најфантастичнијих боја: гримизноцрвене, као различа плаве, златножуте и смарагднозелене боје. У исто време ова лепотица је несумњиво најратоборнија риба на свету.

Порекло води од једне мале неугледне рибе, прљавокестењасте или зелене боје, која скривајући се од чапљи и рода, живи испод крупног лишћа воденог цвета у барама Сијама.

Бета лепотица и њен неугледни предак живе у слатким водама и занимљиво, не могу да опстану без атмосферског кисеоника. Кисеоник који се налази растворен у води и који оне увлаче кроз шкрге, није им довољан и зато су приморане да често излазе на површину и удахну ваздух. Оне то обављају невероватно брзо, готово у трену, истурајући из воде само уста. Хитро као муња, риба прво избаци из уста мехурић утрошеног ваздуха, затим удахне свеж и одмах се врати на дно.

Борбе риба приређују се у Сијаму вековима. Међутим, све до 1850. године борци су биле обичне, дивље бете. До њих се, наравно, није лако долазило и људи су, да би „борце“ увек имали при руци, почели да их гаје по рибањацима. Постепено, брижљивим одабирanjem и укрштањем, од дивљих бета постале су бете лепотице. Али, то није била једина промена. Упоредо са спољашношћу, мењала се и њихова ђуд. Мада су прилично ратоборне, дивље бете се никад не боре дуже од 15—20 минута. Беле лепотице, одгајане у рибањацима и

акваријумима, туку се понекад сатима, само с малим прекидима да би изишле на површину и удахнуле ваздух. Догађа се да њихов „двобој“ траје и читава 24 часа!

Фер борци

Како изгледа „двобој“ риба? Најпре се одаберу два одрасла мужјака исте величине — женке су мирољубиве и никад се не боре — и ставе у два стаклена суда који се налазе један поред другог. Ако тада рибе рашире пераја и боје на њиховим телима постану изразитије и светлије а оне, у жељи да се докопају једна друге, стану главама да ударају у стакло, стављају се у исти суд. Борба може да почне.

Кад се нађу на „рингу“, рибе потпуно измене свој изглед: шкрге су им раширене, пераја укрћена а тело блештавоплаво и зелено. Борба почиње тиме што извесно време пливају у истом правцу, бок уз бок, једна нешто испред друге.

Наглим покретом пераја, једна од њих се окрене и на пада. Циљ су обично пераја. Понекад се догађа да за време каквог тешког „окршаја“ обојици противника остану од пераја само патрљци. Риба којој противник делимично или сасвим

поломи пераја теже плива, губи брзину и покретљивост и бива побеђена. Ређе, „борац“ напада бок противника кидајући му са тела крљушти или га уједа за шкрге. Те су озледе много теже.

Веома ретко оне јуришају једна на другу главама и хватају се чељустима. Тако сједињене, оне се извесно време боре вртећи се у круг, а затим полако обе падају на дно где не остају дуже од 20 секунди. „Загрљај“ се тада прекида и рибе журно излазе на површину да удахну ваздух, после чета настављају „обичну“ борбу. Кад потреба за кисеоником нагна коју од риба да исплива на површину, она то чини мирно јер је сигурна да „противник“ неће искористити ту прилику за напад. Бете лепотице су изванредно фер борци и никад се још није догодило да један од дуеланата буде нападнут за време „површинског дисања“.

Ране брзо зацељују

Борба између риба никад се не завршава „нокаутом“, а још мање смрћу, а поени се не рачунају по броју задобијених или задатих удараца и рана. Раније или касније један од бораца губи

способност или жељу да се даље бори, „окрене леђа“ свом противнику и отплива на другу страну. Тиме је борба завршена. Из ње ниједан од противника не изиђе као победник или побеђени у правом смислу тих речи, јер зуби код ових риба су мали и нису оштри, тако да до тежих повреда никад не дође.

Иако понекад једна или обе рибе остану без пераја изгледају прилично јадно, оне би сутрадан ако би их саставили, опет наставиле борбу! Оштећена пераја брзо се регенеришу и већ после две-три недеље од „ра-

на“ не остаје ни трага. Озлеђене шкрге и ране настале услед губитка крљушти теже зарашћују. Те тешке „рањенике“ лече купањем у води којој је додато мало соли.

Публика редовно склапа опкладе и то у велике суме. Навијачи се понекад толико загреју да у залог стављају куће, сву имовину, па чак и породице.

Двобоји бета лепотица ни су сурови као што су борбе петлова. То тврде не само људи из Сијама којима је омиљена разонода већ и странци који су имали прилику да их виде. Др Смит, амерички ихтиолог који је годинама живео у Сијаму проучавајући бете тврди да је „рибљи дуел“ изванредно занимљив приказ који чак ни код највећих љубитеља животиња не може да изазове грозну, сажаљење или гађење.

И ошак, и мајка

Мужјак »Bette splendens«, тај неустрашиви борац, не вероватно је нежан отац. Он у близини својих младих не трпи ни њихову мајку и тера је бесно од гнезда. Ако је из акваријума не би уклонили, он би је растргао.

Сијамска риба борац која живи у слободи по барама и устајалим водама веома је корисна јер уништава ларве комараца. То је њена храна, а често и једина храна. Одгајивачи питоме бете лепотице сматрају да оне могу да напредују само ако им се омогући та врста хране. А како само у главном граду Сијама, Бангкоку, има неколико хиљада одгајивача — аматера ових риба гладијатора, потреба за ларвама комараца је огромна. И та потреба створила је у Сијаму ново занимање: одгајиваче комараца!

И. З.

ПОДЕЉЕНЕ РИБИЦЕ

У РИБАРА МОКРЕ ГАЂЕ ЗА ВЕЧЕРУ НЕ ЗНА ШТА ЋЕ. То је решење педарошког ребуса објављеног у ЗАБАВНИКУ број 972 од 14. VIII ове године. До 21. августа стигло је 10.469 одговора од којих су 9972 била тачна а 497 нетачних.

Међу онима који су тачно одговорили жри је на срећу извукао добитнике. То су:

1 НАГРАДУ — Акваријум од 30 литара, прибор: осветљење за акваријум и пумпа за кисеоник као и пет „брачних парова“ рибица добио је: **ЗОРАН НЕШКОВИЋ**, Сремска 5, Шабац;

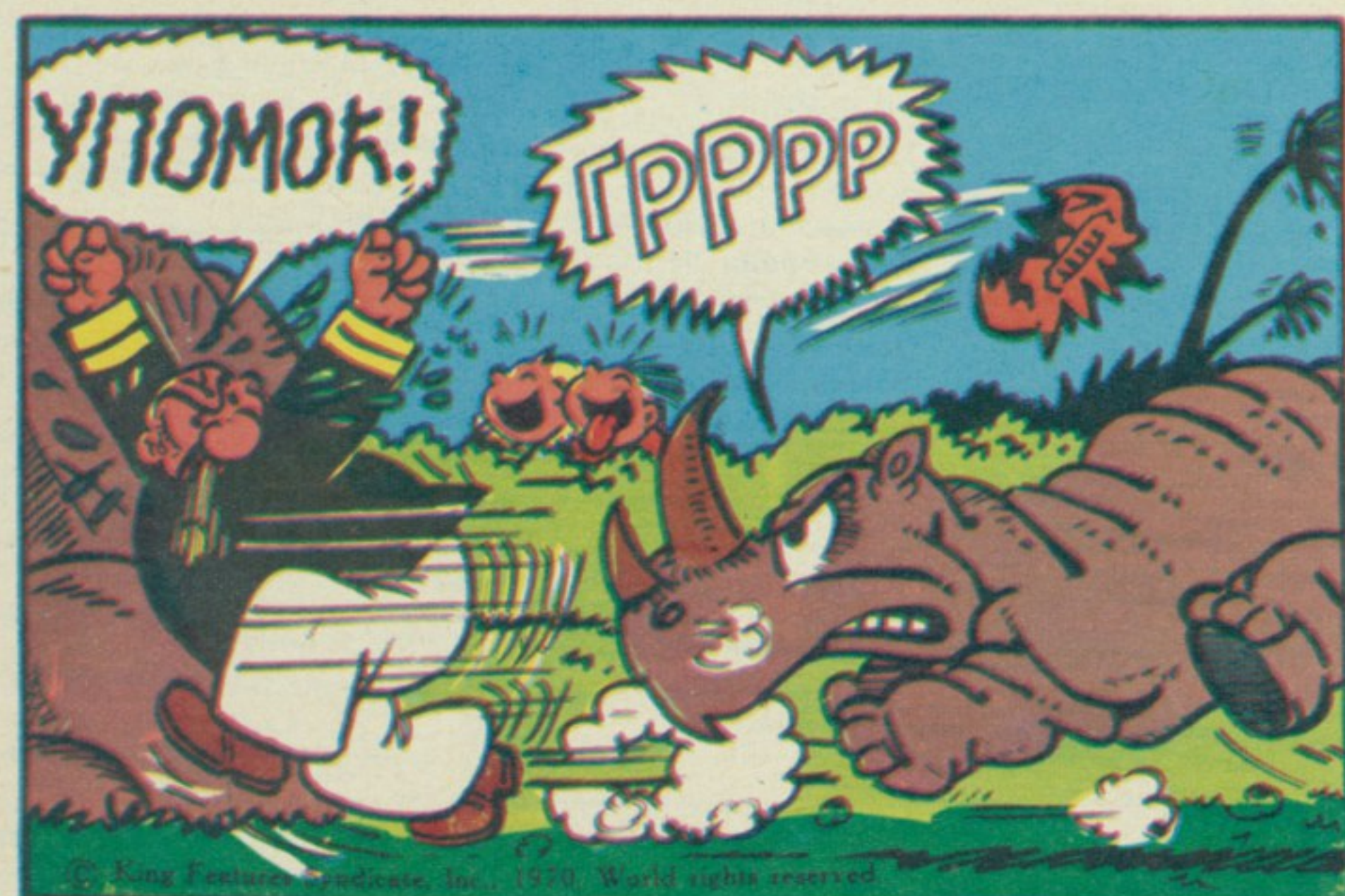
3 НАГРАДЕ — Акваријум од 10 литара и четири рибице (два пара) добили су: **НЕБОЈША ДАВИДОВИЋ**, Пионирска 22, Добој; **ВЛАДИМИР ЂЕНОВИЋ**, Петра Мењаве 3, стан 15, Београд и **ЈАСМИНКА ЈАКОВЉЕВИЋ**, Трг ослобођења 4, Љиг;

4 НАГРАДЕ — Два пара рибица добили су: **1. ЗОРАН НЕДИЋ**, Русинска 26/III, Нови Сад; **2. ГОРАН И НЕБОЈША АНЂЕЛОВИЋ**, К. Ј. Питу 39, Тетово; **3. ГОРДАН ЛАКОВИЋ**, Градска колонија 14, Краљево и **4. ЗОРАН МИЛЕТИЋ**, Голубачка 13, Београд;

10 НАГРАДА — по 1 пар рибица (скупљих и ређих) добили су: **1. АНТОН КАНИЋ**, Драгана Јефтића 85, Нови Београд; **2. МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ**, Ц. Душана 16, Чачак; **3. ПАВЛЕ РЕЛИЋ**, Вјекослава Ковача 18/VI, Београд; **4. ЉИЉАНА ЛУКИЋ**, М. Горког 83 згр. IV, Панчево; **5. ЕДИТА ШЕРМАН**, В. Б. Кидрича 2, Осиек; **6. НЕНАД МАРИНКОВИЋ**, Браће Маринковић 2/б, Чачак; **7. ВОЈИСЛАВ НОВАКОВИЋ**, Вука Мандушића 20, Београд; **8. МАРИЈА ЦЕКИЋ**, Ул. III бр. 9, Београд — Жарково; **9. ЈАРМИЛА КОЛАР**, М. Тита 145, Јаношк и **ДРАГАНА ДОБРИЧАНОВ**, Х. Пинкија 60, Вршац.

30 НАГРАДА — Пар рибица добили су: **1. АЛЕКСАНДРА СПИРОВСКА**, ЈНА 7/9, Ниш; **2. ЗИЈАХ КУРТОВИЋ**, Јасике 2, Бреза; **3. СИЛВАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ**, Пива Караматијевића 9/IV, Београд; **4. БУЦА СТОЈАНОВИЋ**, Д. Радосављевића 41, Прокупље; **5. БРИГИТА ПУЖИЕРА**, Грушка обала 8, Дубровник; **6. СРЂАН ТРАЈКОВИЋ**, Тадеуша Кошћушког 60/21, Београд; **7. МИЛА ТОДОРОВИЋ**, Карађорђева 24, Смедерево; **8. ХОЊЕЈ ДРАГОЈЛОВИЋ**, Маринковића 20/1, Ријека; **9. ВЛАДИМИР АРСИЋ**, Вардарска 10/II-5, улаз IV, Ниш; **10. ЉУБИША СТЕВИЋ**, Обилићева 5, Пожаревац; **11. ЈОВАНКА СУБИЋ**, Лиман I А-1, Нови Сад; **12. ЧЕДОМИР ПРЕЛЕВИЋ**, Ј. Томашевића 66, Титоград; **13. ДУШКО ГАЈИЋ**, Карађорђева 57/1, Ваљево; **14. МАГДАЛЕНА ОСТОЈИЋ**, Браће Јерковић 82/II-21, Београд; **15. ПРЕДРАГ РАДОСАВЉЕВИЋ**, Раде Шишколића 2, Смед. Паланка; **16. ЈЕЛИЦА МАНДИЋ**, Драгачевски бат. 5, Лучани; **17. ИГОР МИШУЛИЋ**, Тршћанска 2, Крагујевац; **18. МАРКО АШЋЕРИЋ**, Мичуринова 66 згр. III, Нови Сад; **19. МИРОСЛАВ НОВАКОВИЋ**, трг. пред. „Папир“, Титово Ужице; **20. НИВИО ПОДЛЕЗНИК**, Ј. Веселиновића 54а, Шабац; **21. ВЛАДИМИР АРСИЋ**, Први булевар 40/10, Нови Београд; **22. БРАНИСЛАВ НИЧИЋ**, Ст. Пауновића 46/19, Ниш; **23. ДУШАНКА МАНДИЋ**, Романијска 2, Сарајево; **24. БРАНИСЛАВА ВУЛЕТИЋ**, Радничка 49/III, Нови Сад; **25. БРАНИМИР КОВАЧЕВИЋ**, Св. Марковића 77, Београд; **26. НЕБОЈША АЛЕКСИЋ**, К. Карановића 34, Пирот; **27. ГОРАН ПЕРИЋ**, Насеље „Спас“ 66, Книн; **28. ОЛИВЕРА МИЛЕТИЋ**, Кеј Ослобођења 65, Ср. Митровица; **29. БОЖА СРЕЋКОВИЋ**, село Моравац — зп. Житковац и **30. МАРЈАН МИЉКОВИЋ**, Трг Павла Стојковића 17/4, Ниш.

КОБНА НОВА ГОДИНА

У сутон 31. децембра 1944. на неколико база у Немачкој спустило се, долећући из разних правца, стотине авиона. Увече у 21 час, без светла, без новогодишње свечаности и забаве, пилотима је послужена вечера а затим су пошли на спавање. Нико од њих није знао зашто су их скупили.

Акција »Херман«

Тек рано ујутру, на сам дан Нове године, саопштен им је план који су омишлили генерал Шперле и Геринг. Славољубиви Хитлеров доплавник Геринг дао је овој акцији своје име „Херман“.

Сваки пилот добио је детаљну географску карту на којој су били обележени савезнички аеродроми које треба напасти. Генерал Шперле и Геринг су плани-

рали удар какав у дотадашњој историји ваздушног ратовања није имао примера: 650 ловаца „фоке-вулф“ и 450 ловаца типа „месершмит 109“ напашће непријатељске авионе — на земљи!

У 7,45 часова, 1. јануара 1945. године, са око 20 немачких аеродрома покривених снегом узлетели су немачки ловци. Лет у правцу запада изведен је у четири таласа. Ескадриле које су на падале циљеве у рејону Бри села летеле су преко јужног дела Зидерског језера. Оне формације које су нападале аеродроме савезника код Ајдхофена налетеле су са севера, такође преко Зидерског језера. Остала два таласа ловаца налетела су право са истока. Непријатељске групе ловаца биле су предвођене двомоторним „јункерсима-88“ који су служили као вође и навигатори све до Рајне, а затим су

се повукли на немачку територију.

Савезници су несјермни

Иако су савезничке службе прислушкивања будно мотриле небо ништа нису откриле и нису дале знак за узбуну својим ваздухопловним јединицама. Немачке ескадриле ловаца летеле су на најмањој могућој висини изнад голог и снегом покривеног терена, како их савезнички радар не би ухватили.

На аеродрому Евере тог новогодишњег јутра налазиле су се четири канадске ловачке ескадриле са 56 „спитфајера“ који су били густо поређани на расквашеној земљи источне половине аеродрома у близини стазе за полетање. На западном делу аеродрома мноштво различитих типова авиона: „летећих тврђава“, „аустера“, „ансона“... Ту је

стајао и авион белгијског принца Бернарда „бич“, и једна луксузно опремљена двомоторна путничка „дакота“. Све у свему, на аеродрому је лежало више од стотину авиона.

Маскирне мреже које су раније служиле за камуфлирање „спитфајера“ већ дуге време нису коришћене. Шта би то и помогло кад су на другој страни стајали толики велики и јасно видљиви авиони на отвореном простору. Одбрана аеродрома је била готово никаква. Тешка противавионска артиљерија повучена је, а за целокупну одбрану аеродрома остало је само неколико батерија лаке противавионске артиљерије!

Пошћуно изненађење

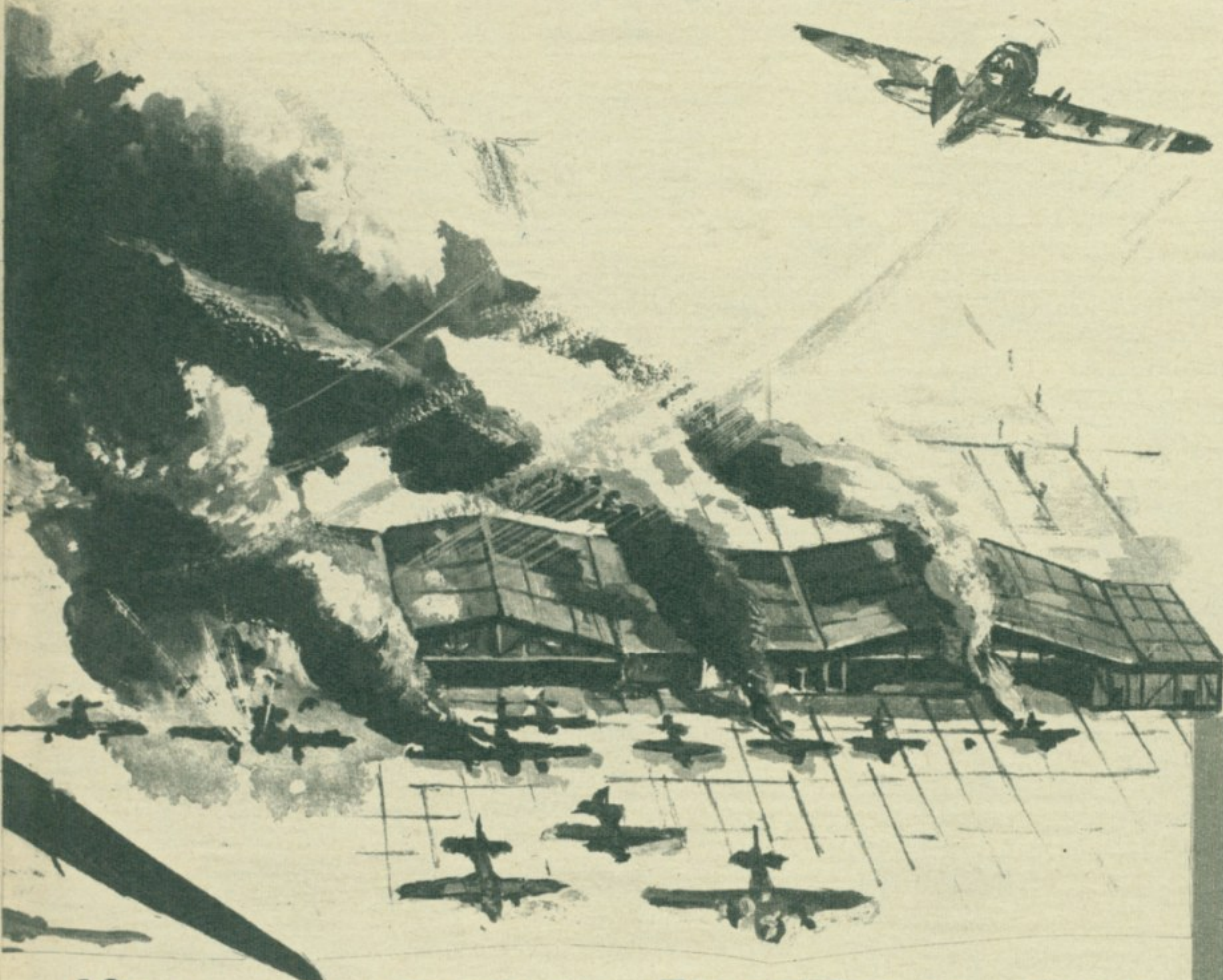
Уочи Нове године стегао је јак мраз. Затим је хладноћа попустила и почела да пада ледена киша. Површи-

на писте била је залеђена и клизава, веома опасна за слетање и полетање авиона. Због поledenости на писти није полетела уобичајена јутарња патрола, која иначе узлеће и извиђа врло рано.

Тек око девет часова из оперативног центра добијено је наређење да се изврши извиђање временске ситуације на различитим одсецима фронта. Полетела су два „спитфајера“ које је водио пилот Стив Бат. Он је јавио да је писта исправна али да пилоти морају пази-ти да не коче грубо због клизања. Полетео је још један пар „спитфајера“ а затим је стављена у највиши степен приправности ескадрила Дејва Харлинга. Командир ескадриле повео је својих 12 „спитфајера“ околном стазом да би изашао на писту за полетање. Опрезно су се приближавали почетку главне писте за полетање. У међувремену се са патролирања вратио Батов пар „спитфајера“ док се повратак другог пара очекивао.

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

Како су немачки пилоти у само јуџро Нобе 1945. године уништили хиљаду савезничких авиона.

Тако је изгледала ситуација на аеродрому Евере кад се на њега сручило густо јато од око 60 авиона „фоке-вулф“ и „месершмит-109“. Међутим, бука мноштва авионских мотора у првом тренутку никог на аеродрому није узбудила: Американци су овуда често надлетали у великим групама ловаца.

Догађаји су се муњевито одвијали. Ме-109 отворили су ватру из топова. Три „спитфајера“ на полетању била су погођена. Дејв Харлинг је успео да полети. Захукталом машином у пењању улетео је у групу непријатељских авиона и одмах отворио ватру из топова. Један Немац је пао погођен. Али, Дејв није постигао довољну брзину да би могао да ступи у ваздушни бој и погођен је пре него што је успео да нападне следећег противника.

Малобројна противавионска артиљерија за заштиту аеродрома ступила је у дејство. Убрзо им је понестало муниције и Немци су потпуно загосподарили небом изнад аеродрома. Савезнички пилоти су још само могли да посматрају из својих склоништа, бесни и немоћни, како им непријатељ уништава нове „спитфајере“.

Прошло је десет минута од напада. Прецизност Не-

маца била је слаба и само је то спасло многе „спитфајере“.

Немци су слабо тађали

Изнад аеродрома се изненада појавише два пара „спитфајера“ и кренуше у напад. Успели су да оборе шест немачких авиона, али пошто су истрошили сву муницију морали су се повући.

Нешто касније повукли су се и немачки авиони изненадно као што су се и појавили. Остао је аеродром који је буктао у пламену. Једанаест „спитфајера“ потпуно је уништено, док је још дванаест тешко оштећено. На западној страни аеродрома неки транспортни авиони су буктали у пламену као и „бич“ принца Бернарда и луксузни путнички авион „дакота“. Остали авиони којима су били покидани стајни трапови лежали су на земљи као уморне краве. Да су немачки пилоти боље тађали, не би остао неоштећен ниједан „спитфајер“.

Док се све ово дешавало, стицајем околности, 122. енглеска ваздухопловна група наоружана ракетама, налазила се комплетна у ваздуху на извршавању задатака изнад Немачке. Одмах је

позвана да се врати и нападне немачке ловце. Али, то није помогло јер је већина била при крају са горивом и муницијом коју је истрошила на задатку.

И на другим савезничким аеродромима Немци су својим нападом изазвали праву катастрофу. Само на аеродрому код Брисела уништено је на земљи 126 транспортних авиона, „летећих тврђава“, „тајфуна“ и „спитфајера“.

На аеродрому код Ајдхофена уништена је комплетна канадска група „Тајфуна“ од 124 авиона, као и једна група „спитфајера“ на којима су летели пилоти Пољаци. Све у свему за само неколико минута колико је трајао напад уништено је 800 савезничких авиона, а више стотина оштећено и избачено из строја.

Савезнички авиони „темпест“ и „спитфајер“ који су успели да полете кроз ватру непријатеља храбро су се борили и укупно оборили 36 немачких нападачких авиона. Британска и америчка противавионска артиљерија обориле су укупно 57 немачких авиона, што укупно чини 99 уништених немачких авиона. Али, шта је то у поређењу са савезничким губицима. Са непуну стотину изгубљених авиона, немачка авиација „Лутвафе“ - осакатила је ваздухопловне снаге савезника за дуже од осам дана. И. З.

ВАШАР

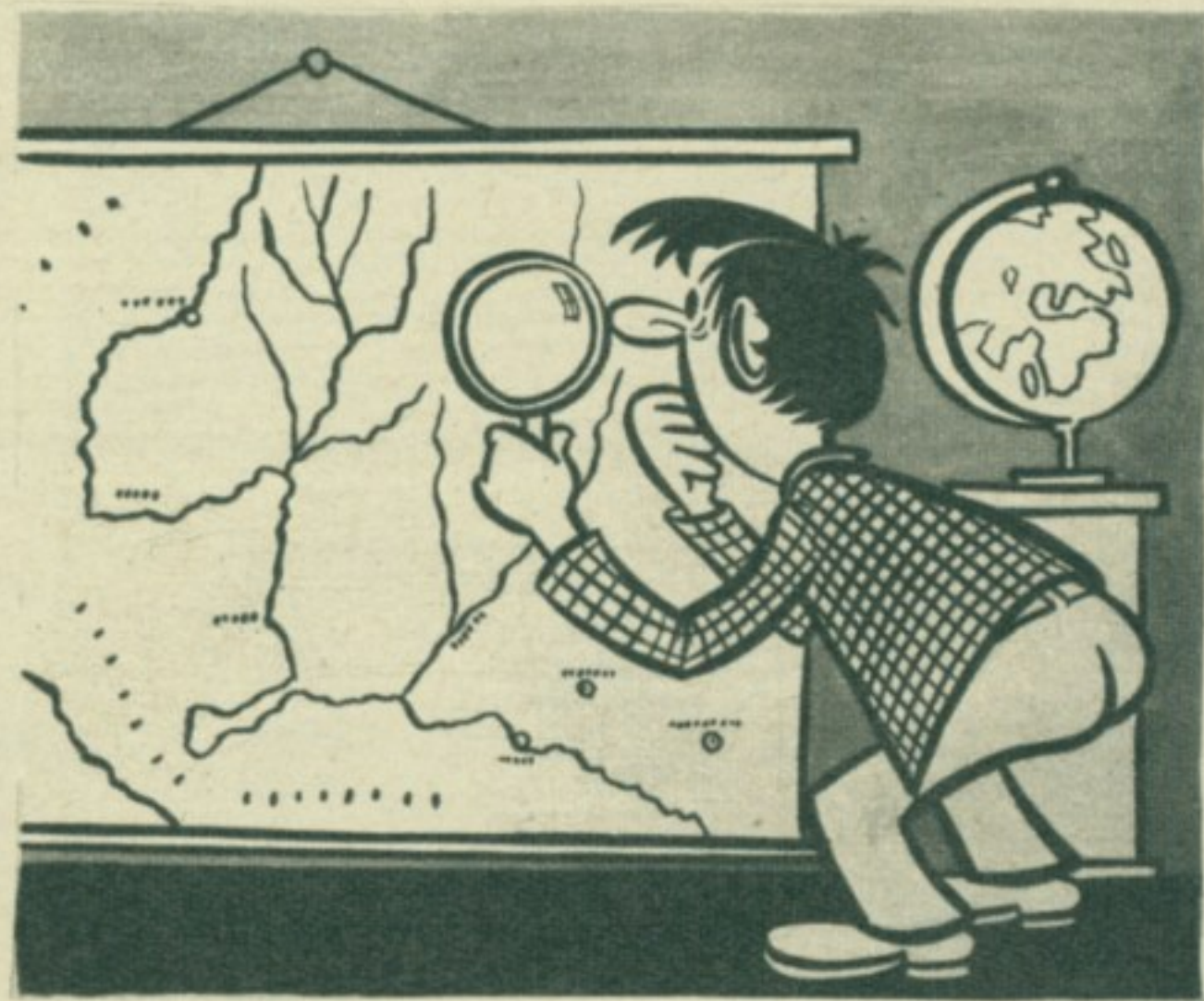
СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

НЕОПРАНА ЧАСТ. — Колумбијски фудбалски клуб „Стаурос“ доживео је свој двадесет и четврти узастопни пораз: победила га је нека уругвајска екипа са 7:1. Жене поражених фудбалера, погођене толиким поразима, одлучиле су да оперу фудбалску част мужева. Скупиле су се и после краћег тренинга изазвале уругвајску екипу на ревани-утакмицу. Сусрет је привукао огроман број посматрача али гневне жене нису успеле да освете своје мужеве: поражене су са 22:0.

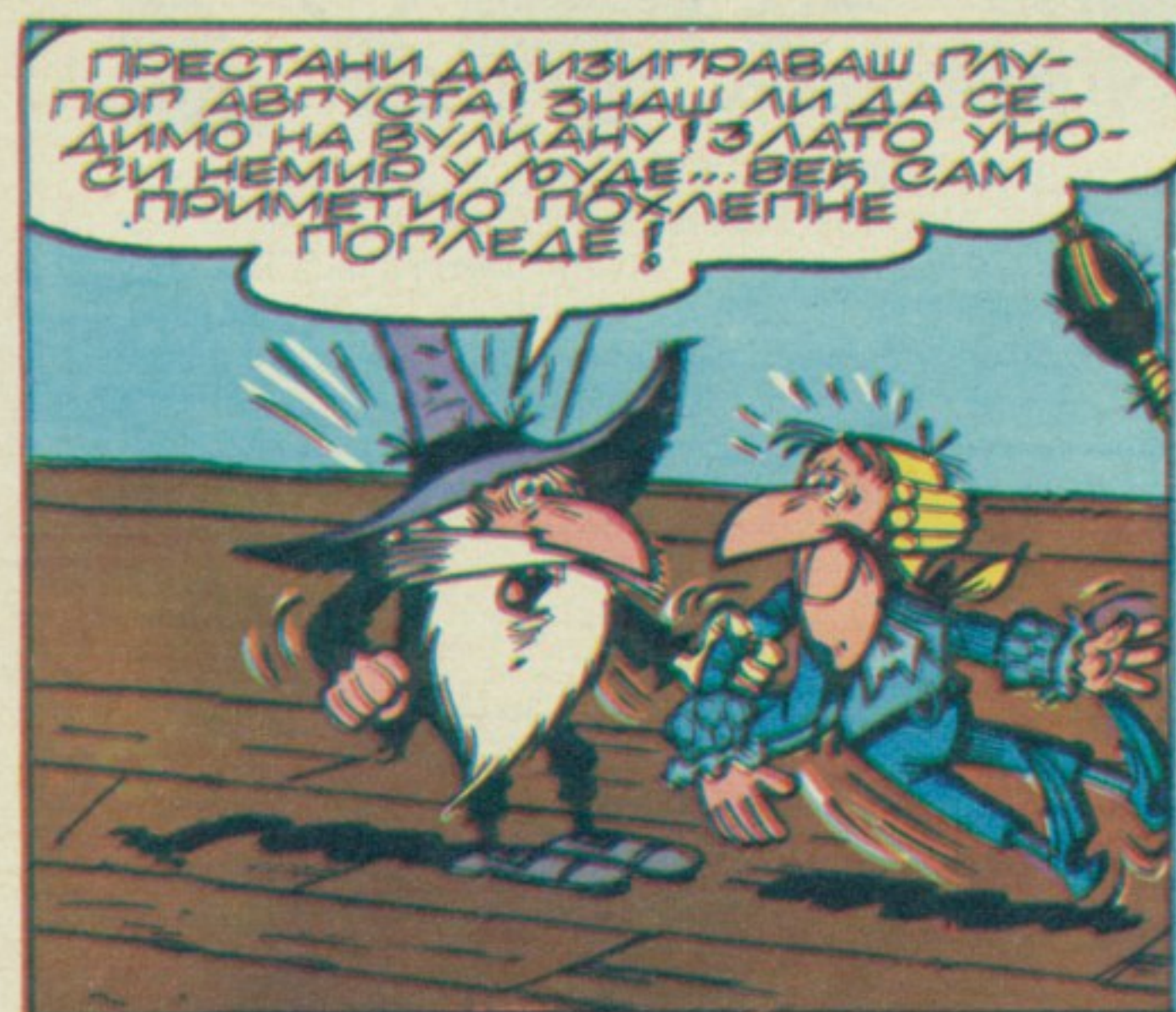
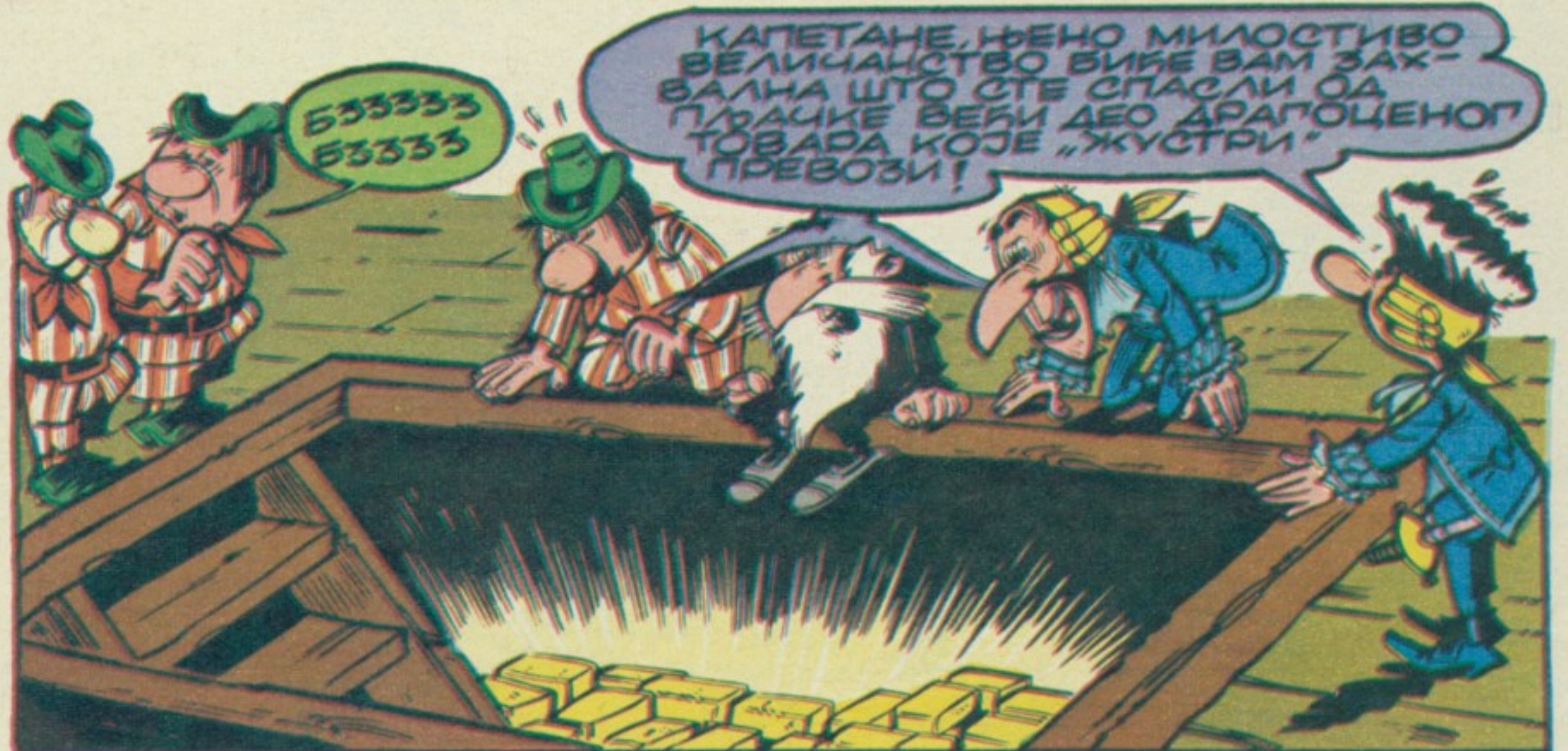
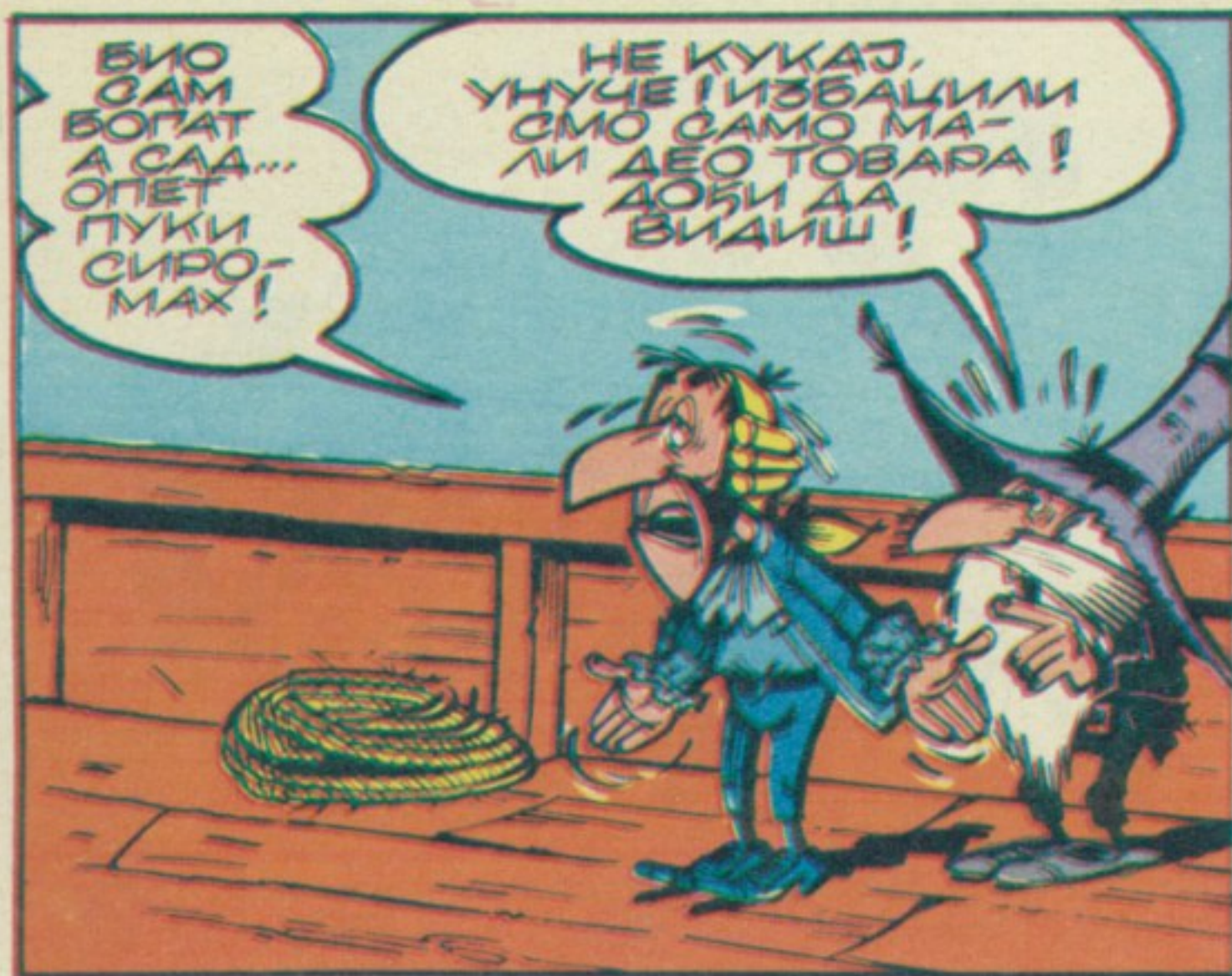
УЗАЛУДНА ЖРТВА. — Спикер аустралијске телевизије Хауард Ејнсворт управо је читао вечерње вести кад му је у уста улетела једна ноћна лептирица. Спикер је само промрмљао: „Извините“, затворио уста, преврнуо очи и прогутао лептирицу. Учинио је то да у програму не би дошло до застоја. Жртва му је била узалудна: управа телевизије већ сутрадан га је отпустила уз објашњење да је његов поступак био неукусан и да су се гледаоци на њега згрозили.

ЗЕМЉА ЗА ФИЛАТЕЛИСТЕ. — Филателисти у Риму просто су разграбили прву серију веома лепих марка емирата Абд-ел-Кури који се налази на обали Персијског залива и има 250.000 становника. На једној од марка налазила се и географска карта малог емирата. Међутим, недељу дана од почетка продаје неки радознали филателиста потражио је у географском атласу емират и није га нашао. Емират су измислили браћа Салинари који су на лажним маркама добро зарадили.

ЦРНЕ ЗАСТАВЕ

ПОРОДИЦА КРЕМЕНКО

МНОГО СЕ
РАДУЈЕМ ШТО
СМО ОДЛУЧИЛИ ДА
ОВЕ ГОДИНЕ
УРЕДИМО БАШТУ
И ДВОРИШТЕ!

БИЋЕ ТО
НАЈЛЕПШЕ
ДВОРИШТЕ
У ГРАДУ!

У БАШТИ ИСПРЕД
КУЋЕ... ГЛЕДА
КАКО РА-
ДИ ДОК-
ТОР ЗА
ДРВЕ-
ЋЕ!

ЧУЈ... А
ГДЕ НАМ
ЈЕ ДЕ-
ТЕ?

ЋОКА МАКАЗИЊ
ДОКТОР ЗА
ДРВЕЋЕ

Ћ М

ДИ
МОН
ДАМББА
ВАВВО-ДУ
БОК
ТЕМВАТО
ГУ!!

НЕ РАЗУМЕМ ЈА,
ЗЛАТО, ШТА ТИ ТО
"ДИ МОН ДАМ-
ББА ВАВВО-ДУ
БОК ТЕМВАТО-
ГУ" ЗНАЧИ...

ЋОКА МАКАЗИЊ
ДОКТОР ЗА
ДРВЕЋЕ

Ћ М

ГРУБО
ПРЕВЕДЕНО
ТО ЗНАЧИ...
"ДОКТОР ЈЕ
ПАО СА
СВОГ
ПАЦИЈЕН-
ТА"!

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО

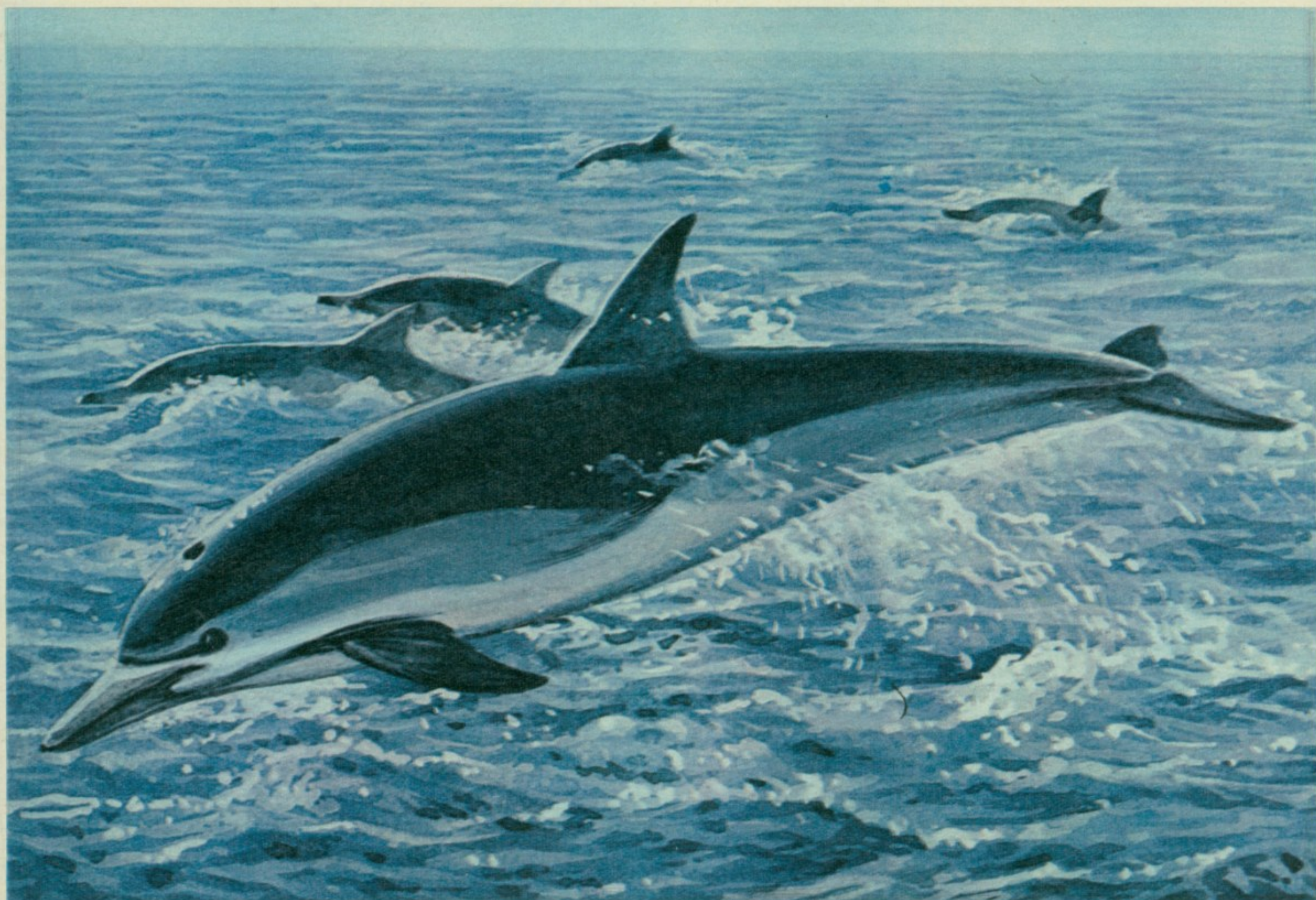
ДА ЛИ ЈЕ
БИЗОН
ИСТО ШТО
И БУФАЛО?

4

БИЗОН — Пре досељавања белаца великим равницама Северне Америке дугало је преко 60 мили. она бизона, огромних дивљих говеда тешких до једне тона а високих скоро 2 метра. Бели човек почео је одмах да их тамани да би искористио њихов језик као храну а касније и кости за ђубриво. Најзад су стада бизона заштићена законом и смештена у природне резервате где се на миру множе. Некада су живели и у Европи а данас их има нешто мало у Совјетском Савезу и Пољској. (Такопрсти папкар, шупљороги преживар, говече)

5

ДЕЛФИН — Има га више врста а живи у свим топлим и умереним морима света па и у Јадранском. Веома личи на рибу а у ствари је прави сисар који дише на плућа, рађа живе младе и доји их у води. Дугачак је око 2 м и има карактеристичан кљун с мноштвом оштрих зуба. Плива веома брзо и скаче високо али не толико ради игре већ да би се ослободио паразитских рачића званних „китове ваши“. Делфин је живахна, питома, умиљата и веома паметна животиња која човеку не наноси никакво зло. (Кит зубан).

МАНДРАК САВРШЕН РОБОТ

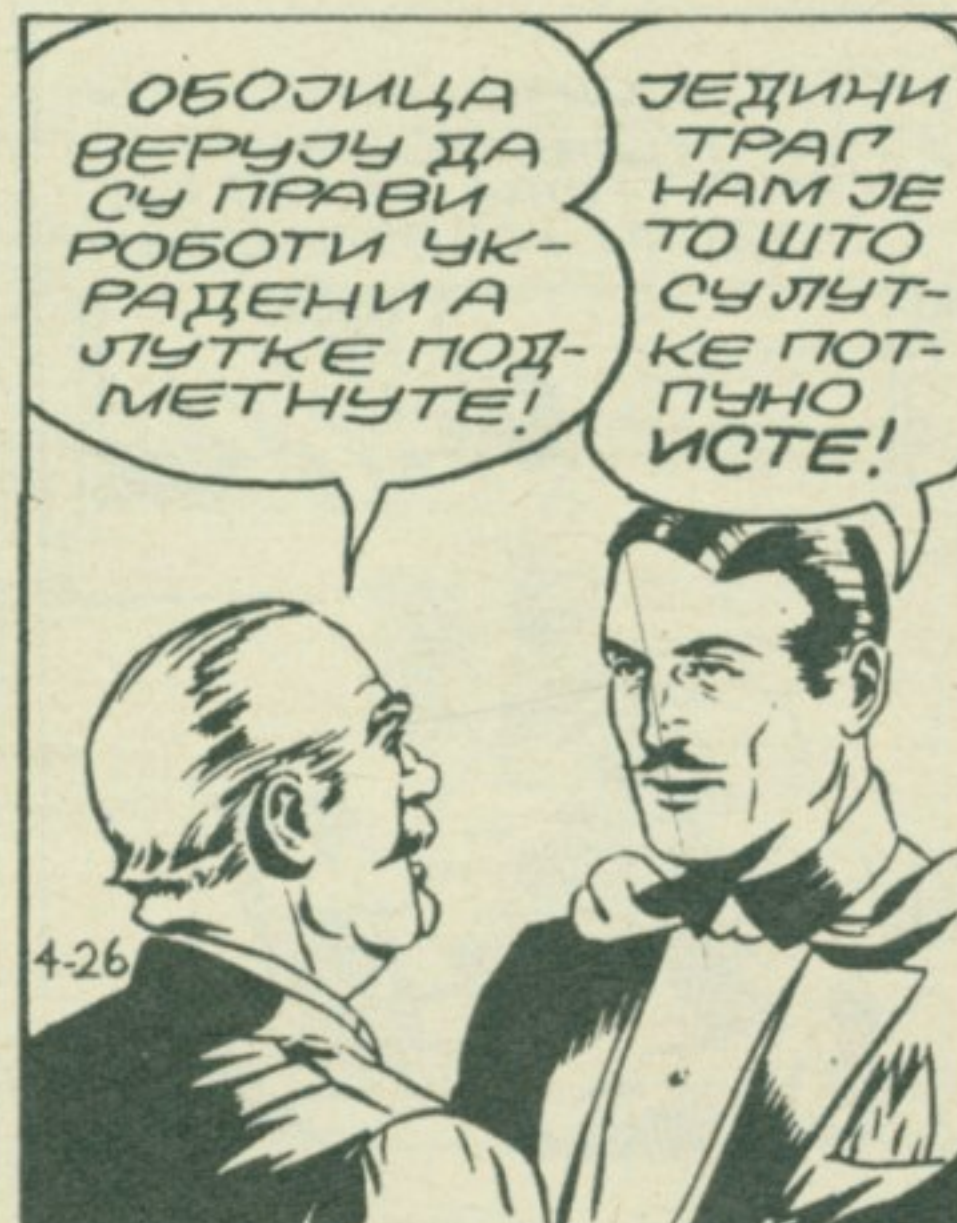

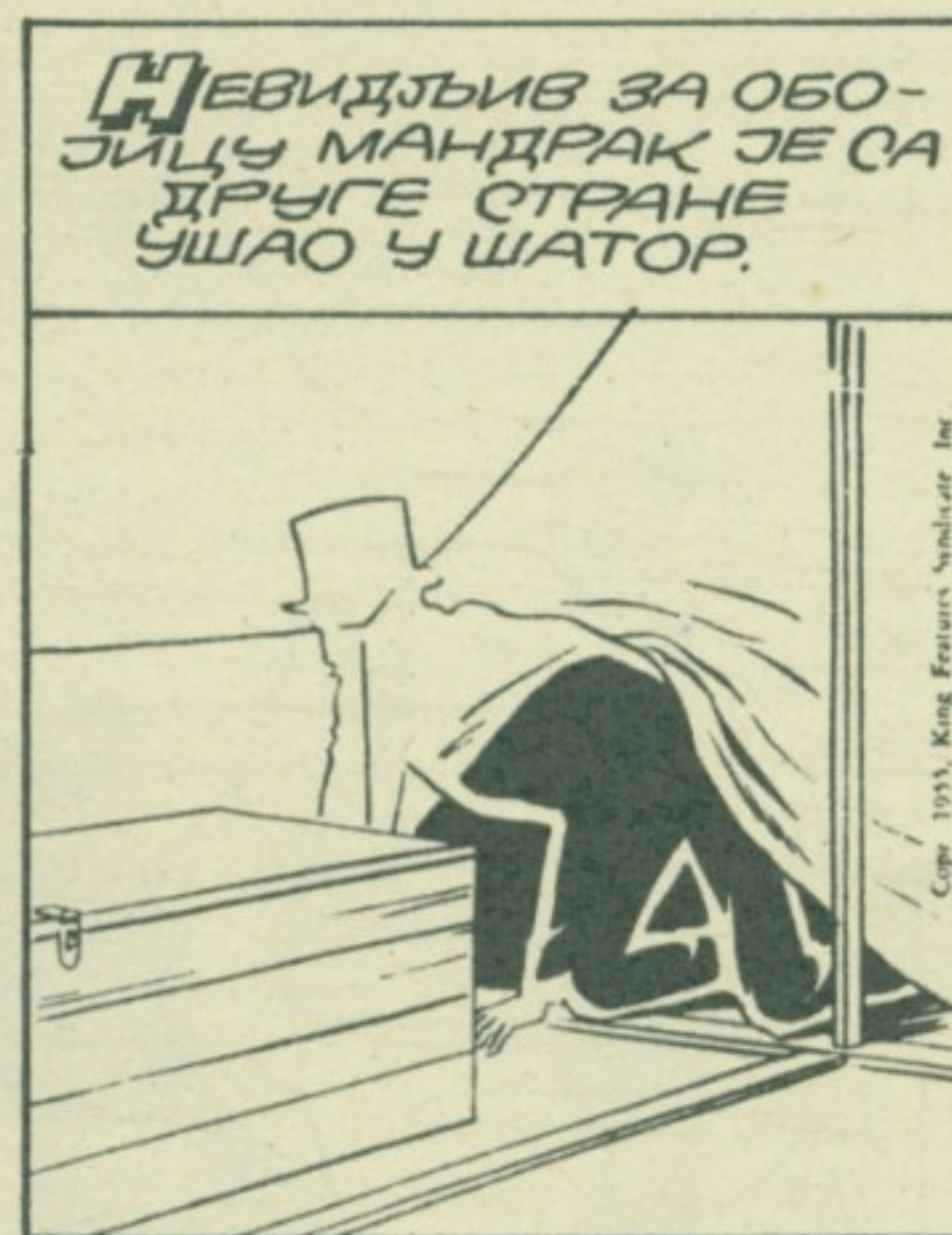

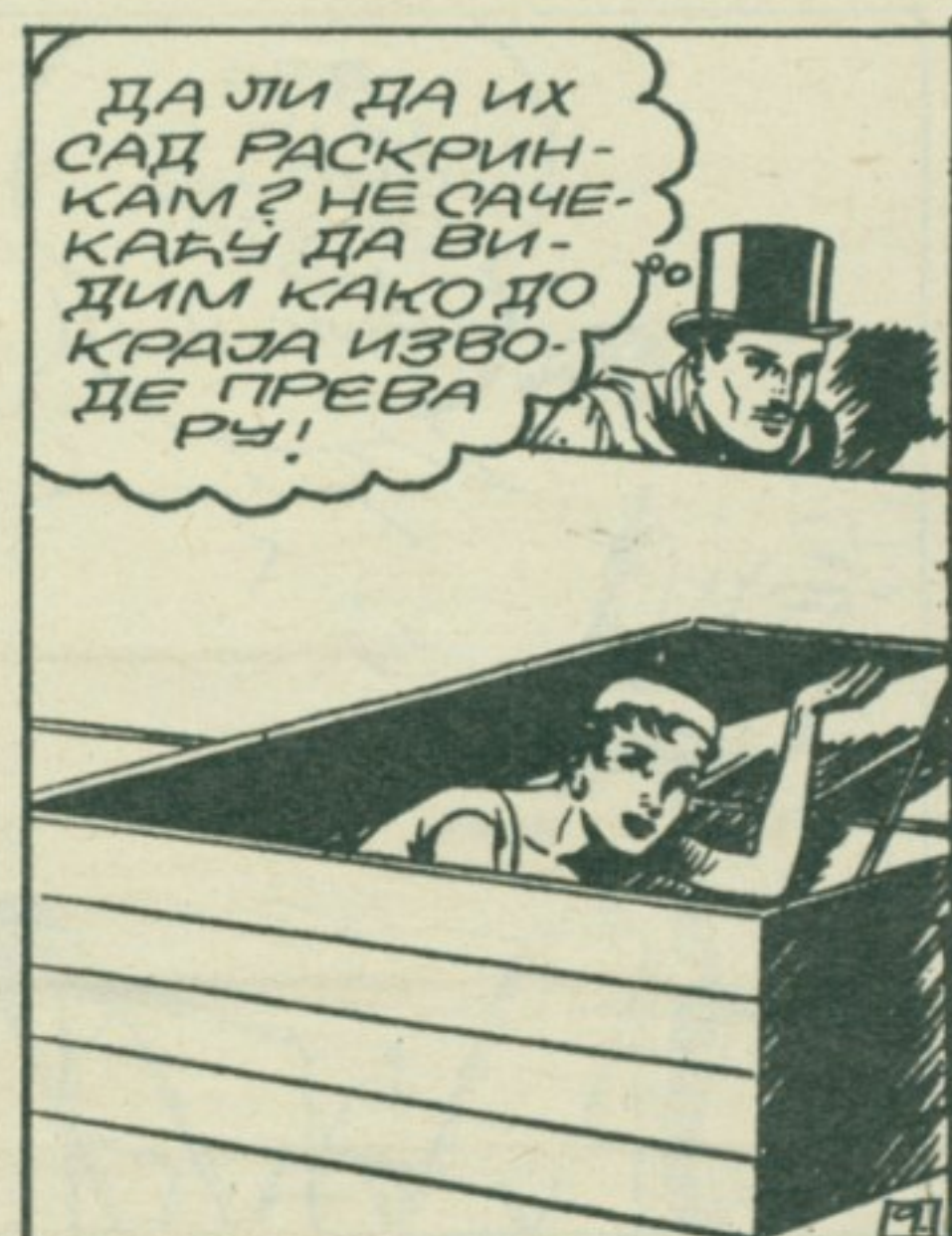
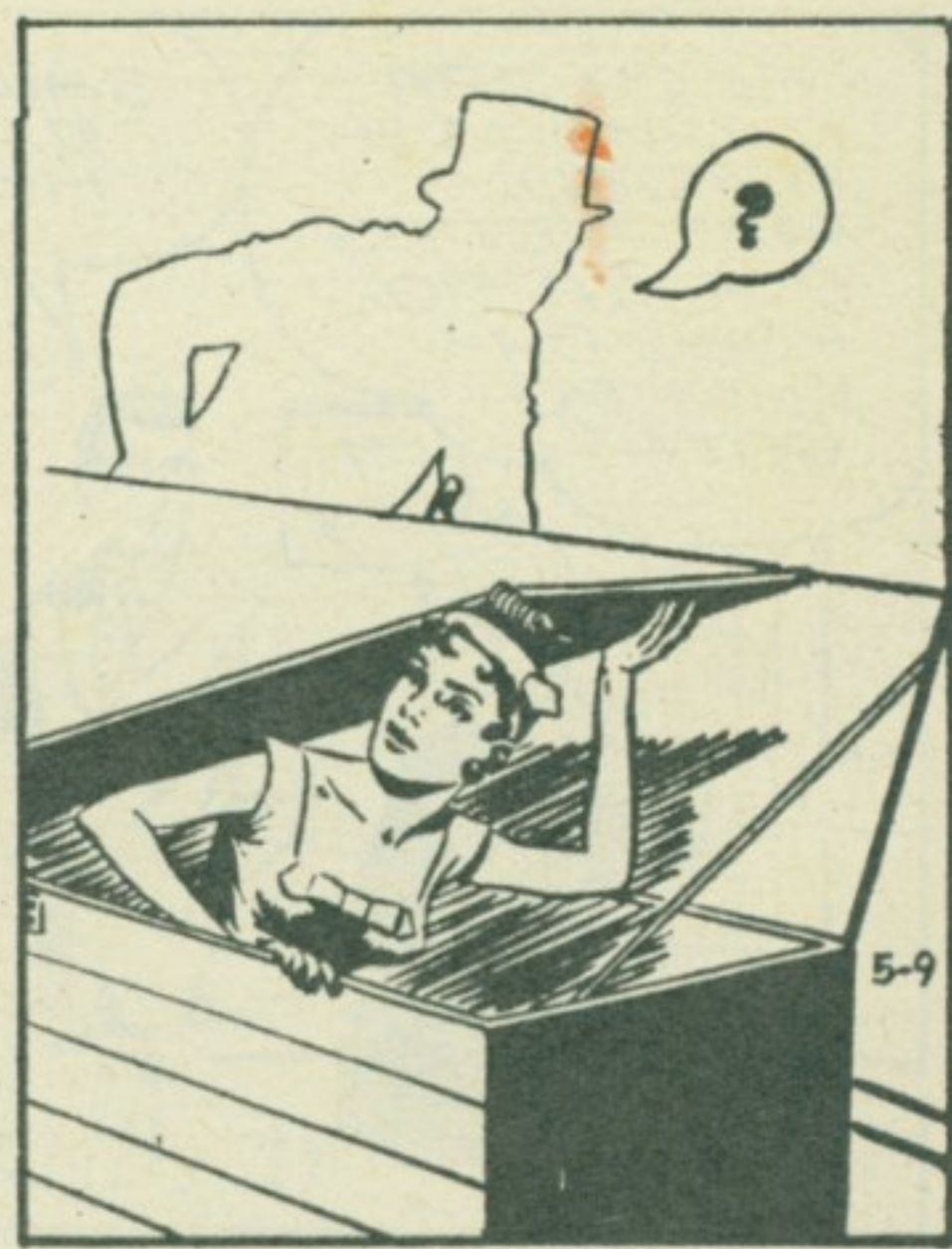

ОСВЕТА

ПРОФЕСОРА

НИНГЕНА

НЕ ЕМИТУЈУ
ВИШЕ, МАЈОРЕ!

НЕ МАРИ!
КРЕНИМО!

АЛТ!
РУКЕ
УВИС!

НЕ
МИЧИ-
ТЕ
СЕ!

УСКОРО СЕ СВЕ
СМИРИЛО.

ХИТНО У
БОЛНИЦУ!

ДВА МРТВА,
МАЈОРЕ.
ТРЕЋИ ЈЕ
САМО
РАЊЕН.

НЕШТО КАСНИЈЕ У НЕМАЧКОЈ КОМАНДИ...

ВРЛО ДОБРО,
МАЈОРЕ. ЈОШ
ЈЕДНА ГРУ-
ПА БАНДИТА
ЈЕ УНИШ-
ТЕНА!

ЗАХВА-
ЉУЈЕМ ГОСПО-
ДИНЕ
ПУКОВНИКЕ!
А САД ВИХ, СА ВА-
ШИМ ДОПУШТЕ-
ЊЕМ, ОБИШАО
РАЊЕНИ-
КА!

КАКО МУ
ЈЕ,
ДОКТОРЕ?

НИШТА ОЗБИЉНО...
МЕТАК ЈЕ
ПРОШАО КРОЗ ПЛЕЧ-
КУ. БРЗО ЋЕ
ОЗДРАВИ-
ТИ.

КАКО СЕ ОСЕКАТЕ,
ПРОФЕСОРЕ НИЛСЕН?

ЖЕЛИТЕ ДА
ШТО ПРЕ ОЗ-
ДРАВИМ
КАКО БИТЕ
МЕ ШТО ПРЕ
ОБЕСИЛИ?

НЕ!

СЛАЖЕМ СЕ, РАТ ЈЕ
СУДАН: ПРВО ВАС РА-
НИМ, А ОНДА СЕ РАС-
ПИТУЈЕМ ЗА ВАШЕ
ЗДРАВЉЕ... АЛИ,
НИСАМ ДА ИЗМИ-
СЛИО РАТОВЕ...

ШТА ЖЕЛИТЕ
ОД МЕНЕ?

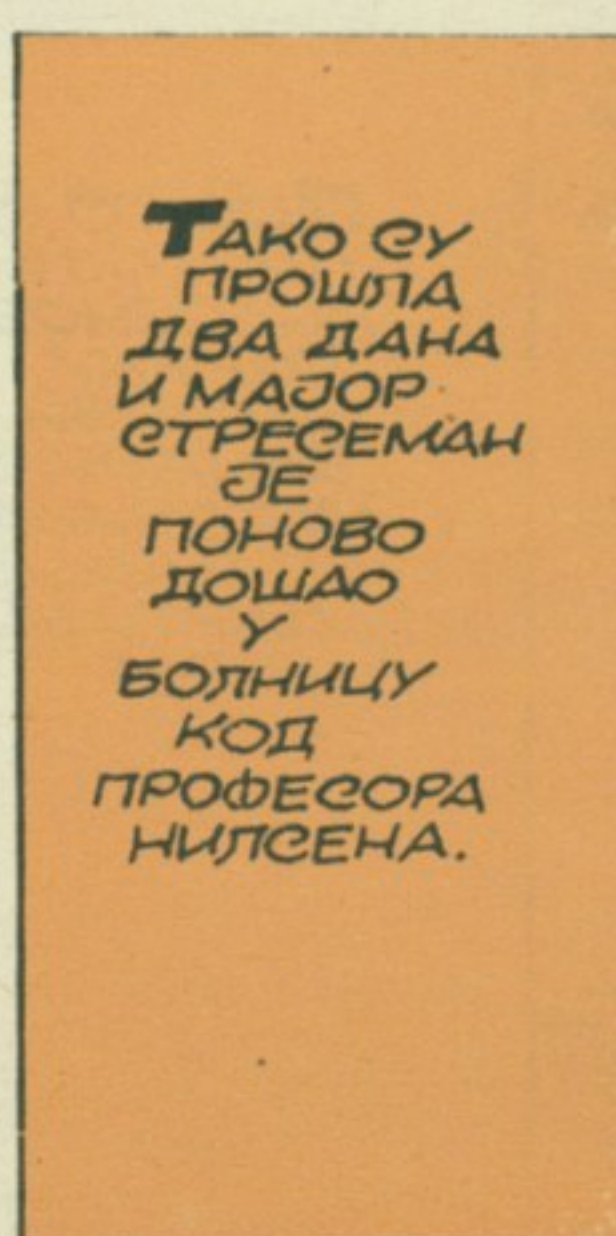

МОГА ЈЕ
ДУЖНОСТ
ДА ВАМ
ПОСТАВИМ
НЕКОЛИКО
ПИТАЊА.

А МОГА
ДА ВАМ
НЕ
ОДГОВО-
РИМ!

РАЗУМЕМ ВАС. ДА САМ
ДАНАЦ, И ДА ВИХ ТАКО ПО-
СТУПИО, АЛИ ДА САМ НЕ-
МАЦ! РАЗМИСЛИТЕ, ДОКИ
ЋУ КРОЗ ДВА
ДАНА!

ТАКО СУ
ПРОШЛА
ДВА ДАНА
И МАЈОР
СТРЕСЕМАН
ЈЕ
ПОНОВО
ДОШАО
У
БОЛНИЦУ
КОД
ПРОФЕСОРА
НИЛСЕНА.

ИМАМ
НАРЕЂЕЊЕ
ДА ВАС
ПРЕБАЦИМ
У КОМАНДУ.
ОДМАХ ЋЕ
СТИЌИ
НОСИЛА.

ХВАЛА,
МОГУ ДА
ХОДАМ
И НЕКУ
СЕ ОСЛАЊА-
ТИ НА ВАС!

ДА БИ СПАСАО ЖИВОТЕ 30 ТАЛАЦА, ПРОФЕСОР НИЛСЕН ПРИСТАЈЕ ДА ШАЉЕ ПОРУКЕ У ЛОНДОН. ОН ИПАК ПОКУШАВА ДА ОБАВЕСТИ ЛОНДОН ДА ЈЕ У РУКАМА НЕМАЦА...

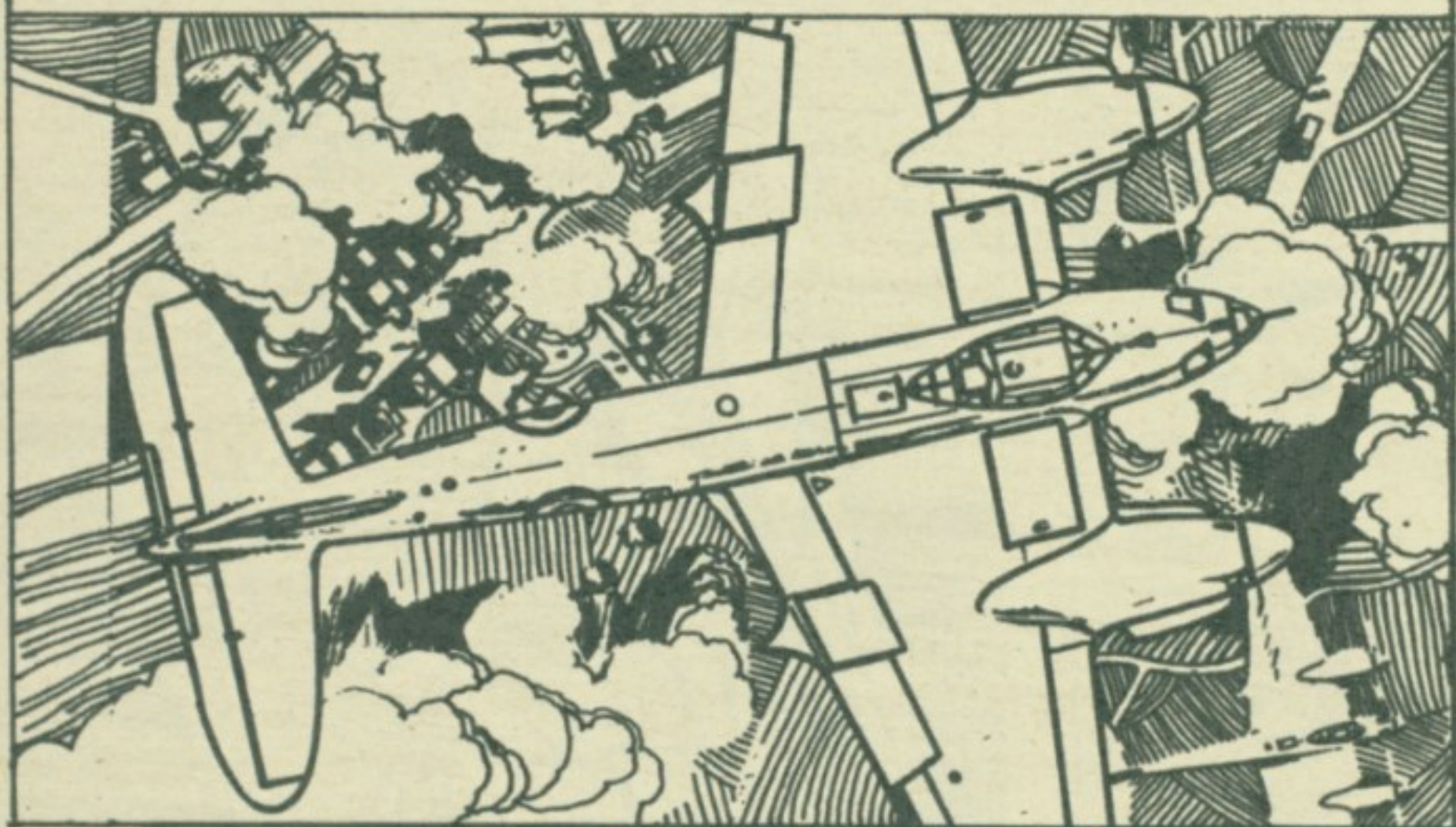

ПОШТО СУ ПРИМИЛИ НИЛСЕНОВУ ПОРУКУ, ЕНГЛЕЗИ БАЦАЈУ МАТЕРИЈАЛ ДАНСКИМ ПАРТИЗАНИМА...

ДОК НА ОБЛАСТИ КОЈЕ ДРЖЕ ПАРТИЗАНИ
ПАДАЈУ БОМБЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ НИЛСЕН ПРАВИ ПЛАН КАКО
ДА ПОВЕГНЕ ИЗ КАСАРНЕ ГДЕ ЈЕ
ЗАТВОРЕН.

ОВАЈ КА-
МИОН СА
НАМИРНИ-
ЦАМА ДО-
ЛАЗИ СВА-
КОГ ЈУТРА
У 6.30...

...ЧЕТИРИ
ВОЗНИКА
НОСЕ
НАМИРНИЦЕ
У КАСАРНУ...

ПОТОМ СЕДАЈУ
У КАМИОН И
ОДЛАЗЕ. СЊИМА
УВЕКИ ДЕ И НЕКО-
ЛИКО ВОЗНИКА...
МОЖДА ИМАЈУ
СЛОБОДАН ДАН
ИЛИ ИХ ШАЉУ
У ГРАД ПО НЕКОМ
ЗАДАТКУ...

ТАЧНО У 7
ДОНОСЕ
МИ
КАФУ!
НАПРЕД!

КАФА!

ХВАЛА,
СТАВИТЕ ЈЕ
НА СТО!

ВОЗНИК ПОЗДРАВЉА И
ОДЛАЗИ...

СВИ СУ ТАЧНИ КАО САТ... АКО ЖЕ-
ЛИМ ДА СЕ ИЗВУЧЕМ ОДАВДЕ,
МОРАМ ДА СМИСЛИМ
САВРШЕН ПЛАН!
НЕ СМЕМ ДА
ИЗГУБИМ НИ
СЕКУНДУ...

МАЛО КАСНИЈЕ НИЛСЕН ЈЕ ПОЗВАН
У РАДИО-СТАНИЦУ.

ЧЕКАМО ВАС,
ПРОФЕСОРЕ.

ШТА ТРЕБА
ДНАС
ДА ЗАВИМ?

ХАМЛЕТ ЗОВЕ
ЕЛСИНОР... СУЊЕ
НИЈЕ ЦРВЕНО.
ТРЕБА КУПИТИ
НОВИНЕ.
УЛИЦА ЈЕ
НА КРАЈУ
ВЕОМА
ДУГАЧ-
КА...

ОДЈЕДНОМ...

ЕЛСИНОР ЗОВЕ ХАМ-
ЛЕТА... ХИТНА ПОРУКА. МОСТ
ИМА 12 ЛУКОВА. ТИГАР ЈЕ
ГЛАДАН. ЗОНА 12. ПОТ-
ВРДИТЕ И ЗАВИТЕ
ВОДУ ОДЕЛА.
ГОТОВО.

МОЛИМ ВАС,
ПОЉИТЕ САМНОМ,
ПРОФЕСОРЕ.

АЛИ,
ДА...

МОЛИМ
ВАС.

НИЛСЕНА ВОДЕ У ПУКОВНИКОВУ КАНЦЕ-
ЛАРИЈУ...

ПОРУКА ИЗ ЛОН-
ДОНА, ПУКОВНИКЕ.
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
ЈЕДАН ИЗАСЛА-
НИК ДАНСКЕ
ВЛАДЕ УКОРО ДО-
ЈИ У ДАНСКУ! ЕВО
ПОРУ-
КЕ!

ВЕОМА
ЗАНИМЉИ-
ВО!

НИЛСЕНЕ, ВИ НЕ-
ТЕ ЗАВИТИ ДА
СТЕ СПРЕМНИ ДА
ДОЧЕКАТЕ ИЗ-
СЛАНИКА У ЧЕ-
ТВРТАК У 2 САТА,
ЈАСНО? ВОДИТЕ
ГА, МАЈОРЕ!

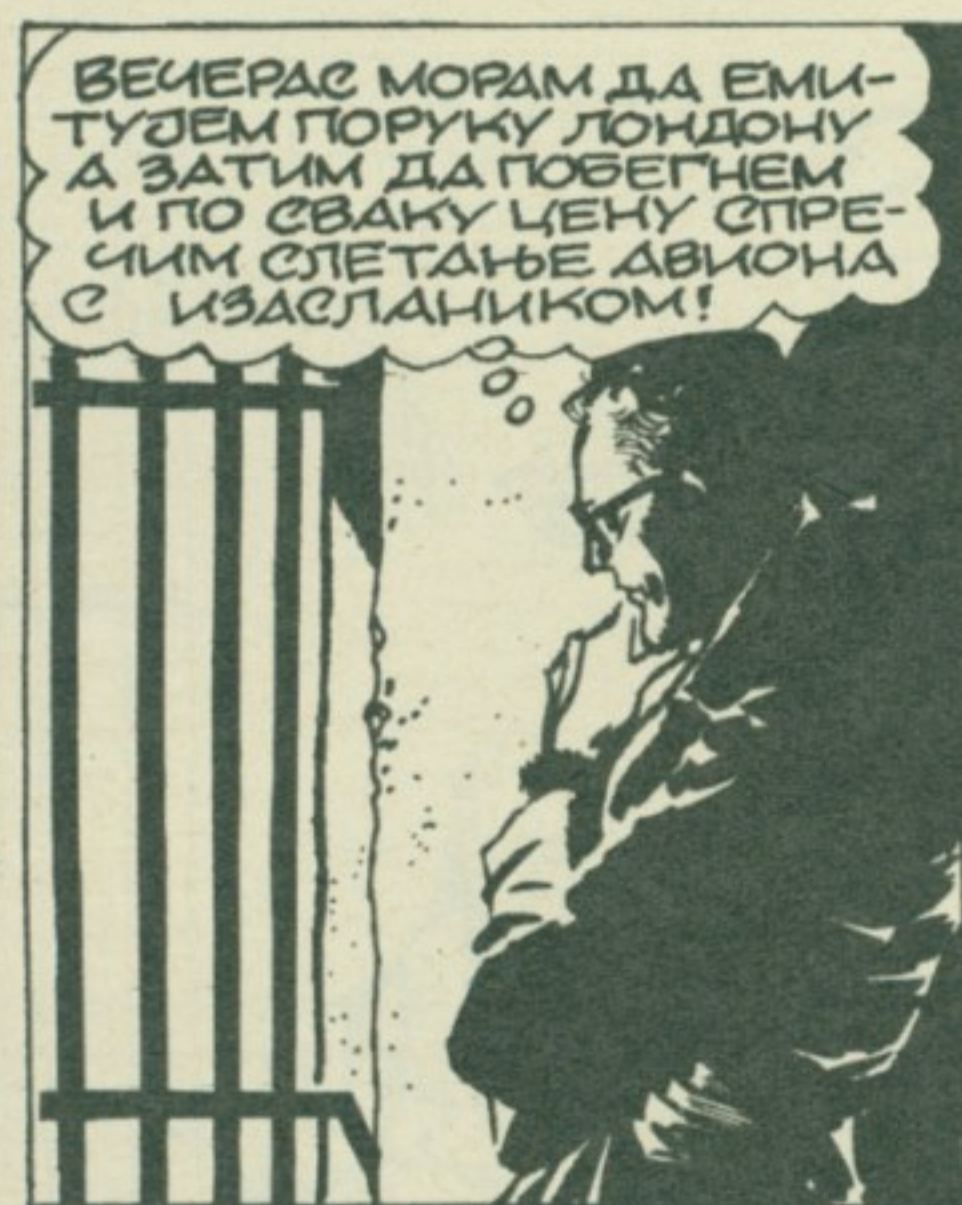
ПРОФЕСОРЕ, ЗНАМ ДА
РЕЧИ НЕПРИЈАТЕЉА
НИСУ НИКАКВА УТЕХА,
АЛИ МОРАМ ВАМ РЕКИ
ДА МИ ЈЕ ЖАО... ДОБРО
СХВАТАМ КАКО СЕ ОСЕ-
ЋАТЕ.

ХВАЛА,
МАЈО-
РЕ.

ХТЕО БИХ ДА ВАС
ЗАМОЛИМ ЗА НЕШТО:
МОГУ ЛИ ДА ДОБИ-
ЈАМ КАФУ У 6.45
УМЕСТО У 7 САТИ
ЈЕР СЕ ОВИХ
ДАНА
РАНИ-
ЈЕ БУ-
ДИМ?

У РЕДУ. ДО-
НОСИЋЕ
ВАМ
КАФУ
У
6.45.

ВЕЧЕРАС МОРАМ ДА ЕМИ-
ТУЈЕМ ПОРУКУ ЛОНДОНУ
А ЗАТИМ ДА ПОБЕГНЕМ
И ПО СВАКУ ЦЕНУ СПРЕ-
ЧИМ СЛетање авиона
с изаслаником!

СВЕ СЕ ОДИ-
ГРАЛО
ХРОНОМЕТАРСКОМ
ТАЧНОШЋУ.
НИЛСЕН
ЈЕ
УВЕЧЕ ЗВАО
ЛОНДОН
И ОЗНАЧИО
ЗОНУ 12
ЗА
СЛетање
АВИА-
НА...

...ПРЕЦИЗИРАМ БО-
ДУ: СУЊЕ СИЈА У
АВГУСТУ. ПО НАВ-
ЉАМ: СУЊЕ СИЈА
У АВГУСТУ.
ГОТОВО.

ОДЛИЧНО, НИЛСЕНЕ.
АВИОН ЋЕ СЕ СПУСТИ-
ТИ У ОБЛАСТИ ФОР-
СЕН У ЧЕТВРТАК У
ПОНОЈ. ДОБРО
СТЕ ОБАВИЛИ
ПОСАО!

СЛЕДЕЋИХ ДАНА НИЛСЕН ПРИП-
РЕМА БЕКСТВО. ОН ЧЕКА ЗОРУ КОБ-
НОГ ЧЕТВРТАК И КАМИОН СА
НАМИРНИЦАМА. А У 6.45...

ТОК
ТОК

КАФА!

ДАНАС ЈЕ НЕКУ
ПОПИТИ, ПРИ-
ЈАНЕ!

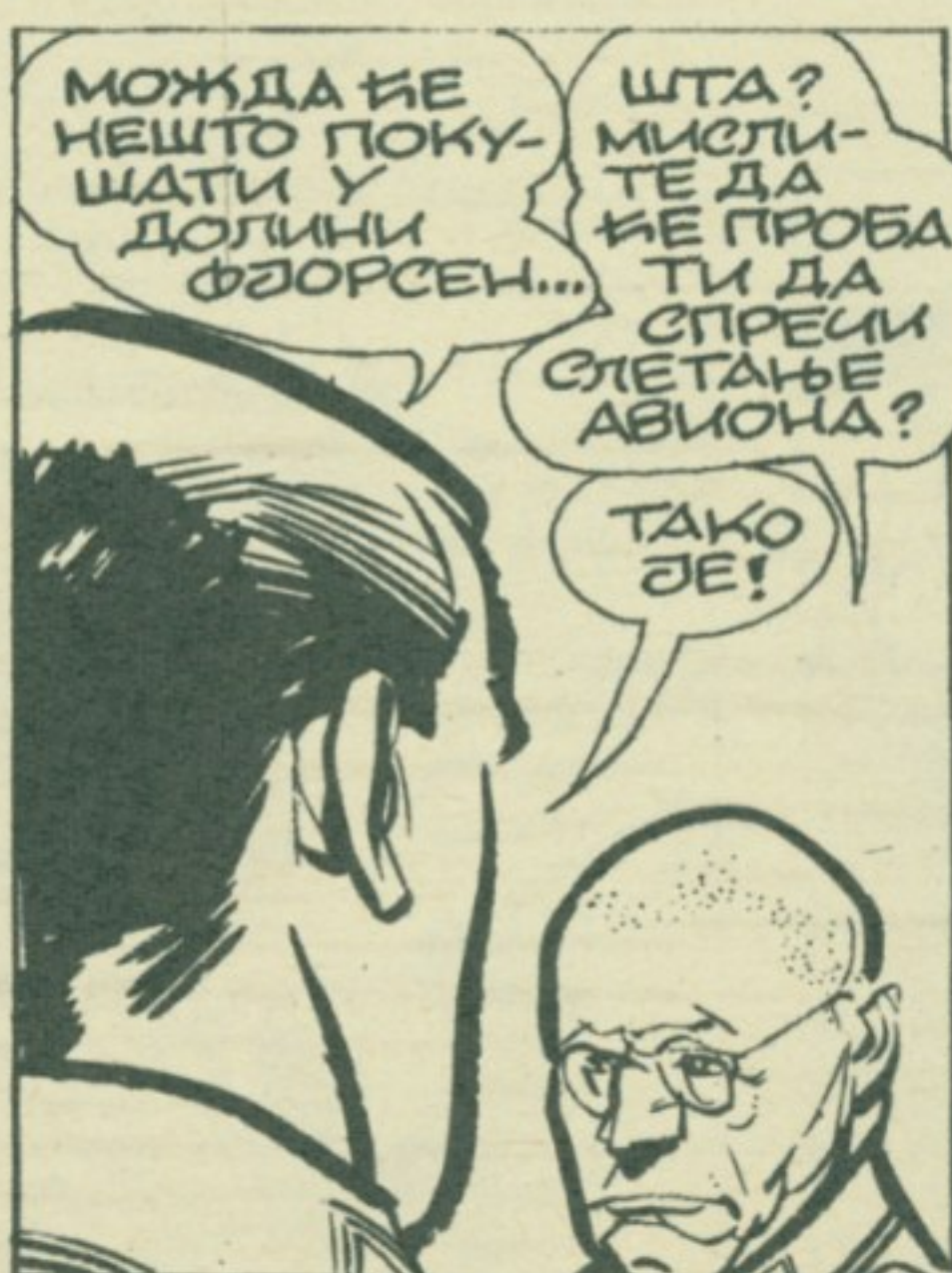
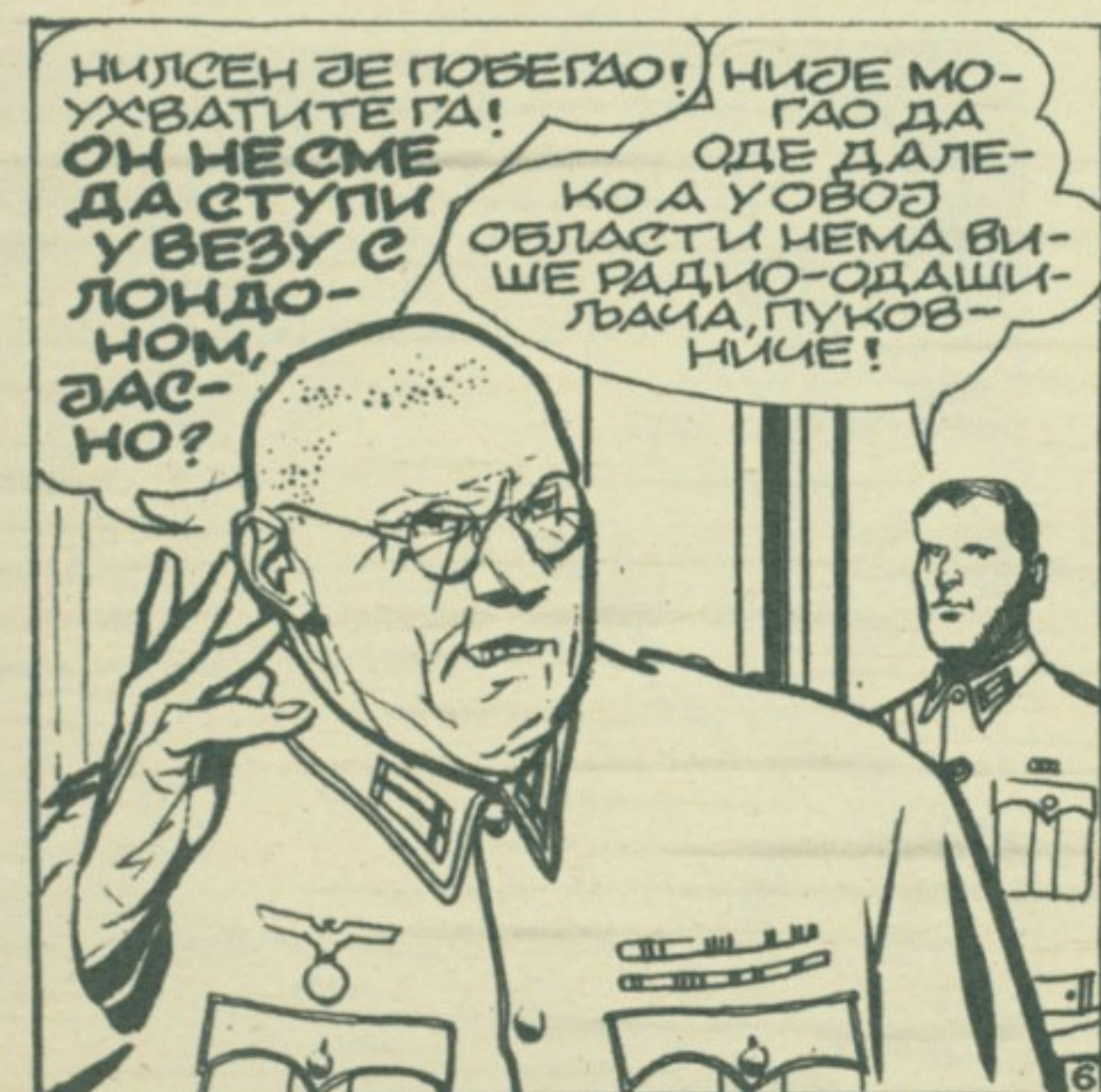
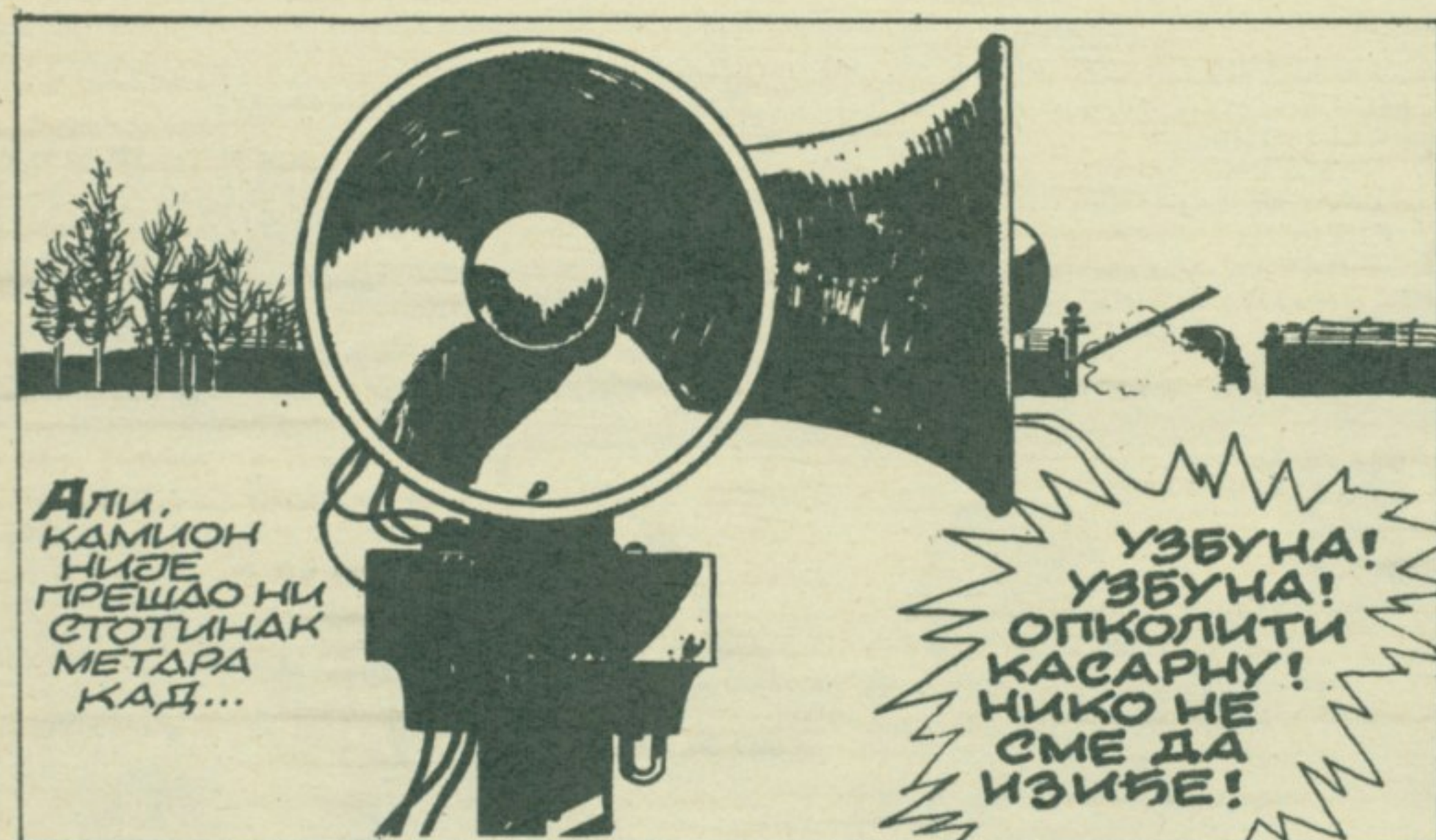

А САД НАПРЕД...
ИМАМ 10 МИНУТА
ДО ПОЛАСКА
КАМИОНА!

НИЛСЕН ЈЕ СКЛАНУО
НАОЦАРЕ, ОБУКАО
УНИФОРМУ ОНЕ СВЕ-
ШЋЕНОГ НЕМЦА И
ПОЖУРИО ПРЕМА
КАМИОНУ КОЈИ СЕ
СПРЕМАО ДА КРЕНЕ...

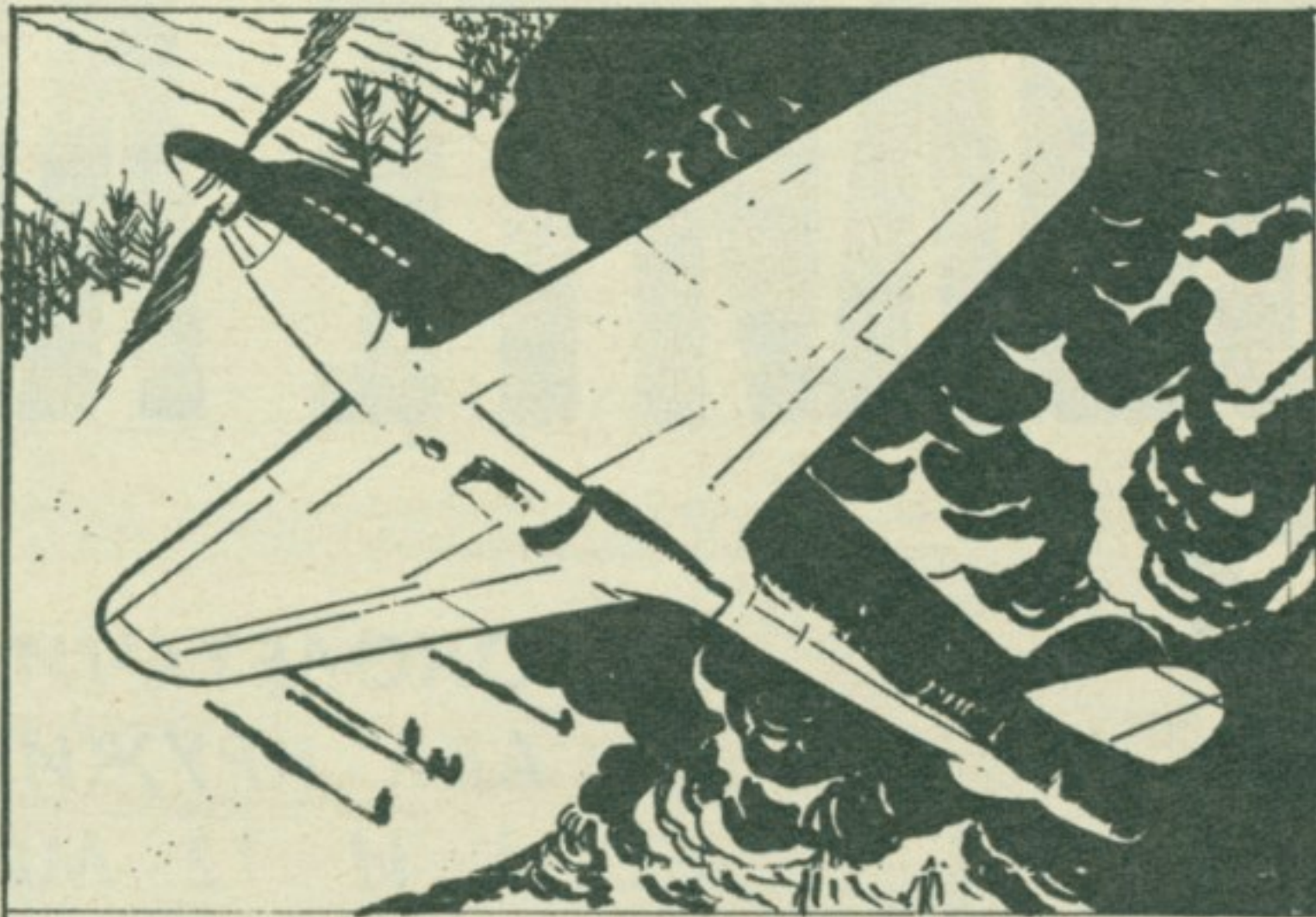

Немци су стигли у област Флорзен, неколико километара од града.

ОДЈЕДНОМ ЈЕ ПЛАНУО ЦИТАВ ПОТОК И ДОЛИНУ ФЏОРСЕН
ОДСЕКАО ВАТРЕНОМ ЛИНИЈОМ!

АВИОН КОЈИ СЕ СПРЕМАО ДА СЛЕТИ
БРЗО ЈЕ ПОЛЕТЕО УВИС...

...ДОК СУ ГА НЕМЦИ УЗАЛУД ГАЂАЛИ!

ШТА СЕ ТО
ДОГОДИЛО,
МАЂОРЕ?

ЈА БИХ ТО
НАЗВАО...
МАЈСТОРСКИМ
ПОГОТКОМ!

НАШ ПРИЈАТЕЉ НИЛСЕН НИЈЕ
ОБАВЕСТИО ЛОНДОН, НИЈЕ СЕ
ЧАК НИ ПРИБЛИЖИО ДОЛИНИ
ФЏОРСЕН... БИЛО МУ ЈЕ ДО-
ВОЉНО ЧЕТВРТ САТА ДА У
ПОТОК СИПА НЕКОЛИКО
ЛИМЕНКИ БЕНЗИНА...

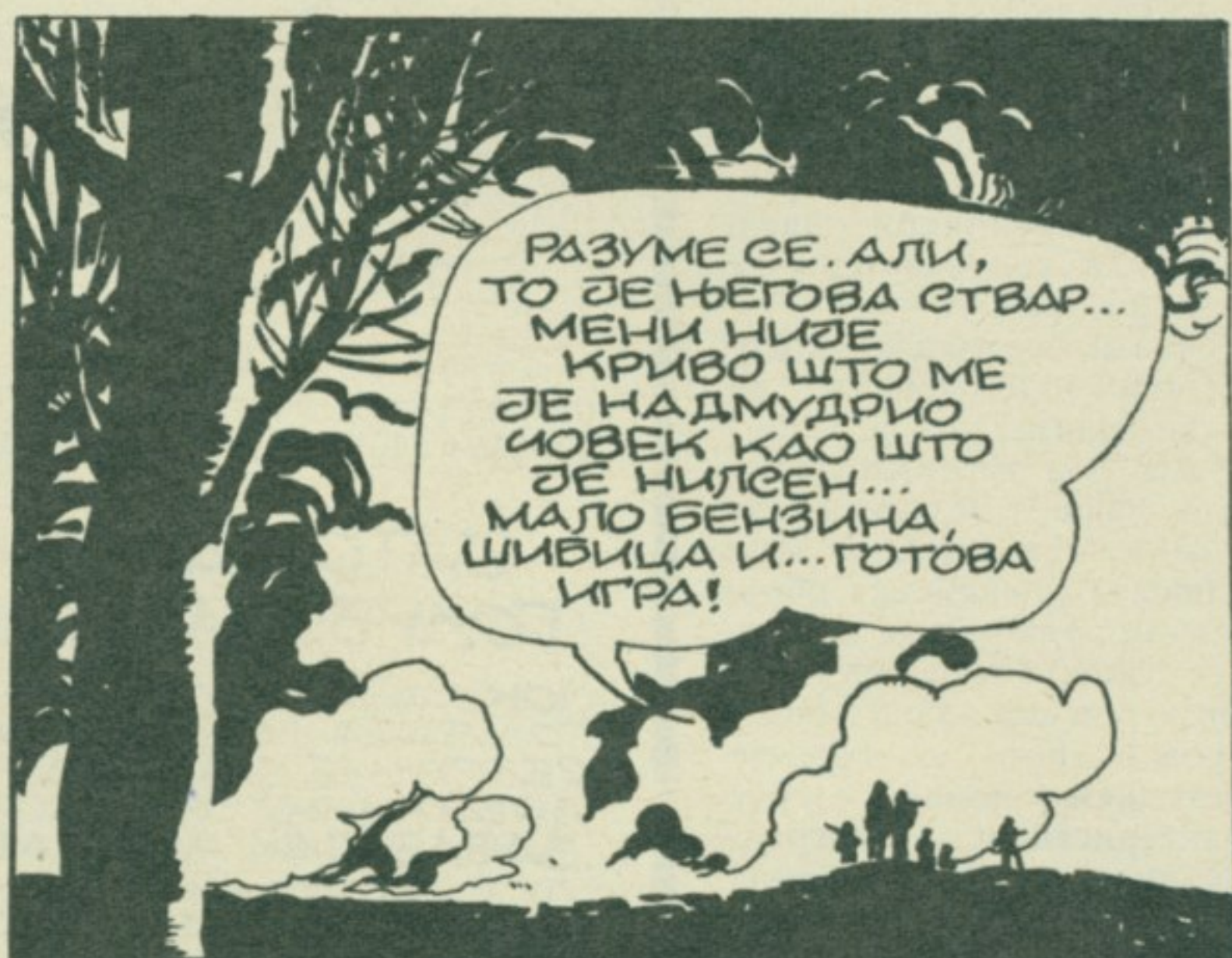

...И ЗАПАЛИ
ГА ЧИМ ЈЕ ЧУО
ЗВУК АВИОНА.
АВИОН ЈЕ,
НАРАВНО,
ПОБЕГАО!

ПУКОВ-
НИК ЊЕ
БИТИ
БЕСАН,
МАЂОРЕ!

РАЗУМЕ СЕ. АЛИ,
ТО ЈЕ ЊЕГОВА СТВАР...
МЕНИ НИЈЕ
КРИВО ШТО МЕ
ЈЕ НАДМУДРИО
ЧОВЕК КАО ШТО
ЈЕ НИЛСЕН...
МАЛО БЕНЗИНА,
ШИБИЦА И... ГОТОВА
ИГРА!

НИЛСЕНЕ, МАДА МЕ
СИГУРНО НЕ ЧУЈЕТЕ,
ХОЋУ ДА ВАМ КА-
ЖЕМ ДА СТЕ ПРОТИВ-
НИК ДОСТОЈАН
ПОШТОВАЊА!

ИЗГУБИЛИ СМО
БИТКУ, НАРЕДНИЧЕ.
А САД НАТРАГ
У КАСАРНУ.

КРАЈ

ВОЛИТЕ ЛИ ГОЛУБОВЕ?

Дош док су људи становали у пећинама и примитивним алаткама обрађивали земљу, њихов први сусед био је дивљи плави голуб — „пећинар“. Ето, тај голуб „пећинар“ је претеча свих данашњих голубова који живе широм земаљске кугле.

Стрпљивим одгајањем и укрштањем раса добијено је до данас око 300 врста, а само у нашој земљи има их око 150! Према „специјалности“ за коју су голубови одгајивани постоје голубови писмоноше, високолетачи, украсни голубови (гушани, лепезани, гањани, перикери) и голубови намењени за људску исхрану.

Спортисти — »високолетачи«

У нашој земљи су најраспрострањенији голубови високолетачи. Готово у свим већим градовима постоје друштва одгајивача голубова који високо лете. Само у Београду има око 3000 голубара организованих у друштва и још око две хиљаде „незваничних“ љубитеља.

Такмичења која се сваке године одржавају, најпре у друштвима а затим у градским и републичким савезима, сваки голубар очекује с нестрпљењем.

Познати београдски високолетачи воде порекло из Турске. Наиме, док је Србија била под турским ropством, паше и везири имали су своје голубарнике које су после ослобођења Србије оставили. Тако је и почело да се развија голубарство у Србији. Отуда београдски голубари, који су касније укрштањем добили свог карактеристичног „београдског високолетача“, обично голубовима дају турска имена: Арап, Текир, Дарчин, Ваз, Веаз...

Голубар обично држи од 50 до 100 голубова.

Припреме за такмичења

Чим гране пролеће и млади ојачају, одгајивачи голубова припремају свој тим за такмичење. Рано ујутру, голубар истера своје голубове из голубарника и потера их да лете. Вештина је да голубови узлете на висину од око 100 до 1500 метара и у широким круговима круже око куће. Што се дуже задрже у ваздуху пре но што се врате на свој кров — то је успех већи.

На прошлогодишњем такмичењу Жарко Живковић из Првог београдског осво-

ВИСОКОЛЕТАЧИ ЖАРКА ЖИВКОВИЋА ИЗ БЕОГРАДА КРУЖИЛИ СУ НЕПРЕКИДНО 11 ЧАСОВА И 12 МИНУТА ИЗНАД ЊЕГОВЕ КУЋЕ

јио је прву награду на такмичењу: његови голубови летели су непрекидно 11 часова и 12 минута. Вешти на је да цео тим лети што дуже. Ако се мање од пет голубова задржи у ваздуху, екипа испада из такмичења.

Сваки такмичарски голуб има на нози прстен са међународном ознаком.

Голубари су свет за себе, „луд“ народ. Пред такмичење често забораве да једу, проводећи по 10 до 12 часова поред свог голубарника. За обичног посматрача сва-

ки је голуб једнак. Међутим, голубари, чак и кад се голубине у висине и постане једва приметна тачка, тачно знају сваког свог голуба.

Писмоноше

Голуб писмоноша је леп, сиве боје са љубичастим вратом и снажно развијеним грудима.

Одгајивачи тврде да је голуб писмоноша, иначе познат као „голуб мира“, нај-

паметнији од све своје сабраће. До сада још није објашњено какав је то „голубији таленат“ да се и кад га превезете у ма ком правцу од његовог гнезда, на даљину од неколико стотина па и више од хиљаду километара, увек непогрешиво враћа у своје гнездо. Историцари голубарства тврде да је овај „таленат“ стекао од својих далеких предака који су живели у Месопотимији и на Блиском истоку. Из својих гнезда у високим каменитим брдима голуб је

морао да лети 100 до 200 километара до извора воде и да се врати натраг у своје гнездо.

Када је голуб припитомљен и постао човеков пријатељ, примећена је ова његова особина тако да су га већ римски легионари користили као „војног курира“. Помиње се и у историјским списима спартанске војске. Голуб писмоноша био је „борац и војник“ све до краја првог светског рата. Данас га још једино јапански алпинисти користе када пођу у освајање каквог планинског врха. Тврди се да је голуб писмоноша послужио и најбогатијем човеку на свету, Ротшилду, да згрне богатство. Наиме, Ротшилд је послао своје људе са голубовима писмоношама да прате исход битке код Ватерлоа и тако је, захваљујући томе што је уз помоћ голуба писмоноше први сазнао о пропасти Наполеонове војске, искористио нагли пад акција и обогатио се.

Данас се голуб писмоноша гаји једино ради такмичења. Сваке друге године одржава се и међународно такмичење, Спартакијада, а сваке четврте године Олимпијада.

Школа лећења

Одгајивачи голубова писмоноша тврде да су наши домаћи поштари почели да се гаје одмах после свршетка првог светског рата. У Панчеву је после капитулације аустроугарске војске остала једна „голубија чета“ на железничкој станици. Касније су се од ње развили домаћи голубови поштари.

Голуб писмоноша је необично верна птица. Он никад не напушта своје гнездо. Постоји прича да је један голубар из Кијева продао свог голуба писмоношу чак у Сибир. Голуб се, и поред огромне раздаљине и великог мраза, после два и по месеца, потпуно изнурен, вратио своме господару!

Голуб писмоноша као и остали голубови летачи учи се летењу од старијих. Чим једном крене на лет, више не заборавља где му се налази гнездо. Голуб може да прелети без прекида и преко хиљаду километара брзином од 100 до 150 километара на час, што зависи од ваздушних струја.

Као и свака спортска екипа тако се и голубарска летачка „ескадрила“ учи летењу постепено. Најпре се голубови одвезу на мање раздаљине, па се постепено та раздаљина повећава. У току тренинга одабирају се најјачи и најснажнији који улазе у такмичарску екипу.

НАГРАДЕ СУ • ЈАТА ГОЛУБОВА •

ПЛАТИТИ ПУТ ДО БЕОГРАДА И НАЗАД И ЈЕДНОДНЕВНИ БОРЗАК РАДИ ПРЕУЗИМАЊА ЈАТА ГОЛУБОВА.

ЈАТО ОД 15 ПАРИ ГОЛУБОВА ПОШТАРА

ПОКЛАЊА КЛУБ ОДГАЈИВАЧА ГОЛУБАРА ПИСМОНОША „ТОНА СЕВЕР“ ИЗ СЕМБОРА. ДОБИТНИКУ ОВЕ НАГРАДЕ ЗАБАВНИК ЋЕ ПЛАТИТИ ПУТ ДО СЕМБОРА И НАТРАГ, А У СЕМБОРУ ЋЕ БИТИ ГОСТ „СЕВЕРА“ ДВА ДАНА.

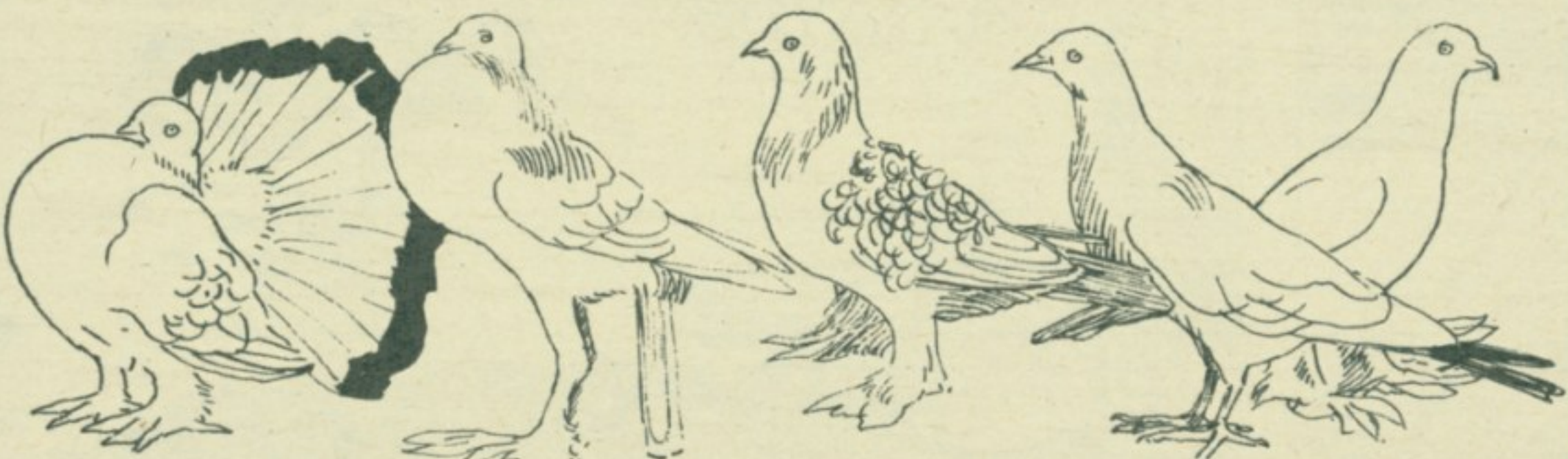
ЈАТО ОД 15 ПАРИ ВИСОКОЛЕТАЧА

ПОКЛАЊА ПРВО БЕОГРАДСКО ДРУШТВО ОДГАЈИВАЧА ГОЛУБОВА ВИСОКОЛЕТАЧА, А ДОБИТНИКУ ОВЕ НАГРАДЕ ЗАБАВНИК ЋЕ

10 НАГРАДА /ПОКЛОН ЗАБАВНИКА/

ПО ЈЕДАН ПАР УКРАСНИХ ГОЛУБОВА И ТО: ЛЕПЕЗАНА, ГУШАНА, САТИНЕТА, ШТРАСЕРА И ПЕРИКЕРА.

ОВЕ НАГРАДЕ УПУТИЋЕ ЧИТАОЦИМА ПОШТОМ КАО ХИТНЕ ПОШЛЈКЕ, ПОЗНАТИ БЕОГРАДСКИ ОДГАЈИВАЧ ГОЛУБОВА ПЕТАР ЖУРЖИЋ.

РЕШИ ЗАГОНЕТКУ ДА ДОБИЈЕШ ЈАТО ГОЛУБОВА ОДАКЛЕ СУ ОВИ ПОШТАРИ?

ЈА САМ ИЗ ГРАДА
ЧИЈЕ ЈЕ ИМЕ
САСТАВЉЕНО
ОД ЈЕДНОГ
ЗИМЗЕЛЕНОГ
ДРВЕТА И ЈЕДНЕ
БРКАТЕ РИБЕ.
А КАКО
СЕ ЗОВЕ
ТВОЈ
ГРАД?

ПРИРАСТАО МИ
ЈЕ ЗА СРЦЕ
ЈЕР ЈЕ ВЕОМА
ЛЕП.
ОД ОВОГА
ШТО ТИ РЕКОХ
САСТАВИ
ГЛАВУ И
РЕП.

ПОГОДИ ДВА ГРАДА

Ова два голуба поштара срела су се на путу. Разговарају у загонеткама. Погоди из која два наша града они долазе и напиши имена градова на дописници. Залепи купон (доле десно) и пошаљи Забавнику, до 2. октобра о.г. Ко тачно одговори, учествује у подели награда-голубова.

Као и у тркачким дисциплинама и голубови писмоноше могу бити летачи на кратке пруге (до 250 км), средње пруге (до 450 км) и дуго-пругаши (преко 450 км).

Чувени сомборци

И писмоноше имају своје међународне ознаке. Посебна комисија са места пуштања голубова тачно убележава број сваког такмичара пре почетка лета. Голубови се обично пуштају са једне одређене раздаљине, на пример, из Бевђелије. Ту се сакупе голубари из разних места и присуствују пуштању голубова.

Читаво јато из једног града пушта се у исто време, на пример, у пет часова ујутру. Голубови се најпре вину у ваздух, облете два до три пута место полетања и тада непогрешиво изаберу правац према месту где им се налази гнездо. Почине права трка. Они снажнији и бржи издвајају се у посебну групу и готово непрекидно лете.

На циљу их такође очекује комисија, која убележи број голубова и време доласка.

На овогодишњем такмичењу сомборски голубови прелетели су пут од Сомбора до

Бевђелије дугачак 660 километара за 7 часова и 40 минута!

Украсни голубови

Гајење украсних голубова гушана, лепезана, гаћана, ђубана и многих других, посебна је вештина. Добри одгајивачи украсних голубова укрштају расе, стварају нове облике и нове боје перја... Ови голубови нису тако отпорни, снажни и јаки као што су спортски голубови, поштари и високолетачи, али зато су веома лепо и питоми.

Сваке године се одржавају међународне изложбе на којима се приказују ове врсте голубова. Цене су високе, а понекад и баснословне. Неки редак примерак прода се и за 10.000 нових динара!

Наш председник Републике Тито је познат одгајивач и љубитељ голубова. У његовим голубарницама има веома много ретких примерака. Готово да нема озбиљнијег голубара који не зна да је друг Тито освајао и међународне награде на изложбама.

Фарма у Хониконју

Пре две-три године на Међународној голубарској

изложби у Лондону приређеној у добротворне сврхе, наш Председник, освојио је прву награду са голубовима поштарима, беле боје.

Иначе, међу голубарима има лекара, генерала, земљорадника, професора и свих других професија, а наравно и много дечака, ђака. Они се међу собом друже, познају, измењују искуства.

Млади голубови признати су на Истоку, као веома укусно јело. И данас се у земљама на Блиском истоку, затим у Јапану, Кини и Индији, а и у нашој Војводини, гаје голубови посебне расе ради исхране. У Шпанији је позната раса „ремер“, у Италији „флорентин“ и „модена“, а у Француској „монден“. У Хонгконгу постоји фарма Хо Јан Хигна са 10.000 голубова расе „кинг“, „карно“ и „монден“, намењених за људску исхрану.

Како /храниш голубове

Голуб није пробирач, храни се зрневљем махунастих и семенних уљаних биљака. Да би се сачувало здравље голубова, мора се водити рачуна и о исхрани. Семе не сме бити буђаво, прљаво, ни ти да има жижак. Голубу треба давати витаминске и минералне материје. Најбоља мешавина хране је од семена грашка, сочива, сунцокрета или кукуруза, пшенице или јечма. Голубове

треба хранити само кад су гладни. Храну не треба бацати на прљав под већ у одређене посуде.

Љубавни зоб

Ако није заљубљена и нема свог „драгог“, голуница неће снети ниједно јаје. Љубав између мужјака и женке почиње да се разбуктава крајем марта.

Голубови се обично легу три до четири пута годишње. За свако лежење голуница снесе по два јајета. Пре него што снесе прво јаје, на гнезду лежи дан-два. Прво јаје снесе ујутру или предвече, а друго трећег дана у исто време. Добра мајка док не снесе друго јаје не лежи на првом већ стоји.

На јајима леже наизменично и мужјак и женка. Женка лежи од три поподне до сутрадан ујутро. Тада је замењује мужјак, али већ после два-три часа лежања диже се са гнезда и љутитим гуканем дозива женку. Ипак, голуб се не одваја од своје женке сем кад иде по храну. Он ноћу спава поред гнезда и будно чува своју женку и јаја.

После 17 до 18 дана лежања на јајима излежу се млади голубици. Голупчићи су најбеспомоћнија створења која се могу замислити. На свет долазе без перја,

непокретни и неспособни да се сами хране. Али, ту су родитељи који се брину о њима. Првих осам дана млади се хране „голубијим млеком“ — беложућкастом сирастом течносту богатом беланчевинама и мастима која се ствара у гуши родитеља. Већ у шестој недељи способни су да напусте гнездо.

Голубарник

Сваки голубарник је огледало вештине, љубави и брижности одгајивача голубова. Наравно, изградња голубарника није јевтина. То је обично дрвена кућица у којој се налазе гнезда прекривена даскама или каквим другим материјалом. Голубарник је ограђен жичаном мрежом како би се голубови заштитили од птица грабљивица. У голубарнику треба да постоје посуде за храну и воду. Све мора бити веома чисто да би голубови боље напредовали и да се не би разбољевали.

С. Л.

ДИВЉИ ПЛАВИ ГОЛУБ ПЕЋИНАР

— Он је предак свих осталих голубова. Тврди се да води порекло из Азије или са Блиског истока. Данас живи широм света

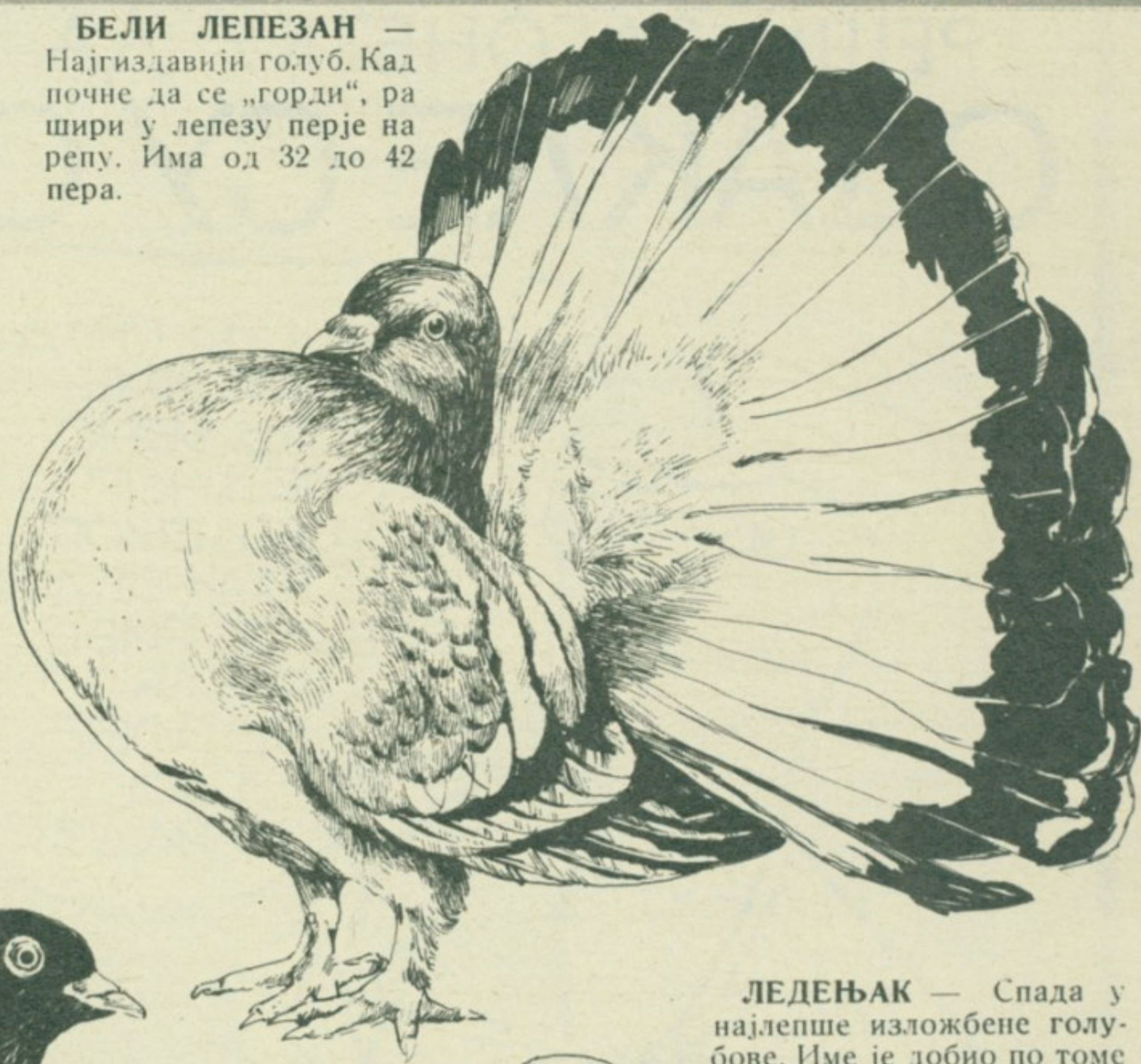

БЕОГРАДСКИ КРУЖНИ

ЛЕТАЧ — другачије се назива и србијански летач. Овог голуба оставили су нам у наслеђе турски освајачи. Одликује се високим летом и издржљивошћу. Може да лети без прекида и више од 12 часова.

БЕЛИ ЛЕПЕЗАН — Најгиздавији голуб. Кад почне да се „горди“, рашири у лепезу перје на репу. Има од 32 до 42 пера.

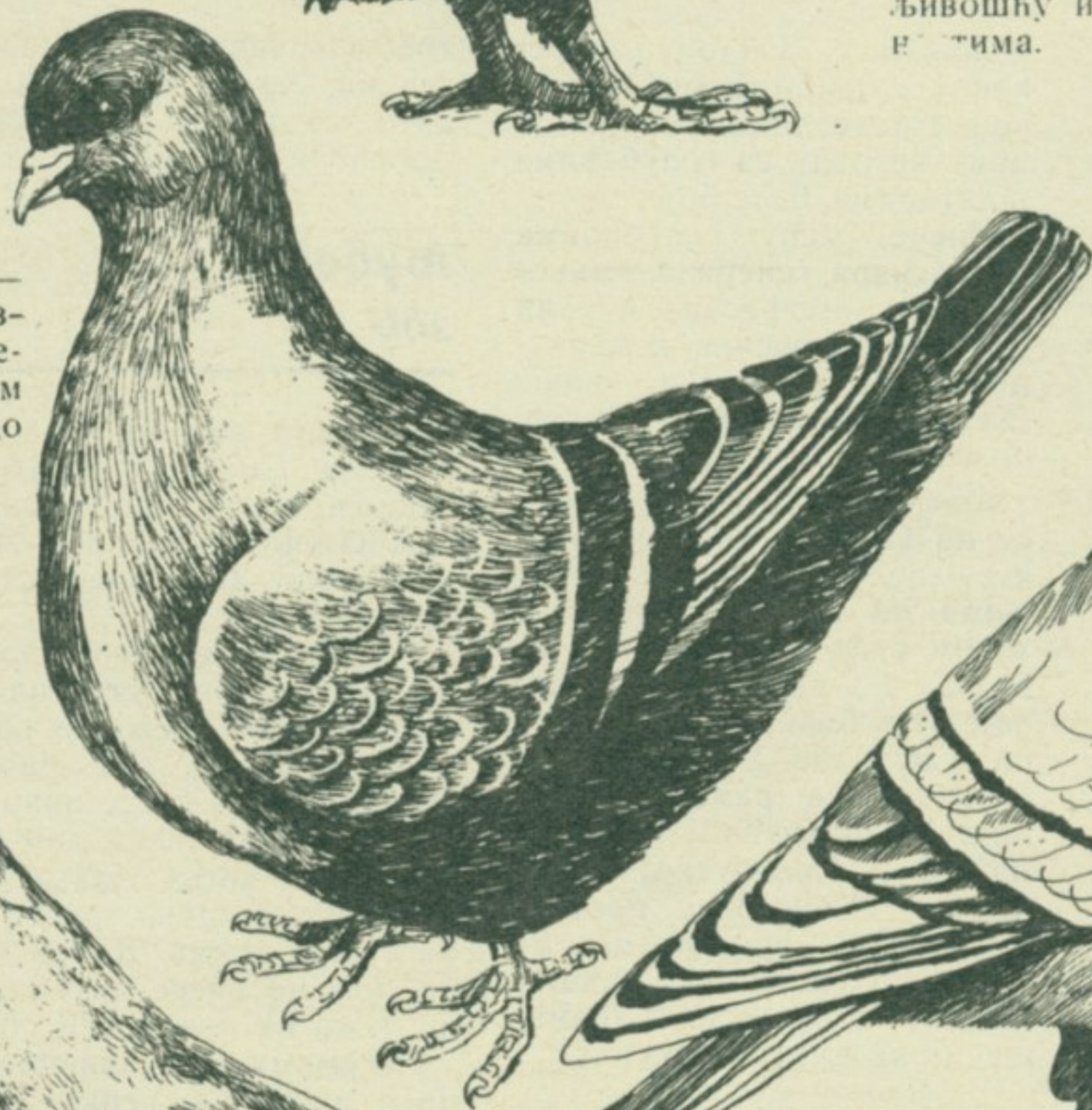
ЛЕДЕЊАК — Спада у најлепше изложбене голубове. Име је добио по томе што му је перје боје леда. Пореклом је из Немачке, а Французи га још називају и свилени голуб.

БЛОНДИНЕР — „Бисер Цариграда“. Украсни голуб, веома леп, има жабо на грудима. Иако личи на „спортисту“ не може се похвалити издржљивошћу и летачким способностима.

ФРАНЦУСКИ МОНДЕН — Иако по изгледу личи на изложбеног голуба, више га цене као печеницу. Укрштањем је добијена врста која има доста меса

ГОЛУБ ПИСМОНО-

ША — Има веома развијену моћ оријентације и летачку способност. Упорним тренингом развијају му се мишићи тако да може веома дуго да издржи у лету.

ИЗЛОЖБЕНИ ГОЛУБ ПИСМОНОША (šau taube)

— У ствари није летач и служи за украс. Има веома лепе облике, а укрштањем су добијене разне боје.

ДАНСКИ КРУЖНИ ЛЕТАЧ — Ве-
ома добар „ваздухопловац“. У све-
ту голубара познат као луталица
што је иначе реткост за голубове.

**ЕНГЛЕСКИ ВЕЛИКИ ГУ-
ШАН** — У Европи га назива-
ју „краљем голубова“ због са-
вршене грађе. Кад је задово-
љан и весео, он се „надува“. Вољку, која му служи као оста-
ва за храну, напуни вазду-
хом, тако да му гуша постане
велика и округла.

КИНЕСКИ ГОЛУБ —
Овај голуб пореклом из
Кине веома је мали рас-
том. Свестрано је укра-
шен: има „шпанску краг-
ну“, „жабо“ на гуши и
„пуфне“ на ногама.

**ШТАРГАРТСКИ КРУЖНИ
ЛЕТАЧ** — Кружни летач, по-
реклom из Немачке. Одликује
се веома лепим бојама перја.
Има их изразито црних, бе-
лих, црвених, жутих и шаре-
них.

**КУДРАВИ ИЛИ КОВРЦА-
СТИ ГОЛУБ** — Изложбени го-
луб, добио назив по облику
перја на крилима која су му
као „ондулирана“.

КАЛУЂЕРИЦА — У-
красни голуб, име до-
био по томе што су му
глава и реп бели, а ос-
тали делови тела црни.

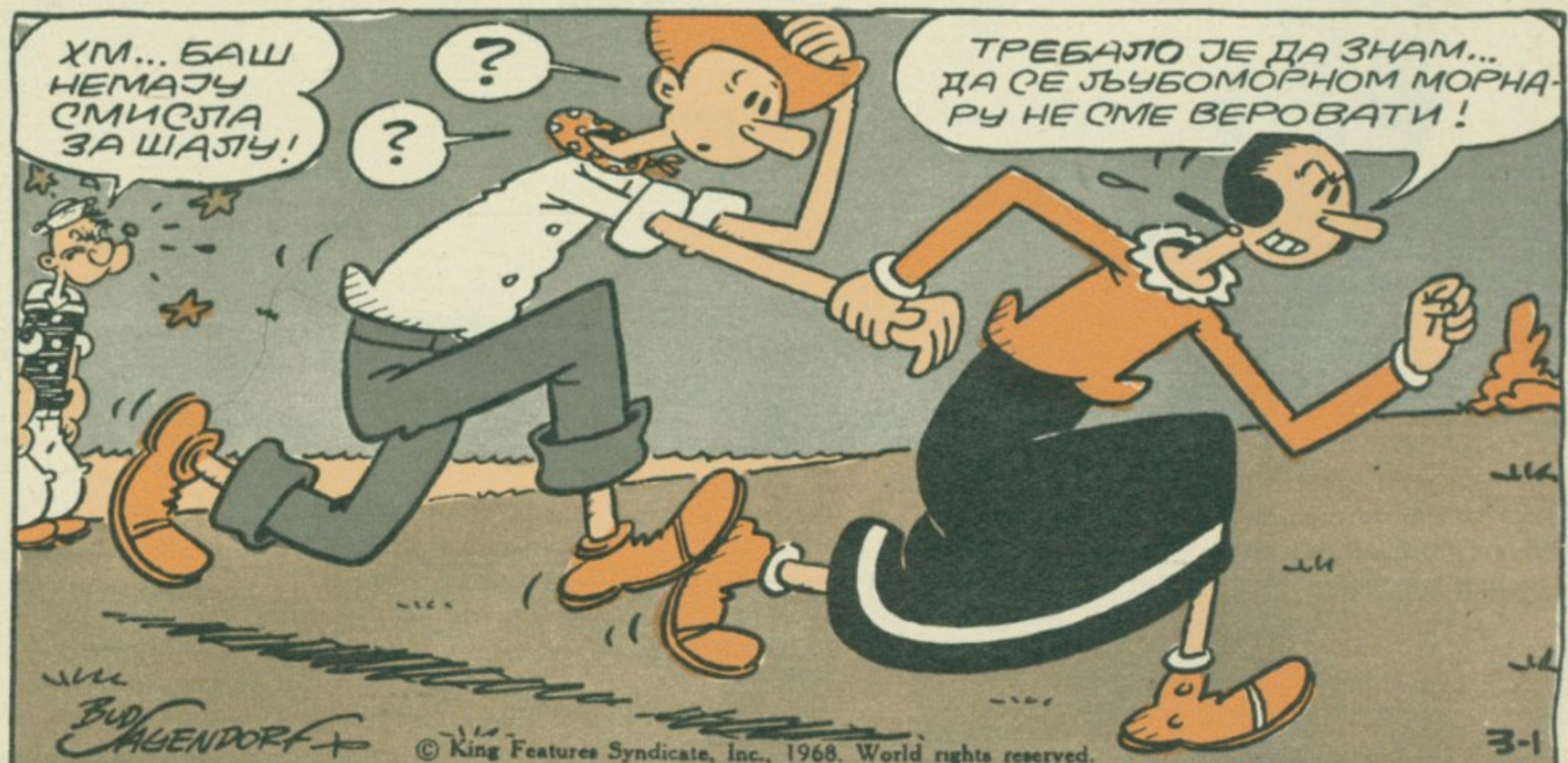
**СОМБОРСКИ ДУГО-
КЉУНИ КРУЖНИ ВИ-
СОКОЛЕТАЧ** — Овај ле-
тач је одгајен и форми-
ран у нашој земљи. Пер-
јана му одећа подсећа
на свраку.

ГОЛУБ ПРЕВРТАЧ (СЕЛФ)
— Овај голуб може толико да
се заборави у извођењу „лу-
пинга“ и других летачких фи-

гура у ваздуху да се понекад
и суноврати на земљу. Иначе,
мали је растом, али зато има
„паметну“ главицу.

М. Мешинић

НУЛА Х ***** ЗАРОБЉЕНИЦИ МОЗГОВА

Pionir

индустрија чоколаде
и бомбона-суботица

Изрежи ову адресу, залепи на коверат са кесица-
ма од бомбона и пошаљи „Пиониру“ Суботица.

ДОНОСИМ ВАМ
СРЕЋУ!

NEGRO

JE ODŽAČAR
GRLA

NETO
100 G

Pionir • SUBOTICA

ВАС НАГРАЂУЈЕ!

ПРАВИЛА ИГРЕ

КУПИ И ПОЈЕДИ

10 кесица „НЕГРО“ бомбона од 100 грама
10 кесица „ЛЕШНИК“ карамела од 100 грама
5 кесица „ВОЋНЕ“ карамеле од 100 грама
ИЛИ:

50 кесица других, било којих бомбона фабрике
„ПИОНИР“ од 100 грама.

И теби и онима које будеш послужио нека бу-
де пријатно — јер су бомбоне „ПИОНИР“ за-
иста укусне.

2 Кесице (празне, пошто сте бомбоне по-
јели) стави у коверат и пошаљи „ПИО-
НИРУ“, СУБОТИЦА. На полећини коверта чит-
ко испиши своје име, презиме, место становања,
улицу и број.

3 За послане кесице добићеш од „ПИОНИ-
РА“ потврду с редним бројем. Добитници
награда извлаче се жребом и то овим редом.
900 поклон-пакета „Пионир“, 20 електричних во-
зова (дечјих), 30 транзистора, 10 фото-апарата,
30 мини бицикала и 10 Пони експреса.

4 Награде се извлаче и додељују свака три
месеца, па према томе и ти можеш свака
три месеца да учествујеш у наградној игри ако
за свако извлачење пошаљеш потребан број ке-
сица.

ИЗВЛАЧЕЊЕ ЋЕ СЕ ОБАВИТИ:

30. октобра 1970.

29. јануара 1971.

15. маја 1971.

Имена добитника биће објављена после сваког
извлачења у „Политикином забавнику“, а на-
граде испоручене добитницима 15 дана по из-
влачењу.

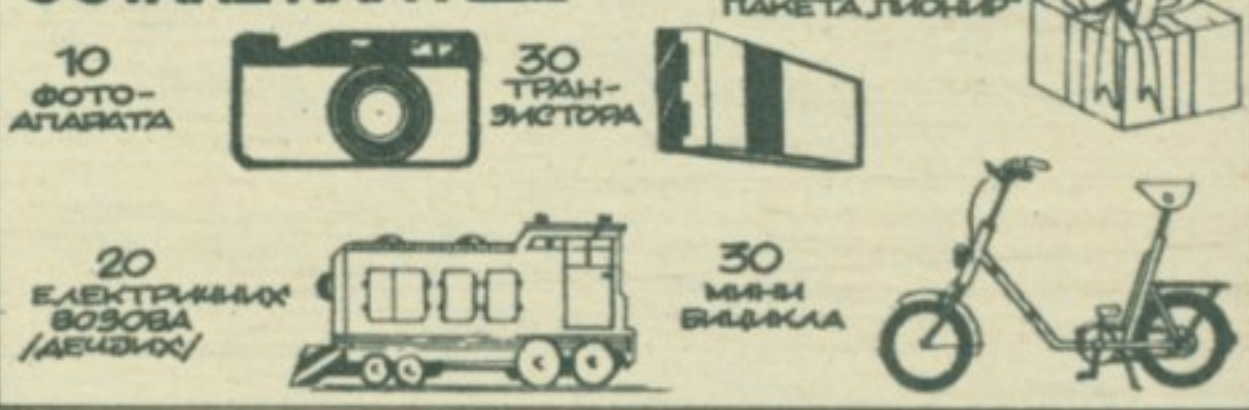
ПОНИ ЕКСПРЕС и-
ма 1,8 КС, макси-
мална брзина му је
40 км на час. Тро-
ши 1,5 лит. на 100
км. За Пони екс-
прес није потребна
возачка дозвола.

СКУПИ И ПОШАЉИ КЕСИЦЕ
ОД БОМБОНА „ПИОНИР“ ДА
УЧЕСТВУЈЕШ У ИЗВЛАЧЕЊУ

10 ПОНИ - ЕКСПРЕСА!

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ:

● за разлику од осталих мла-
дих девојака у свету удаваче
из племена Ленгуа у Боливи-

и „просе“ свог будућег мужа.
И што је најважније изабрани
младожења не може да одби-
је младину понуду.

● густина човечије косе из-
носи просечно 200-250 власи
на квадратни сантиметар; влас
обично порасте 10-15 мили-

метара месечно, а најбрже
расте у доба пубертета; жи-
вот поједине власи је разли-
чит и траје од 2 до 6 година...

● Шкотланђанин Џејмс Мак
Кеј ће изгледа, и против своје
воље потући светски рекорд у
штуцању. Досад је овај жал-
осни и непријатни рекорд
држао Американац М. О'Ли-

ри из Лос Анђелоса који је
штуцао од 13. јуна 1948. до
1. јуна 1956. године. Мак Кеј

штуца већ пуних седам годи-
на мада се свим средствима
бори да не достигне Амери-
канчев рекорд.

● Американац Џим Џонсон
из Калифорније има заиста
необично занимање: скупља
полен помоћу минијатурног

усисивача и продаје га лабо-
раторијама. На своју велику
жалост Џонсон ће морати да

промени занимање јер је ње-
гова жена алергична на полен.

● према мишљењу професо-
ра и директора грчког Музе-
ја старина Спироса Марина-
тоса, недавно пронађена гроб-
ница у којој су се налазили
грчки војници убијени 490.
године пре наше ере, пред-

ставља за археологе веома
важно откриће. У овом ци-
новском гробу налази се око
педесетак скелета ратника ко-
ји су учествовали у бици код
Маратона у којој су се Грци
борили против Персијанаца.
Скелети су веома добро очу-
вани тако да су археолози
могли да им одреде старост.
Према њиховој процени при-
падали су ратницима између
18 и 25 година. Грци ће на
овом месту идуће године от-
ворити музеј у коме ће изло-
жити ове костуре.

● Јапански стручњаци за ис-
храну недавно су успели да
добују шницлу од соје. Пре-
ма њиховим речима шницла
се веома допала свима који су

је пробали, поготову што је
двадесетак пута јевтинија од
праве. Сада се иста екипа
припрема да направи шницлу
од алги и петролеја!!

● у зоолошком врту у Тоари-
ју, у Француској, пре извес-
ног времена на површини од
60.000 квадратних метара обе-
збеђен је простор за три сто-
тине мајмуна. Мајмуни су до-
нети са острва Целебес и Јаве

и из Индокине и Кине. По-
сетиоци ће слободно моћи да
се крећу овим „мајмунским
царством“ али им се ипак пре-
поручује да не скрећу са
стазе.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЋИ НАСТАВАК: НОВА ОПАСНОСТ!

ЦРНА СМРТ

ДОК ЈЕ СТРАШНА БОЛЕСТ СЕЈАЛА СМРТ, ЛЕКАРИ СУ ПРЕПОРУЧИВАЛИ БЕЗБРИЖАН ЖИВОТ, ЗАБАВУ, ДОБРО ЈЕЛО И ПИЋЕ.

Године 1346. на шле су се планете Сатурн, Јупитер и Марс у знаку Водолије и дошло је до најстрашније епидемије свих времена, епидемије куге познате под именом **црна смрт**. Разуме се да небеска тела нису с кугом имала никакве везе али људи XVI века морали су да измисле неко објашњење за ужасну несрећу која их је снашла. Куга је кренула из Монголије и северне Кине и ширила се у три правца: према Црном мору и Цариграду, према Каспијском језеру и Малој Азији и према Арабији и Египту. Уз пут је сејала смрт и пустошила тако да су многи градови потпуно изумрли. Утврђено је да је при

ликом те епидемије само у Азији, не рачунајући Кину, померло око 24 милиона људи! Из Цариграда болест је лађама пренесена на Сицилију и муњевито се раширила по читавој Италији, срутивши се свом силином на Венецију где је страдало 100.000 људи.

Готово истовремено стигао је из Мале Азије преко Средоземља други талас куге који је такође кидисао на Италију: градови Бенова, Парма, Сијена, Напуљ и Венеција просто су десетковани. Чувени италијански писац тога доба Ђовани Бокачо дао је опис црне смрти у свом „Декамерону“. Људи су бежали из заражених градова главом без обзира сматрајући да су узрок болести нездрава испарења и загађен ваздух и на тај начин преносили кугу све даље и даље. Лекари су саветовали безбрижан живот, забаву, чист ваздух, добро јело и пиће и није им падало ни на крај памети да је ужасна болест заразна и да такви савети само помажу њеном ширењу.

рења и загађен ваздух и на тај начин преносили кугу све даље и даље. Лекари су саветовали безбрижан живот, забаву, чист ваздух, добро јело и пиће и није им падало ни на крај памети да је ужасна болест заразна и да такви савети само помажу њеном ширењу.

Ружина водица као лек

Куга се из Италије пренела у остале европске државе и најјаче погодила Немачку где је страдало преко милион људи, Француску а нарочито њен јужни град Авињон и Аустрију. Зараза није мимоишла ни наше приморске градове Сплит, Задар

Дубровник, Пиран и Копар. У Копру је морало да се направи ново гробље јер у старом није било места за све умрле. Тако је и Европа платила крвави цех јер је према најблажим рачунима за време седмогодишње епидемије црне смрти у њој страдало 25 милиона људи.

Лекари су били немоћни како у погледу лечења болести тако и у погледу превентиве, то јест заштите људи које куга још није заразила. Пошто су многи веровали да кугу изазивају отровна испарења ваздуха, воде и трулежи, такозване **мијазме**, препоручивали су између осталог да се пале разне траве и тако очисти околиш ваздух. Ширум Европе људи су пили ружину волицу и друго биље а када

то није помогло, окренули су се богу и разним светцима, нарочито светом Себастијану и светом Року који чак и дан-данас важе за велике заштитнике од куге. Наравно, заборављено је да је епидемија упркос свим светцима и даље буктала и собом односила нове жртве. У то доба настао је и покрет флагеланата који су у великим групама обилазили градове и села и бичевали сами себе да би на тај начин спасли свет од грехова и умолили бога да учини крај опакој болештини. Људи су у очајању оптужили Јевреје та су тровали бунаре и намерно изазвали помор, па је настало крваво прогањање невиних људи. Епидемија црне смрти престала је тек 1353.

Кугу која је уништила милионе људи преносе пацови против којих се и данас води беспштедан рат

Јусџинијанова куга

Ова епидемија која је погодила свет у XVI веку није била ни прва ни последња у историји. Болест која би лако могла да буде куга помиње се већ у староегипатским медицинским папирусима око 1550. пре наше ере, значи пре око 3.500 година. На египатским мумијама откривеним почетком XX

је људи који су тврдили да су својим очима видели анђела и ђавола у чудној сарадњи: анђео би с мачем у руци показивао врата оних кућа које треба да буду кажњене а ђаво би одмах у врата ударао копљем и при сваком ударцу умирао је по један укућанин. Сачувано је више слика с таквим приказом.

Први лекари који су наслутили да је куга заразна болест и да се веома лако

са грчког острва Лемнос, стављање на тело разних биљака које „односе лоше расположење и болесне сокова а чувају срце“, и слично.

Јерсинов бацил

Постепено је, међутим, преовладао здрав разум јер је једна епидемија стизала другу тако да није било земље у Европи коју куга у току сваког столећа не би посетила бар неколико пута. Више није вредело кривити репате звезде и комете и предузете су ефикасније мере. Али, појавио се други проблем јер су се научници и лекари поделили у две оштре противничке групе: једна је тврдила да је куга заразна а друга да није. Те узајамне борбе завршене су тек крајем XIX века када је коначно откривен узрочник куге.

Године 1894. јапански бактериолог Китасато и швајцарски бактериолог Јерсин отишли су у Хонгконг да проуче кугу која је харала у том граду. После кратког времена обојица су у отеченим жлездама умрлих од куге открили бацил који су сматрали њеним узрочником. Јерсин је, међутим, убедљивије доказао своје претпоставке и бацил је добио његово име. Установљено је да Јерсинов бацил преносе буве с пацова на човека, и то само 5 врста бува које живе на пацову. Ендемична (стална) огњишта куге налазе се на Далеком истоку, у извесним крајевима Кине, око Хималаја, у цен-

тралној Африци и у близини Месопотамије, одакле се клице разним путевима преносе у остале делове света. Најчешћи преносиоци су заражени пацови који стижу из тих области бродовима.

Данас се зна да се куга јавља у 3 облика: као бубонска или жлездана, као плућна куга и као кужна сепса. Код жлездане најважнију улогу имају пацови и буве а плућна се шири с човека на човека. И док су код жлездане сами болесници мало опасни као шириоци заразе, плућну не само да преносе оболели већ и њихове ствари, измет, лешеве. Болест обично почиње нагло, јавља се језа, јака главобоља, висока температура, несвестица, убрзан пулс. Затим код бубонске куге отичу жлезде. У лакшим случајевима отоци се постепено смањују и ишчезавају а у тешким, који су чешћи, отечене жлезде се гноје и доводе до изумирања околних ткива. После тога брзо наступа смрт. Плућна куга се, међутим, редовно завршава смрћу. Она погађа плућа, доводи до крвавења, удара на срце и крвене жиле. Кужна сепса је вероватно најтежи облик куге и ток јој је муњевит: смрт наступа у року од неколико часова до највише два дана.

Каранџин, серум и вакцина

Једно од основних средстава за борбу против куге је систематско уништавање пацова које се врши редовном дератизацијом и стална

Лекари су се од главе до пете облачили у заштитна одела, на лице стављали маску а под нос наклашан сунђер.

контрола свих бродова који пристају у лукама, што је посао лучке санитетске службе. Уколико се појави било каква сумња, бродови се стављају у строги карантин да би се спречило евентуално ширење заразе. Оболели од куге лече се серумом који је први пут справљен 1897. године. Што се серум раније убризга то су изгледали за оздрављење већи. Поред серума дају се и други лекови који јачају срчани мишић и поправљају опште стање оболелог. У крајевима које куга чешће погађа као и приликом евентуалних епидемија, превентивна средства су вакцина и серум.

Захваљујући таквој благовременој заштити праве епидемије куге готово су сасвим искорењене, али се болест, нарочито на Далеком истоку и у Африци, још увек јавља у појединим случајевима. Последња велика епидемија прошла је Европом почетком XIX века а у нашим крајевима забележена је чак 1838. године када је по ко зна који пут ударила на Балкан, поштедела само Босну а нарочито опустошила Србију.

Б. Д.

ЖУТА КЊИЖИЦА

Да би спречиле ширење заразних болести, Уједињене нације су, непосредно после другог светског рата, увеле веома строге прописе о вакцинасању путника којих се данас придржава читав свет. Прописи се односе на више од 200 земаља, територија и зона, а сачувани су у посебном међународном документу популарно названом „жута књижица“. Ову књижицу путници су дужни да носе уз пасош.

Зависно од земље у коју се одлази предвиђено је вакцинасање против жуте грознице, великих богиња, колере, тетануса,

тифуса и два типа паратифуса (А и Б).

Вакцине су безопасне и поуздане, мада понекад могу да изазову краткотрајне и блаже реакције. Стога је предвиђено да може да их даје искључиво лекар — специјалиста. То право у Београду, на пример, има др Драган Салевић, који ради у Републичком заводу за здравствену заштиту Србије.

Лекар је, иначе, дужан да испод сваке ознаке о датој вакцини стави свој потпис, звање и печат. Тек тада се сматра да су међународни прописи о вакцинасању исправно примењени.

века констатовани су симптоми који недвосмислено говоре о последицама куге. Куга је била и чест незвани гост старе Грчке а најкатастрофалнија епидемија која ју је погодила названа је атинска куга. Од ње је умро и чувени атински државник Перикле. Она је за време Пелопонеског рата пренета из Етиопије у Грчку а одатле у Рим похаравши уз пут и нашу Далмацију.

Далматинске бродове није мимоишла ни та звана Јусџинијанова куга која је прво захватила Цариград где је доспела из Азије и муњевито се проширила по читавом Византијском царству а затим и по Европи. Она је, с кратким прекидима, трајала пуних 50 година и однела милионе живота. Далмацију и њена острва куга је и после тога походила безброј пута. И данас се у многим градовима виде дивне камене куће од којих су остале само фасаде док је све остало спаљено јер се веровало да ће се на тај начин болест искоренити. У старом граду Корчули скоро по ловину кућа и палата задешила је таква судбина.

Осим на звездите и остала небеска тела, људи су у средњем веку, као и у старом, сву кривицу за кугу свађивали на нечисте силе или сопствене грехе. Биле

преноси брзо су се ујутали. Тако су власти у Напуљу забраниле да се говори о зарази и једног дана освануо је плакат на коме је писало да зараза не постоји и да ће бити строго кажњен свако ко је помене. Власти су, даље, обавестиле народ да се болест шири удисањем отровног праха који су подметнули Французи. Људи су једва дочекали да на неког свале кривицу за несрећу и почела је очајничка хајка на „троваче“. Тешко оном ко би имао код себе било каквог праха па макар то био и обичан бурмут за ушмркивање или дуван! Избезумљена руља није ништа питала већ се бацала на несрећника и убијала га. Прича се да је тако настрадала и нека жена која је чистила сукњу од прашине.

У погледу лечења и даље су царовале разне будалаштине. Лекари су углавном избегавали да долазе у додир с оболелима а кад су баш били принуђени да то учине, облачили су се у заштитна одела, на лице стављали маску а под нос наклашан сунђер. Као ефикасно средство против куге препоручивали су отварање прозора који гледају према северу, узимање „пилула“ направљених од земље из одређених места, на пример

БЕЖЕЋИ ИСПРЕД КУГЕ БОГАТАШИ СУ СЕ ПОВЛАЧИЛИ У СВОЈЕ ВИЛЕ И ЛЕТЊИКОВЦЕ А СИРОТИЊА ЈЕ УМИРАЛА НА УЛИЦАМА.

СЕЋАТЕ СЕ ПРЕТПОСЛЕДЊЕ ЕПИЗОДЕ: ПОД ХИПНОТИЧКИМ УТИЦАЈЕМ ТАЈАНСТВЕНОГ ДОКТОРА РОКИДА, СНЕП ЈЕ ПОКУШАО ДА УБИЈЕ СВОГ НАЈБОЉЕГ ПРИЈАТЕЉА ЏОНИЈА ХАЗАРДА! НЕСРЕЋА СЕ НИЈЕ ДОГОДИЛА ЗАХВАЉУЈУЋИ ДЕВОЈЦИ КИКИ. И ЊИХ ТРОЈЕ КРЕНУЛО ЈЕ ДА ТРАЖЕ НЕПОЗНАТОГ НЕПРИЈАТЕЉА...

ВАРАТЕ СЕ... ВИ НИКАД НИСТЕ БИЛИ ДОКТОРОВ ПАЦИЈЕНТ! И ДОКТОР СЕ НЕ ЗОВЕ ЕЛ РОКИД...

ИМЕ МОЖЕ ДА СЕ ПРОМЕНИ... АЛ' ЈА НИКАД НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ ОВУ ОРДИНАЦИЈУ!

ДОЛИЈАО СИ, ЕЛ РОКИДЕ!

ДА ЛИ ЋЕ, НАЈЗАД, ЏОНИ ХАЗАРД УПОЗНАТИ СВОГ ТАЈАНСТВЕНОГ НЕПРИЈАТЕЉА?

ГОВОРИ! ЗАШТО СИ МИ...

ЕЛ РОКИД? ОНДА ЋЕТЕ МИ, МОЖДА, ВИ ОБЈАСНИТИ ОТКУД...

ВИ НИСТЕ ...?

ТАИНО... НИСАМ! НИКАД ВАС ДОСАД, НИСАМ ВИДЕО! АЛИ ВИ МОЖДА ЗНАТЕ ШТА ЗНАЧИ...

...ОВО! КАД САМ СЕ ВРАТИО С КОН-ГРЕСА ЛЕКАРА НА-ШАО САМ ОВУ ПЛОЧИЦУ ПРЕКО МОЈЕ!

ОНДА... НЕКО ЈЕ "ПОЗАЈ-МИО" ВАШУ ОРДИНАЦИЈУ...

ВЕРОВАТНО ЈЕ ТО БИЛА НЕКА ЖЕНА... СУДЕЋИ ПО ОНОМ ШТО ЈЕ ОСТАВИЛА У МОМ ФРИЖИДЕРУ ГДЕ ДРЖИМ АНТИ-БИОТИКЕ...

О... ОРХИДЕЈА!

ОХ... БАШ САМ ИДИОТ! КО БИ ДРУГИ МОГАО ДА ТОЛИКО ЖЕЛИ МОЈУ СМРТ!? ЧОВЕК КОЈИ СЕ БОЈИ ДА БИХ ГА МОГАО ИДЕНТИФИКОВАТИ!

АТО ЈЕ?

ЈЕДАН НЕВАЉАЛАЦ ЗА КОГА САМ ВЕРОВАО ДА ЈЕ ОДАВНО МРТАВ! МОЈ НАЈЛУКАВИЈИ НЕПРИЈАТЕЉ...

ЗАР НЕ ВИДИТЕ? СЛОВА ОВОГ ИМЕНА Р-О-К-И-Д ПОРЕЂАНА ДРУГАЦИЈЕ ДАЈУ ОРКИД*!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ЛОНДОНУ, У УЛИЦИ МОДНИХ БУТИКА...

ЗГОДНА РАДЊИЦА, А? СУТРА ЋЕМО ЈЕ СВЕЧАНО ОТВОРИТИ!

УСПЕХ ЈЕ ЗАГАРАНТОВАН! СВАКОМ КУПЦУ ПОКЛОНИЋЕМО ПО ЈЕДНУ ОРХИДЕЈУ!

ПОНИЗИО ЈЕ ХИТЛЕРА

☆☆☆☆☆☆☆☆ ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ЗЛАТНЕ МЕДАЉЕ ДОБИО
ЈЕ ОНАЈ КОМЕ НИСУ БИ-
ЛЕ НАМЕЊЕНЕ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Овенс... Где је Овенс? Питање иде од уста до уста и међу званичним људима изазива панику. Финале на сто метара само што није почело, а једна стаза је још увек празна. Публика је то приметилла, па питање почиње да пролази и кроз гледалиште: — Овенс... Где је Овенс?

Овенс спава! Заспао је негде на стадиону после полуфинала и његови другови из америчке екипе морају да га пробуде да би стартовао. Не марност? Не, Овенс је тако и нехотице показао моћ опуштања какву може да има само изванредан атлетичар.

Овенс стиже, извињава се и заузима своје место на старту. Организатори су одахнули, гледаоци такође јер они осећају да без великог Џесија тај финале не би био прави.

Рачун без Џесија

Никад ниједне Олимпијске игре нису биле припремане тако пажљиво као ове у Берлину 1936. године. Господар Немачке Адолф Хитлер није штедео да би оне биле нешто највеличанственије у историји модерног спорта. Организација је фантастична. Стадион може да прими 150.000 људи а стаза је, по мишљењу стручњака, једна од најбољих које су икада направљене. У близини стадиона базен са 20.000 места, фудбалски терен, тениска игралишта и писта за тренинг атлетичара, све то окружено шумом борова и кестенова.

Олимпијско село исто је тако дивно. Мале беле куће с црвеним крововима разасуте су усред ливада и малих језера у којима се купају лабудови. Комфор нимало не заостаје за декором. Ипак, чују се мишљења да је то превише лепо, да је жеља за пропагандом видљива, и да би било боље да је мање славља а више спортског духа.

Церемонија отварања била је величанствена. Бакље, ратна музика, дефиле Хитлерове омладине. Ништа није недостајало. Хитлер је био покровитељ Игара, а по нашање гомиле оправдало је страхове с којима су многи спортисти допутовали у ову земљу. Публика није дошла да присуствује пријатељском такмичењу спортиста већ демонстрацији супериорности немачких атлетичара.

То је био рачун без Џесија Овенса.

Црни циклон

Џејмс Кливленд Овенс родио се као десето дете једне скромне породице америчких мулата. Од детињства се одликовао изванредним мишићима и чврстом нервном равнотежом. Кад му је било петнаест година, не знајући ништа о атлетској техници, млади Џејмс скаче 1,85 м увис и 6,80 метара удаљ! Тада га је открио тренер Чарлс Рили. Три године касније Овенс је избио у ред најбољих америчких атлетичара и 25. маја 1935, за само два сата, потукао је или изједначио пет светских рекорда!

Наравно, Џејмс, кога су звали Џеси, изабран је за Олимпијаду 1936. Ево га у Берлину и већ првих дана он је својим понашањем придобио и колеге спортисте и публику. Овај ненадмашни тркач, чије је снажно и гипко трчање изазивало дивљење, био је намењан младић, једноставан, готово стидљив и поред тога што су му његови успеси дозвољавали да се уобрази...

Олимпијска седмица Џесија Овенса у Берлину била је прави тријумфални марш праћен златним медаљама и светским рекордима.

У недељу, у серији од 100 метара, изједначио је светски рекорд претрчавши стазу за 10,3 секунде, а затим у четврт-финалу за 10,2!

У понедељак: финале. Хитлер је на трибини. Он чврсто рачуна на победу немачког атлетичара Борхмејера, снажног спринтера. Овенс је отишао да поврати снаге после полуфинала и утонуо у сан који је изазвао толико узбуђења на стадиону. Ево га сада, на старту, непокретан, погледа упртог у једну тачку, као да га се све што га окружује не тиче нимало. Пуцањ из пиштоља и један црни циклон изненада се издваја из групе тркача. После двадесет метара, Овенс већ сасвим јасно води. Нема ту борбе: меким и снажним трком Овенс иде према победи.

Када је, смешећи се, сисао са подијума, сви погледи су се окренули према званичној ложи. Али, Џеси Овенс се није тамо појавио. Адолф Хитлер није нашао за сходно да пружи руку једном „обојеном“, па макар то био и светски рекордер, а претходног дана немачким атлетичарима делио је честитања нештедимице.

Џеси Овенс се не узбуђује због тога. Берлинска публика чију је пристрасност успео потпуно да разбије, поздравља га. За њих, као и

за све оне који су присуствовали Олимпијади у Берлину, он је постао „бог стадиона“, име које ће носити и филм који у том тренутку снима Лени Рајфенштал.

Фирер највиши на стадиону

У уторак ујутру, елиминационе трке на 200 метара и скок удаљ. Овенс као од шале постиже још два олимпијска рекорда. Поподне, за вршно такмичење у скоку удаљ. Хитлер је поново на трибини и нада се да ће немачки шампион плаво-коси атлетичар Луц Лонг освојити највиши степен на подијуму. Борба између њих двојице дуго је нерешена. У петом и последњем покушају, Лонг изводи одличан скок: 7,87 метара! Олимпијски рекорд који је тог јутра поставио Овенс потучен је за четири сантиметра. Усред френетичног аплауза Лонг устаје са земље и подигнутом десном руком поздравља свог фирера.

Кад се одушевљење стишало, публика је окренула поглед према Џесију Овенсу који се спрема за залет. Непокретан, нагнут напред, с рукама на коленима, он се неколико дугих минута концентрише у потпуној тишини. Затим полази напред,

хвата одличан залет, снажно се одбацује од даске и као да лети — 8,06 метара! Грмљавина аплауза поздравља овај број. Луц Лонг, прави спортиста, честита победнику, али тамо, у званичној сали, Хитлер устаје и напушта стадион.

У среду, финале на 200 метара. Нико не сумња у Овенсову победу. Он је пре старта стиснуо руку својим противницима и зажелио им срећу пре него што је наместио ноге у стартинг блокове. И, поново присуствује мо његовом гипком скоку, том залету који као да његове противнике оставља приковане за место. 20,7 секунди... Овенс је добио још једну олимпијску титулу. Нико више и не гледа према службеној ложи. Хитлер је отишао пре краја трке.

Субота, трка 4 пута 100. Овенс са екипом изједначује светски рекорд.

Недеља, финале штафете 4 пута 100. Овенс добија своју четврту златну медаљу и уједно је са 40,6 секунди потукао светски рекорд који се одржао двадесет година. Тог дана Хитлер је себи уштедео још једно понижење: није ни дошао.

Џеси Овенс вратио се у Америку са 4 златне медаље!

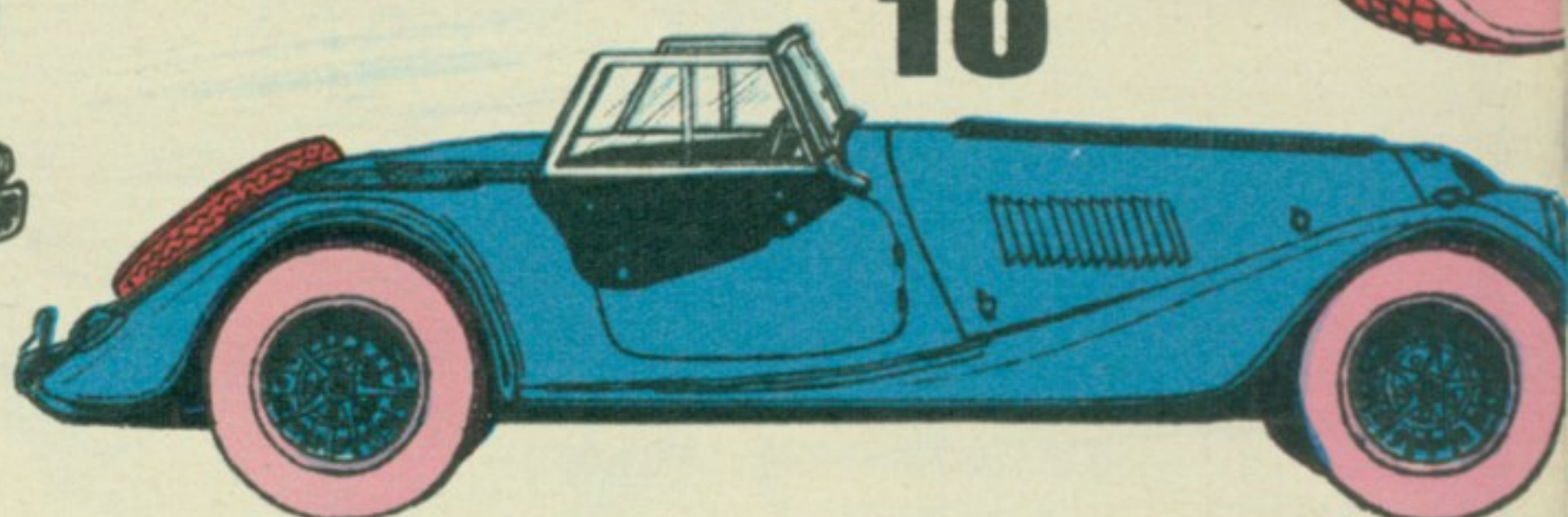
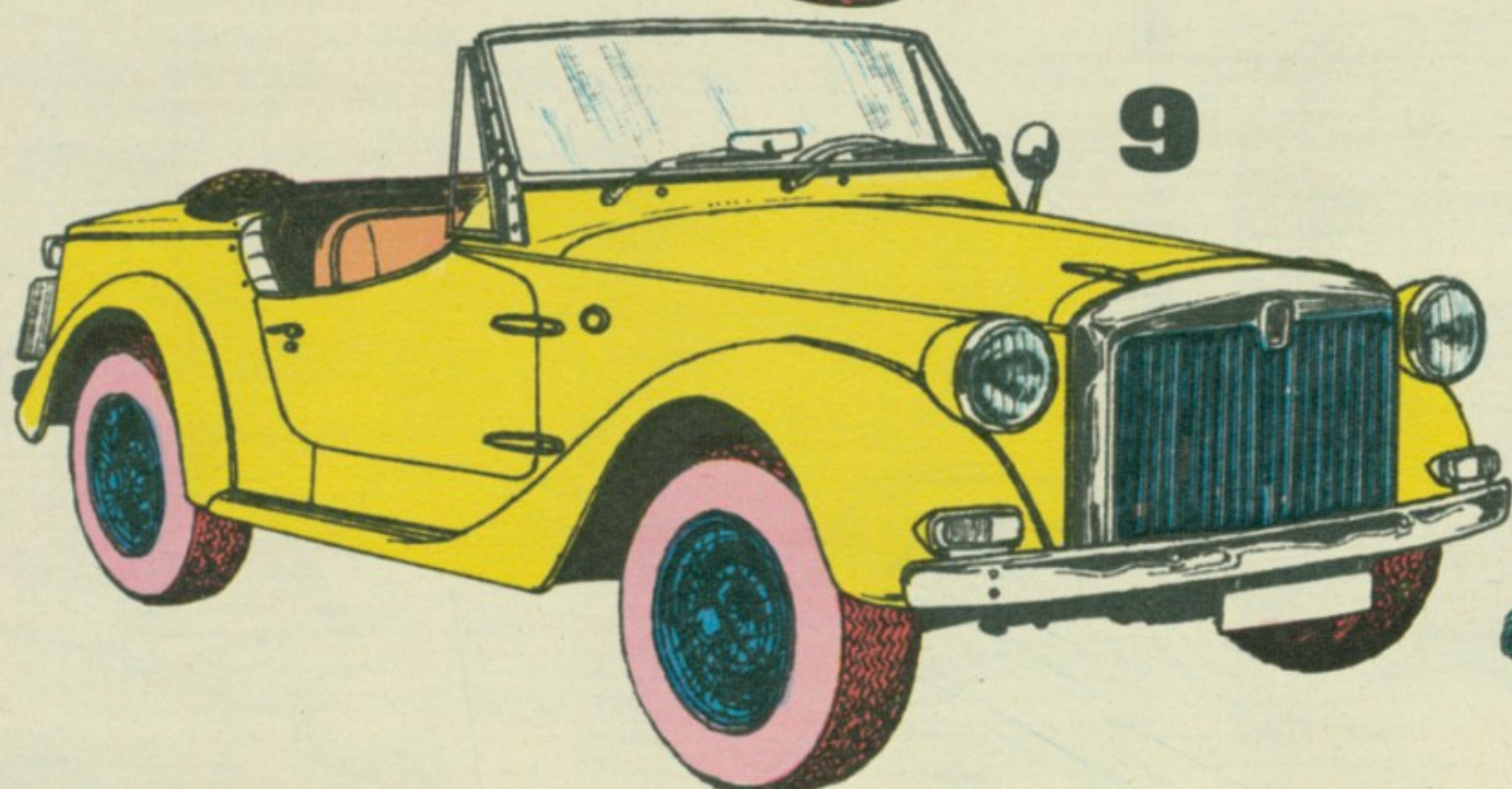
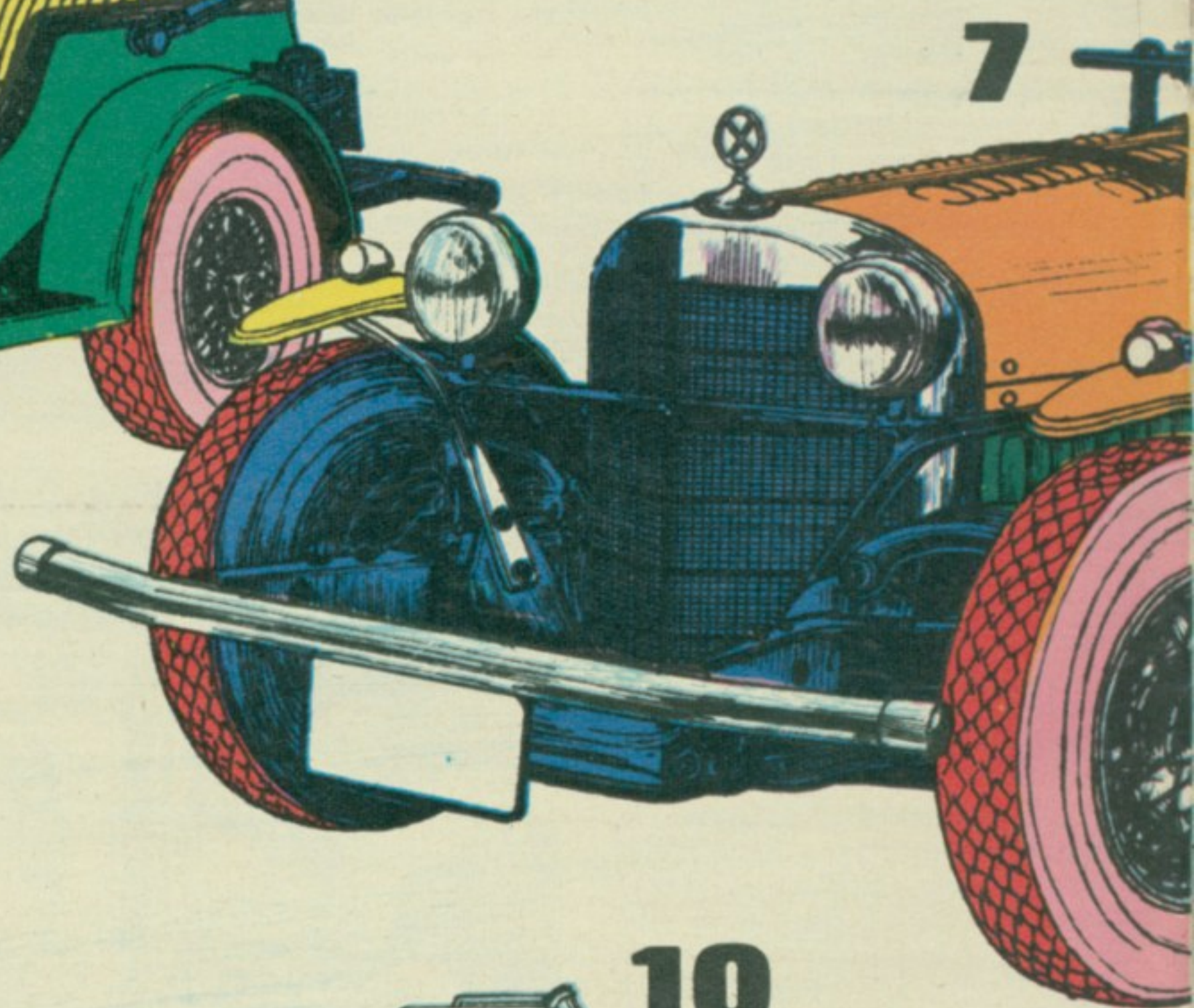
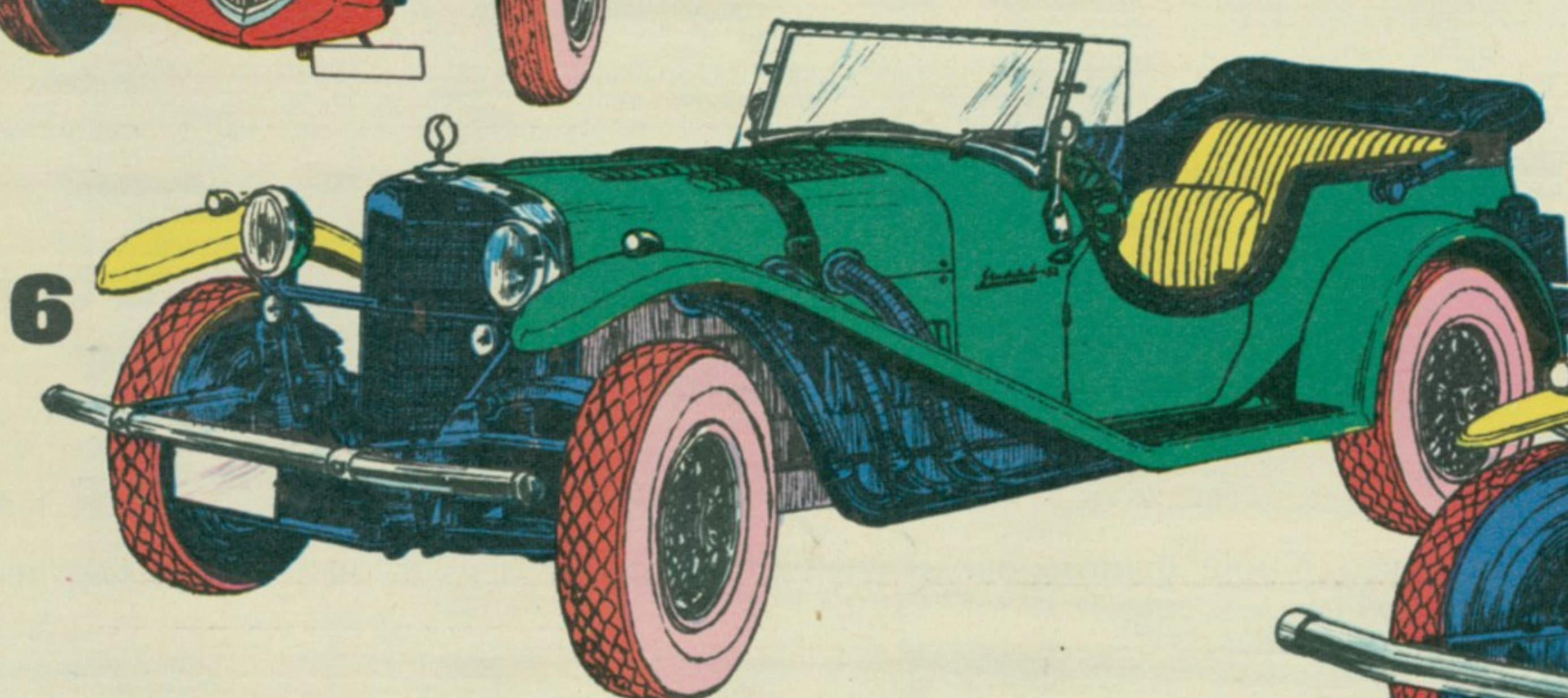
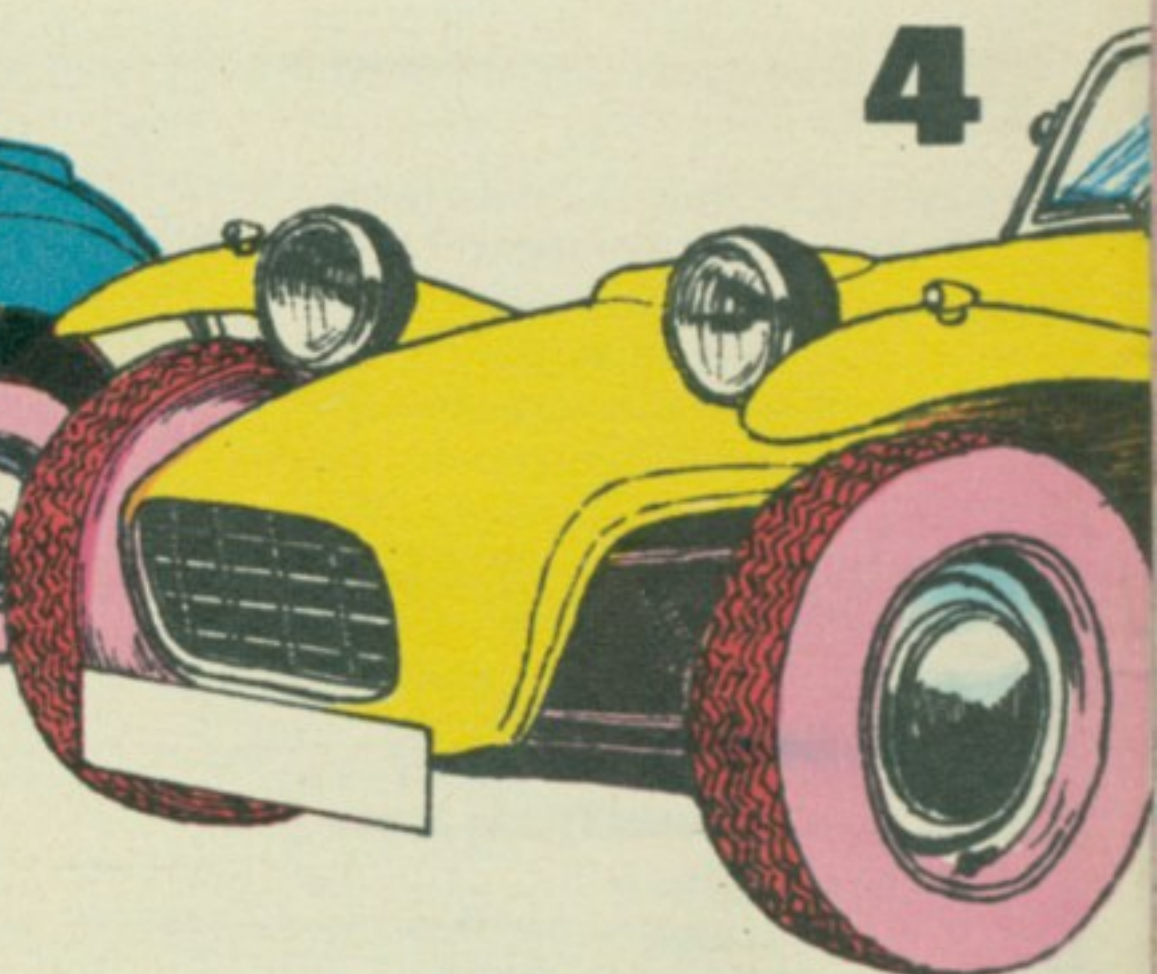
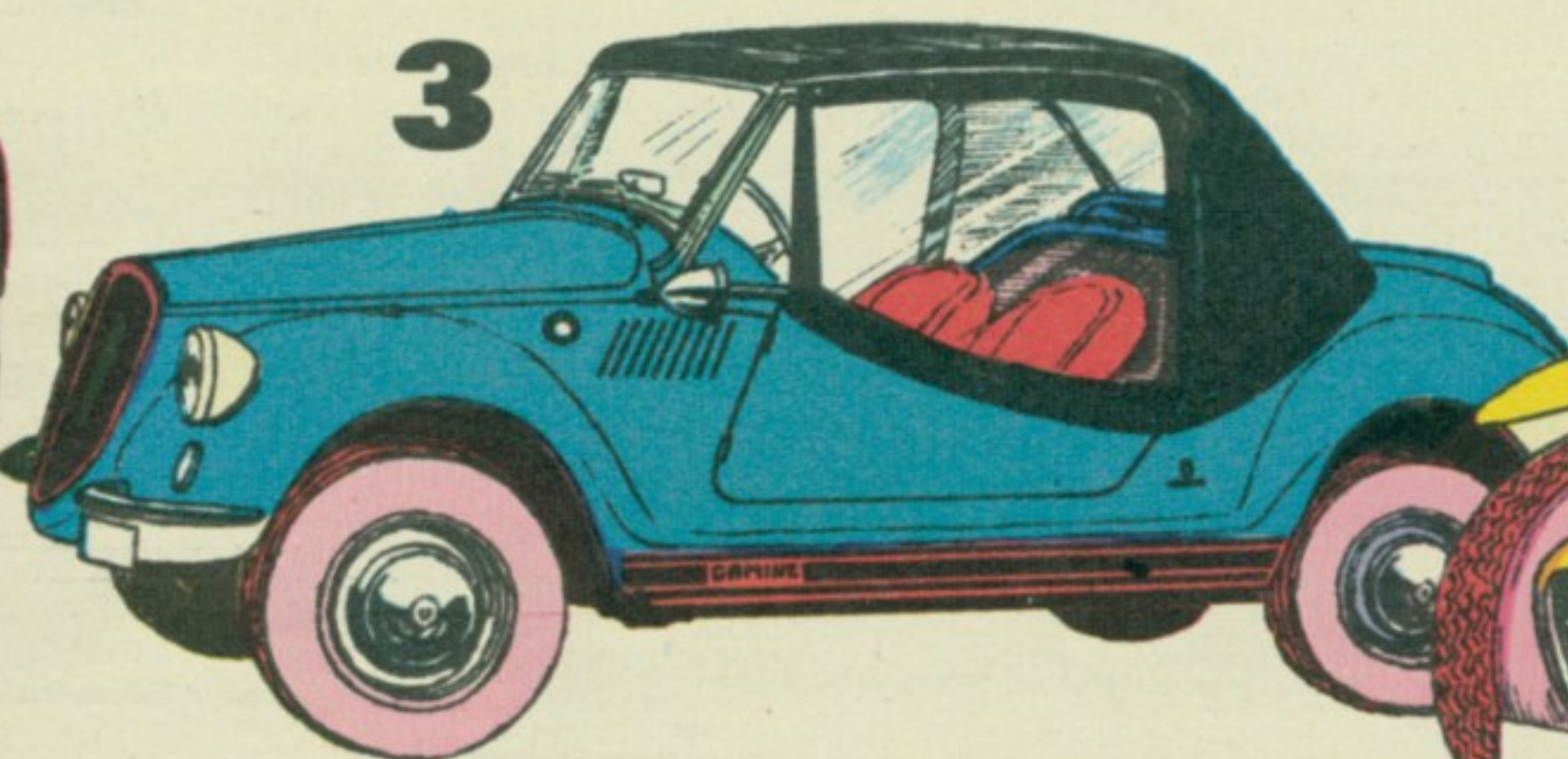
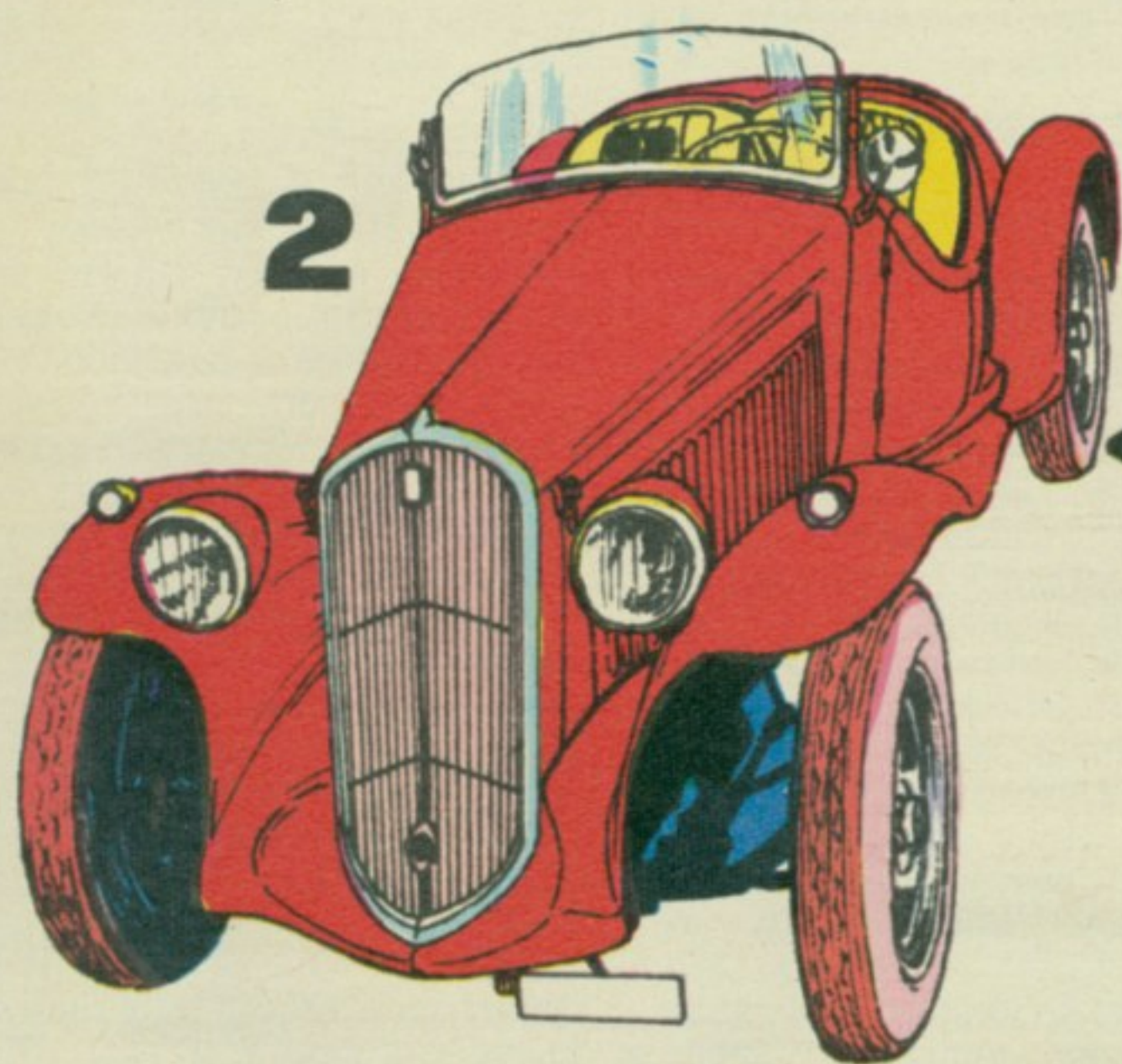
К. А.

ДА НЕ БИ ПРИСУСТВОВАО ЈОШ ЈЕДНОЈ ПОБЕДИ ЏЕСИЈА ОВЕНСА ХИТЛЕР ЈЕ ПРЕ ЗАВРШЕТКА ТРКЕ НАПУСТИО СТАДИОН

РЕНЕСАНСА СТАРИХ КОЛА

1

ОПУС — ХРФ
копија енглеских
спортских кола из 1930. г.
мотор: Форд Кортина 1300
1300 цм 54 КС
макс. брзина: 130 кмч.
цена: око 35.000 н.д.

2

АЛБАНЕЗИ ФИАТ
— копа д'оро
копија Фиата 508 спорт
из 1934. г.
мотор: Фиат 1100
1100 цм 48 КС
макс. брзина: 140 кмч.
цена: око 35.000 н.д.

3

ВИЊАЛЕ ФИАТ — Цемини
копија Фиата 500 Спајдер
из 1938. г.
мотор: Фиат 500
500 цм 18 КС
макс. брзина: 100 кмч.
цена: око 18.000 н. д.

4

ЛОТУС - СУПЕР СЕВН Ц 3
копија енглеских спорт.
кола из 1940. г.
мотор: Форд Кортина
1600 ГТ.
1600 цм 82 КС
макс. брзина: 160 кмч.
цена: око 32.000 н.д.

5

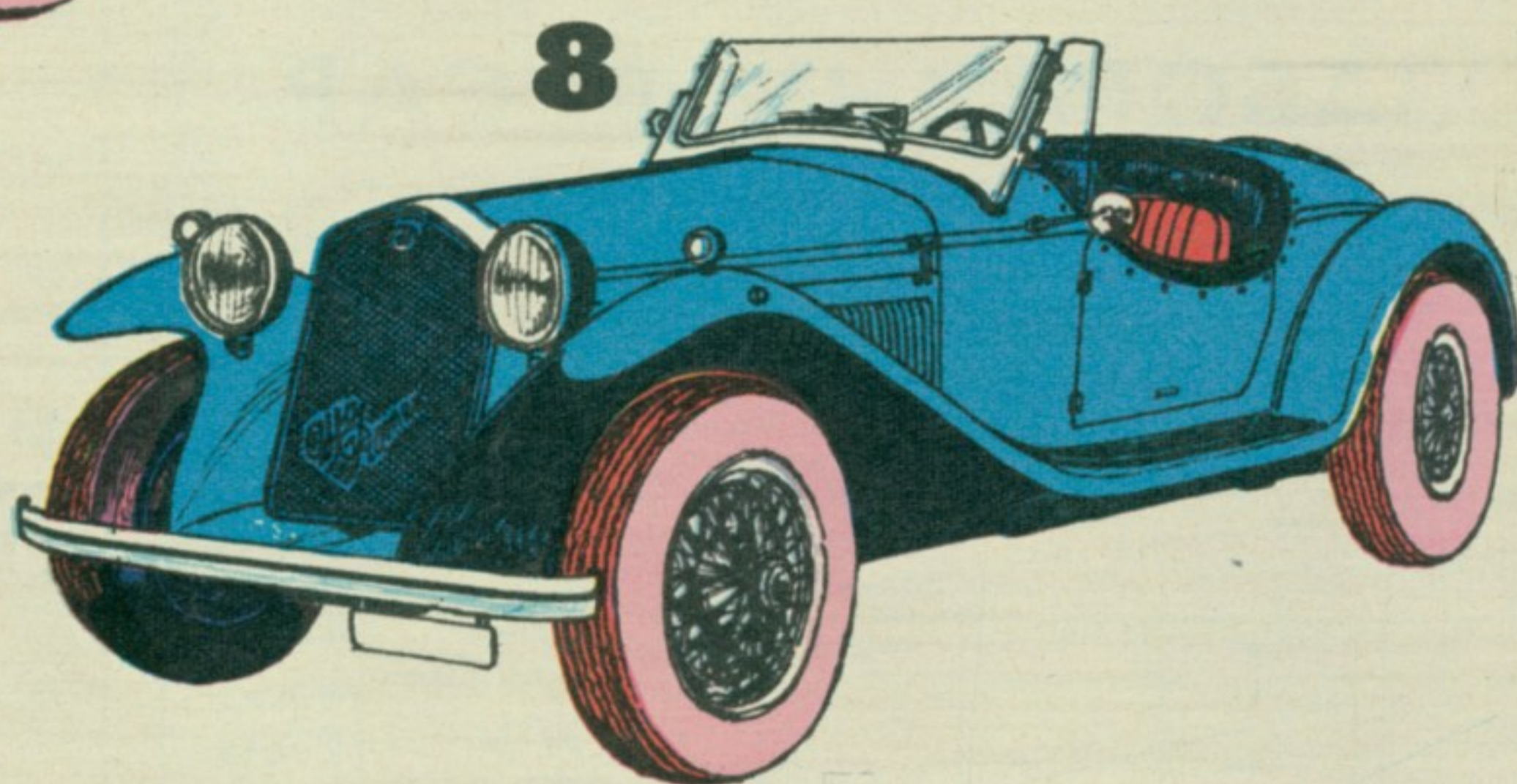
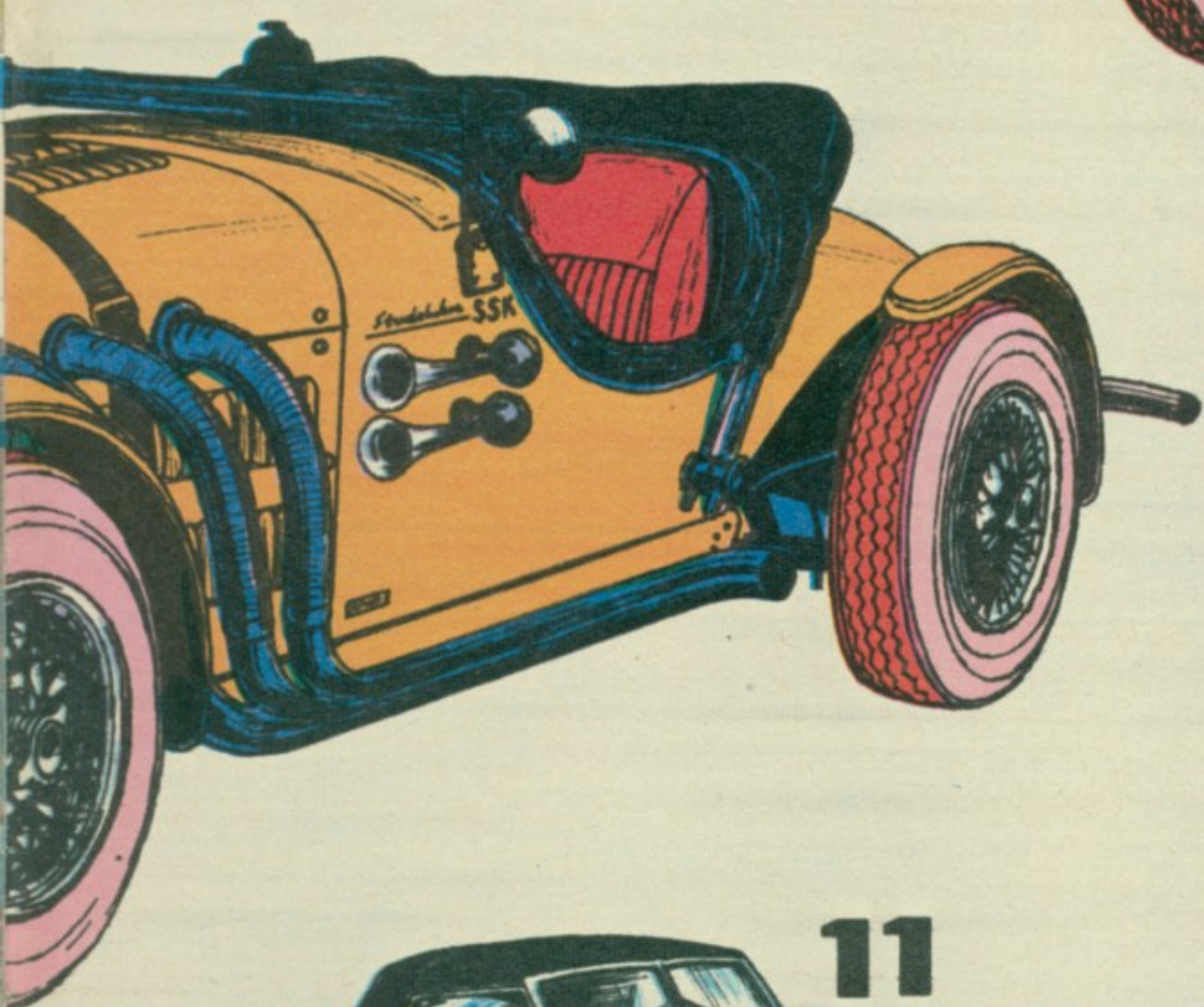
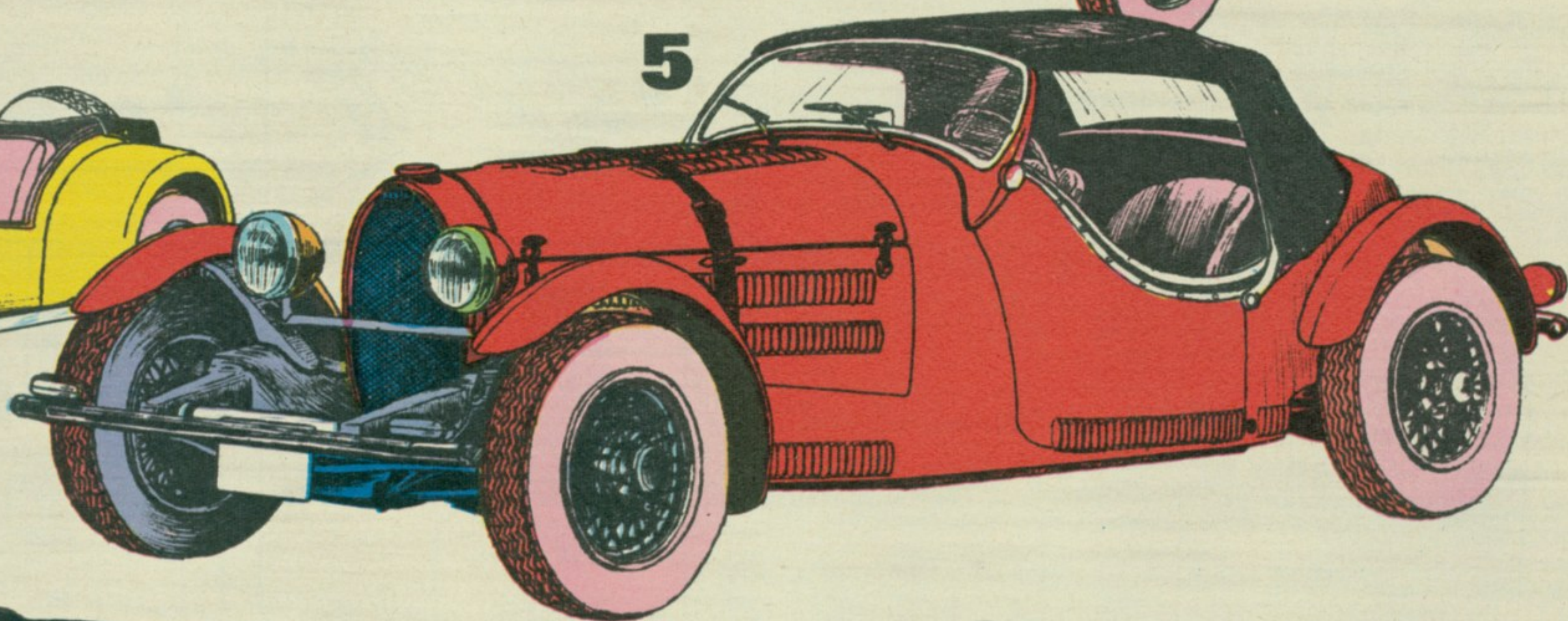
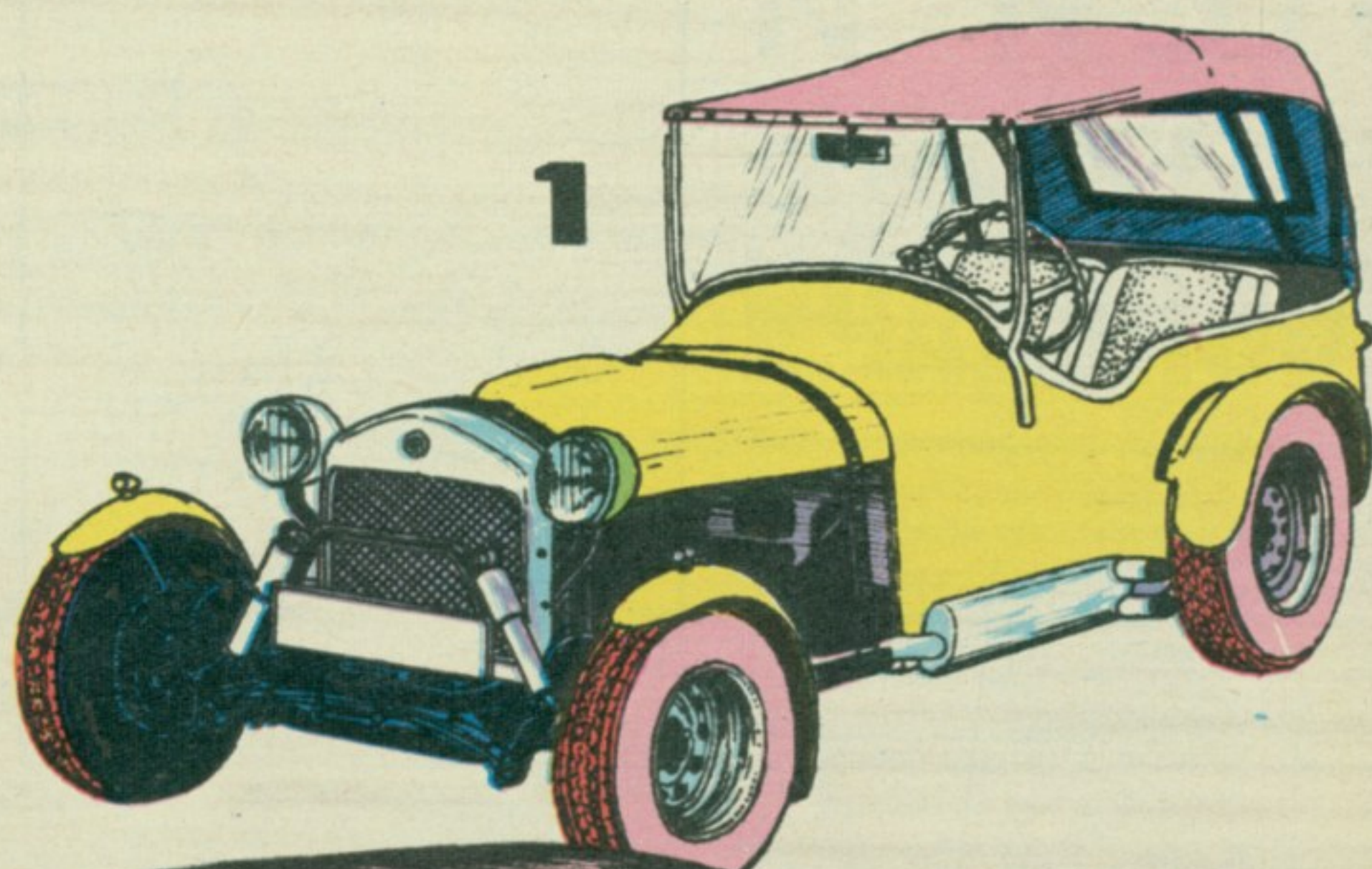
ЕКСКАЛИБУР — 35 Х
копија Бугатија 35 из
1925. г.
мотор: Опел Комодор ГС.
2500 цм 130 КС
макс. брзина: 200 кмч.
цена: око 116.000 н. д.

6

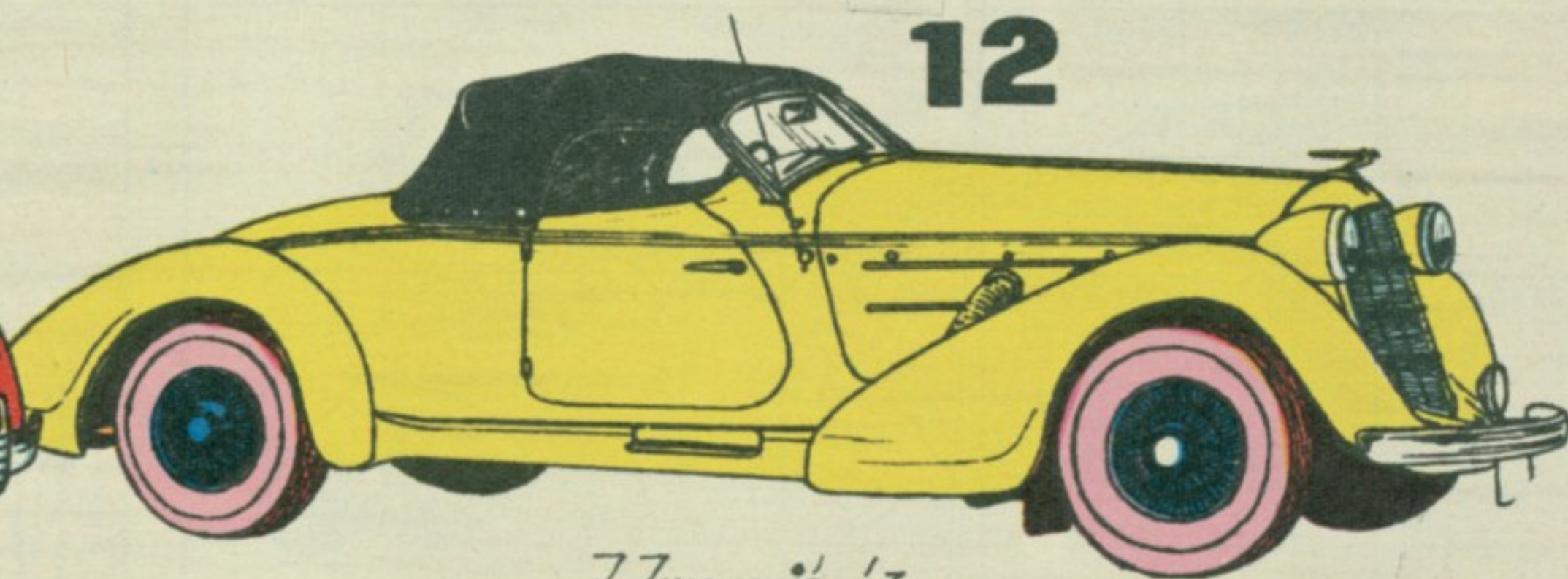
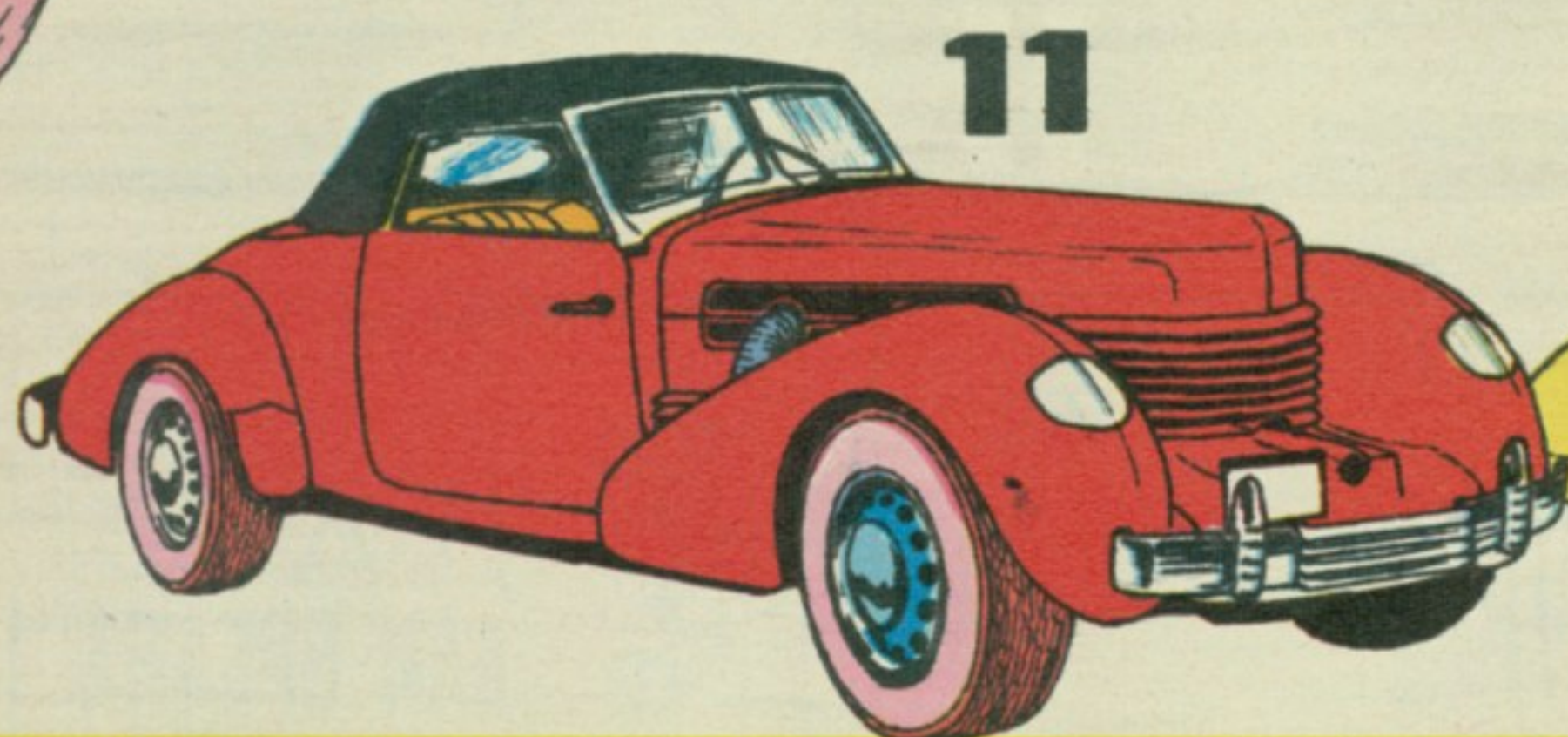
ЕКСКАЛИБУР — СС
копија Мерцедеса СС
из 1925. г.
мотор: Шевролет Корнет
5400 цм 238 КС
макс. брзина: 200 кмч.
цена: око 137.000 н.д.

Ово нису рестаурирани стари аутомобили, већ најновији модели који се могу купити на западноевропском и америчком тржишту по не баш скромној цени • Механизација ових аутомобила је најсавременија, а облик је »позајмљен« од спортских кола која су произведена тридесетих година овог века

Све цене су без увозних трошкова!

V. ZOVANOVIC '70

7

ЕКСКАЛИБУР — ССК
копија Мерцедеса ССК
из 1927. г.
мотор: Шевролет Корвет
5400 цм 238 КС
макс. брзина: 200 кмч.
цена: око 137.000 н.д.

8

ЗАГАТО — ГРАН СПОРТ
копија Алфа Ромео 6 ц
из 1929. г.
мотор: Алфа Ромео 1600
1600 цм 102 КС
макс. брзина: 155 кмч.
цена: око 56.000 н.д.

9

СИАТА ФИАТ — 850
Спринг С
копија енглеских
спортских кола из 1935. г.
мотор: Фиат 850
850 цм 47 КС
макс. брзина: 130 кмч.
цена: око 27.000 н.д.

10

МОРГАН — Плус 8
копија Моргана 4/4 из
1936. г.
мотор: Ровер 3,5 л.
3500 цм 160 КС
макс. брзина: 210 кмч.
цена: око 65.000 н.д.

11

КОРД — 816 Спортмен
копија Корда 810 из
1936. г.
мотор: Форд Галакси
7000 цм 365 КС
макс. брзина: 180 кмч.
цена: око 103.000 н.д.

12

АУБУРН — 866 Спидстер
копија Аубрна 851 из
1935. г.
мотор: Форд Галакси
7000 цм 365 КС
макс. брзина: 180 кмч.
цена: око 106.000 н.д.

ПСИ И ЊИХОВИ ГОСПОДАРИ

У конкурс у „Чији је који пас“ објављеном у ЗАБАВНИКУ број 972 од 14. VIII ове године стигло је до 23. августа 11.276 одговора од којих су 7.232 била тачна а 4.044 нетачна.

За читаоце који нису тачно одговорили дајемо решење коме господару припада који пас: број 1 припада Е, 2-Б, 3-Г, 4-Д, 5-Ж, 6-А, 7-В и број 8 припада В.

Међу тачним одговорима жири Забавника извукао је на срећу имена добитника награда:

I НАГРАДУ — СТЕ РЕО ГРАМОФОН добио је: СЛОВОДАН КОЛАРИЋ, Хаџи Милентијева 52, Београд;

II НАГРАДУ — КОМПЛЕТАН КУРС ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА (плоче и књига) добио је: МИРОСЛАВ ФЛЕГО, Гајева 39, Винковци;

III НАГРАДУ — ТРАНЗИСТОР „Рио“ добио је: ЈЕРОСЛАВ ПЕЈОВИЋ, Карађорђева 55, Горњи Милановац.

Пошто је стигао велики број тачних одговора жири Забавника је на срећу извукао још 20 награда и то:

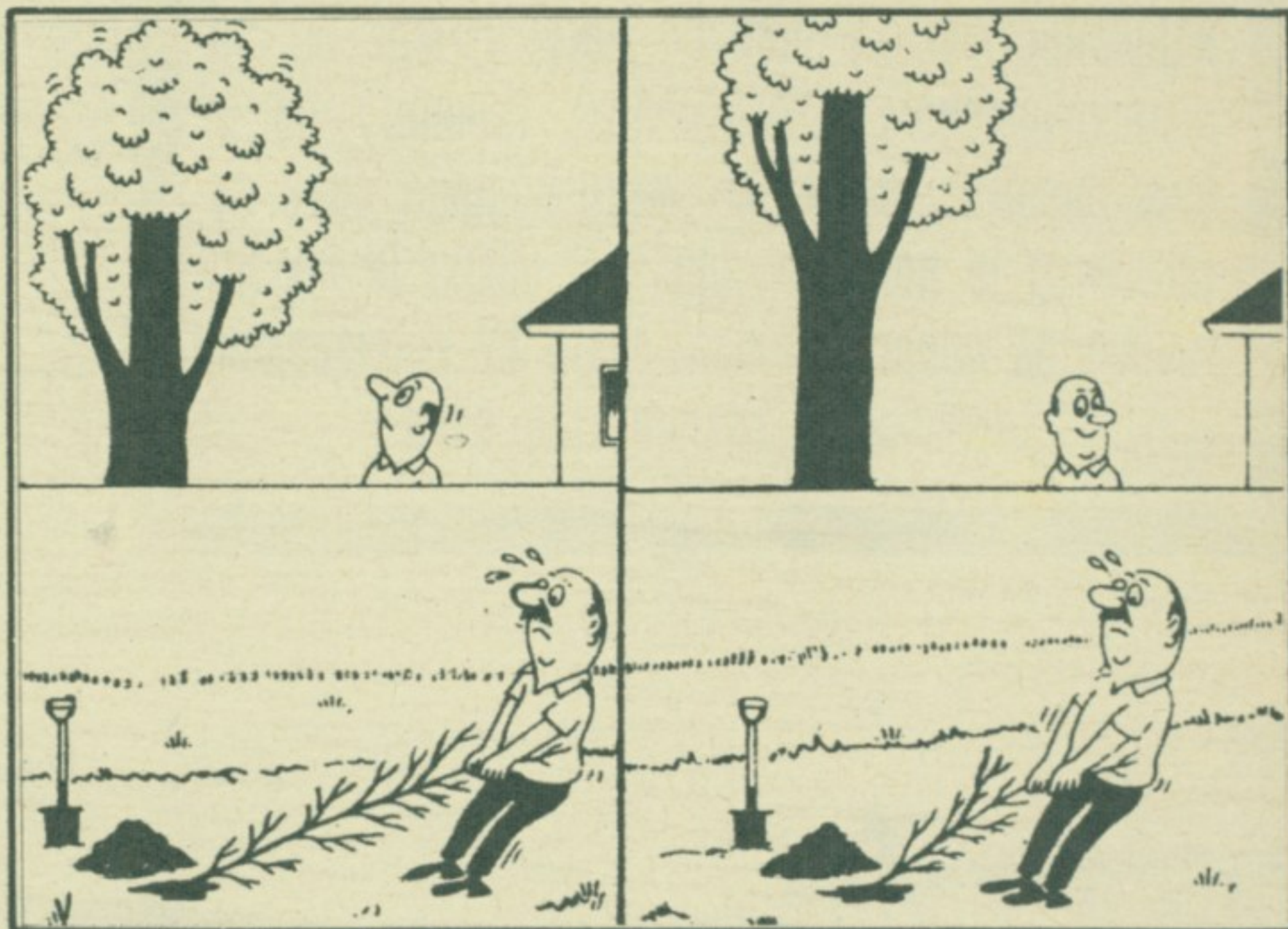
10 СЛАТКИХ ПАКЕТА поклон фабрике „ЗВЕЧЕВО“ из Славонске Пожеге добили су: 1. МИЛОСЛАВ ГАЛИК, уч. II раз. осн. школе Ковачица; 2. СЛОВО-

ДАН ТОМИЋ, 9 Југовића бр. 7, Чачак; 3. НИНЕЛА БАЊАЦ В. Кидрича 18/III, Пожаревац; 4. ЖАРКО ОСТОЈИЋ, Св. Младеновића 10/6, Сремска Митровица; 5. ЗОРАН ЕМИНАГИЋ, М. Тита 110, Теслић; 6. ЈЕЛЕНА КЛИЦИН, Д. Туцовића 20, Панчево; 7. ЗОРАН ПЕТРОВИЋ, Б. Ваковића 74 Светозарево; 8. ВЕСНА ИВАНЧЕВИЋ, Бул. Лењина 11/36, Нови Београд; 9. ТАТЈАНА МАРКОВИЋ, Св. Милетића 36/X-44, Зајечар и 10. ЗДРАВКА ОРЕВ, Народно казалиште, Сплит.

10 књига бајке добили су: 1. АНА РАЈКОВИЋ, Гоце Делчева 34/VIII-30 Нови Београд; 2. ВИШЊА ДУЈМИЋ, Насеље Лука 23/1, Сесвете код Загреба; 3. НЕВЕНКА ДРАГАНАЦ, В. Дамњановића 34, Младеновац; 4. ОЛГА КОЦЕВ, Т. Миловановића 59, Ниш; 5. МИЛАН НЕДЕЉКОВИЋ, Требињска 37, Београд; 6. АЛЕКСАНДРА МИЛОСАВЉЕВИЋ, Драже Павловића 24, Београд; 7. МИРОСЛАВА КАЛИЧАНИН, Каштел Камбеловац ЗП К. Гомилница — Сплит; 8. ДИЈАНА АЛАГИЋ, Алексе Шантића 19, Хреница; 9. ЗЛАТКО ЧОВАЛА, Ујарчева 18, Сплит и 10. СРЕТЕН ОВРЕНОВИЋ, Рудник код Горњег Милановца.

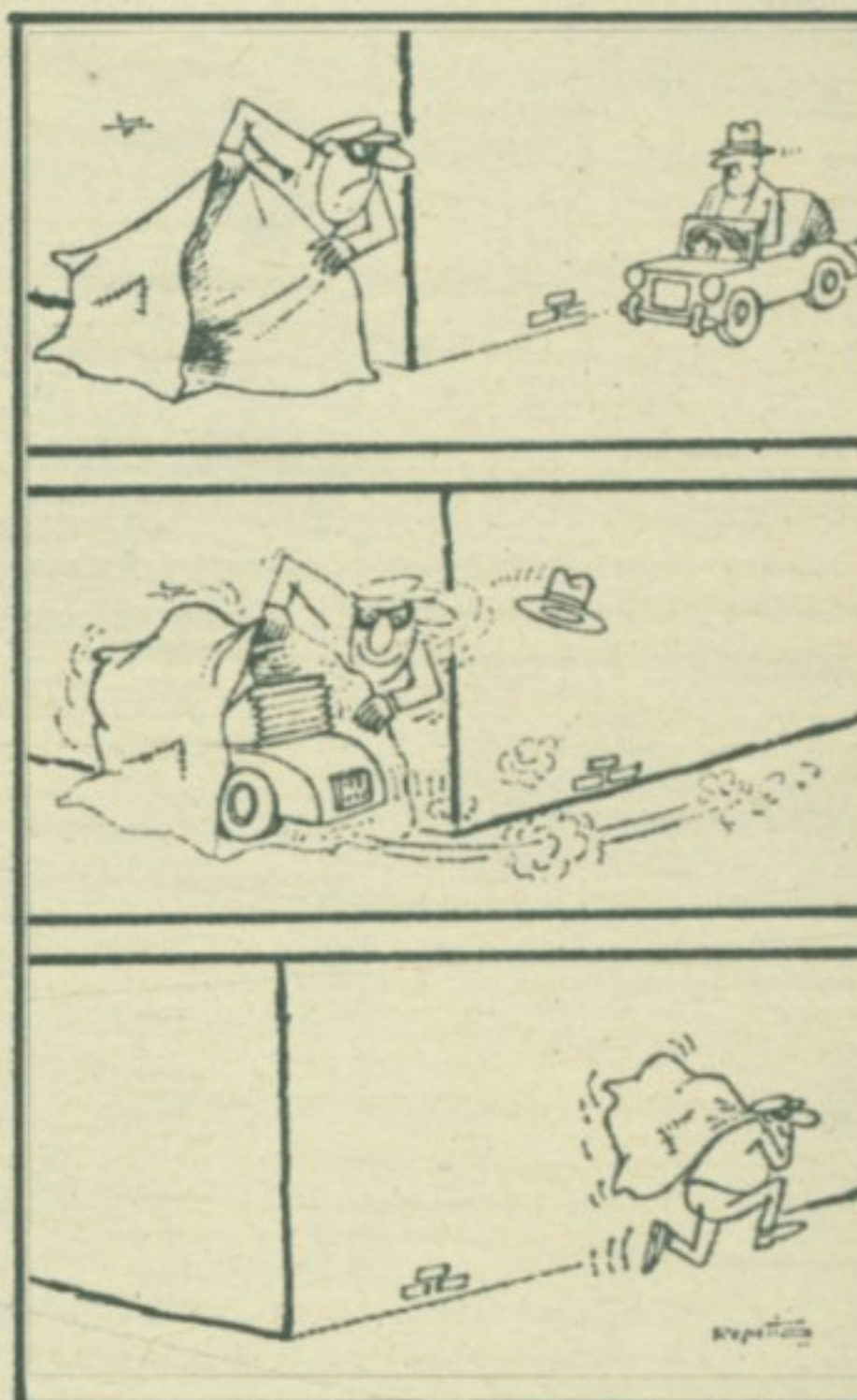
*** ХУМОР ***

БЕЗ РЕЧИ

— Да ли можете да ми кажете која је година?

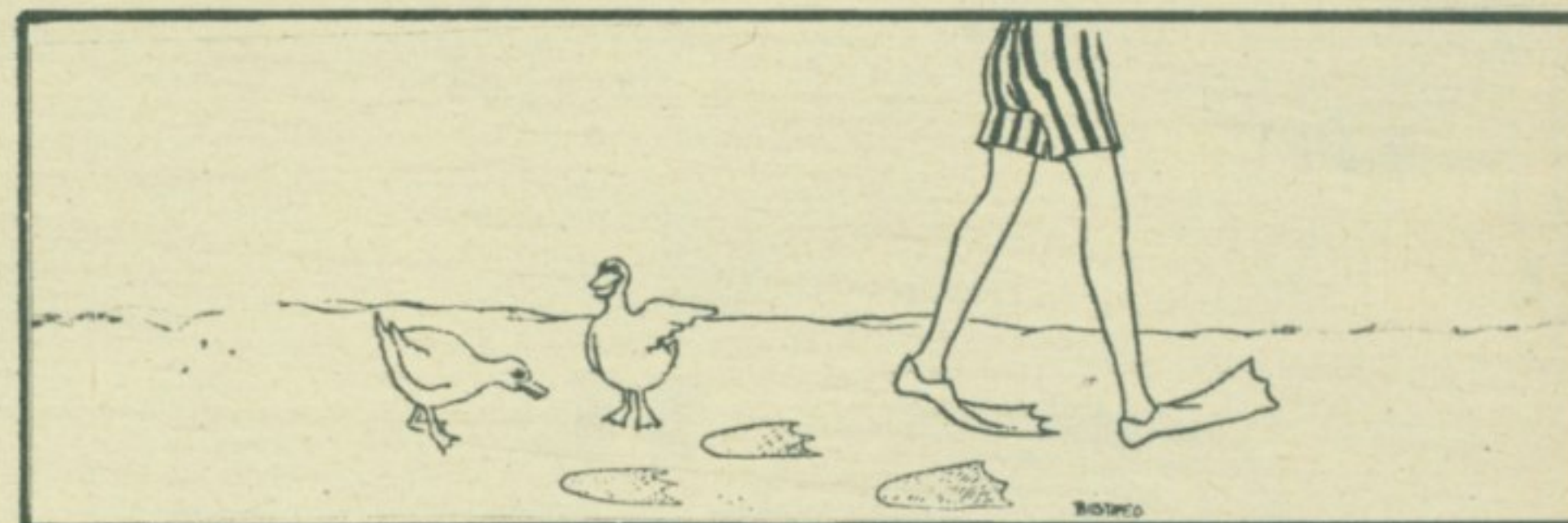

БЕЗ РЕЧИ

ЗАБОРАВНИ ГУСАР

Стари гусар Џек звани Дрвена нога нашао се на великој муци. Заборавио је на којем је острву сакрио благо које је некад давно опљачкао. На срећу није изгубио велику географску карту на којој су биле уписане ознаке познате само њему. Али, како је истовремено заборавио и неке рачунске радње, то му карта неће много помоћи. Хоћете ли ви да помогнете старом Џеку? Онда поцртите сва поља у којима резултати добијени сабирањем, множењем или дељењем дају цифре 68 или 144. Поље, боље рећи острво, које је остало незатамњено је оно на којем је Џек сакрио благо. Решење на страни 55.

	12 X 12	17 X 4	72 X 2	40 + 28
	А	Б	В	
29 + 39	36 X 4	16 X 9	96 + 48	
	Г	Д	Ђ	
24 X 6	118 + 26	47 + 21		
	Е	Ж	З	
136 : 2	77 X 5	15 X 9		
	И	Ј		
18 X 8	34 X 2	48 X 3		
	К	Л		

— Каква мама, будало!

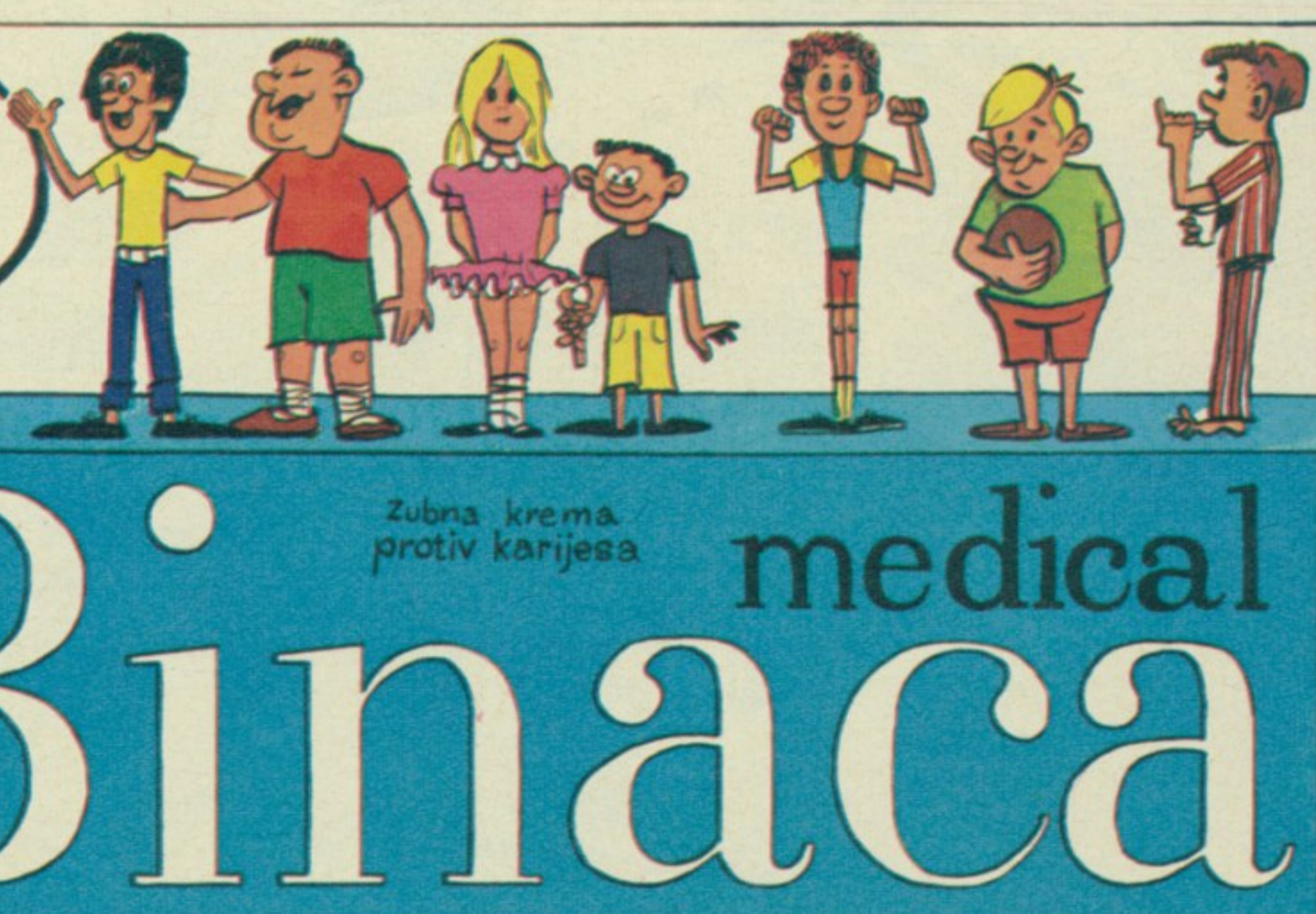
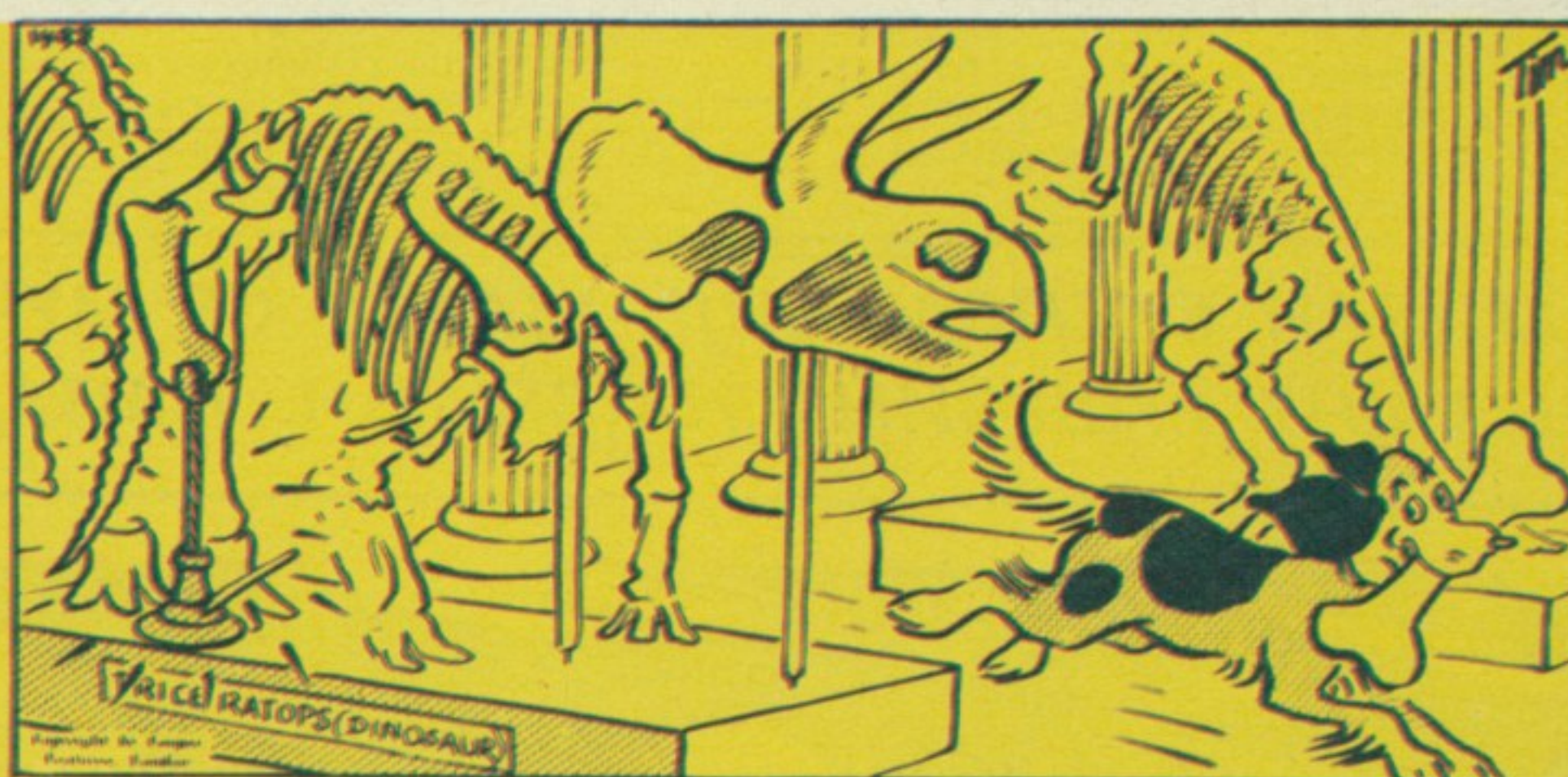
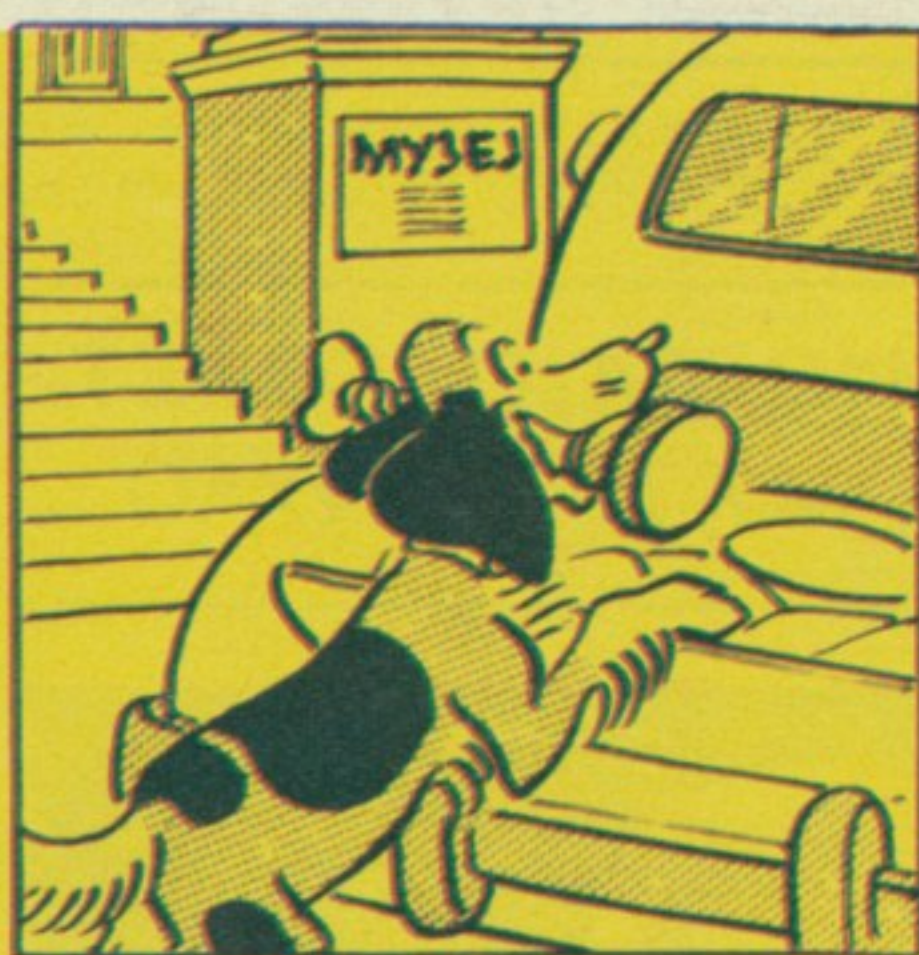
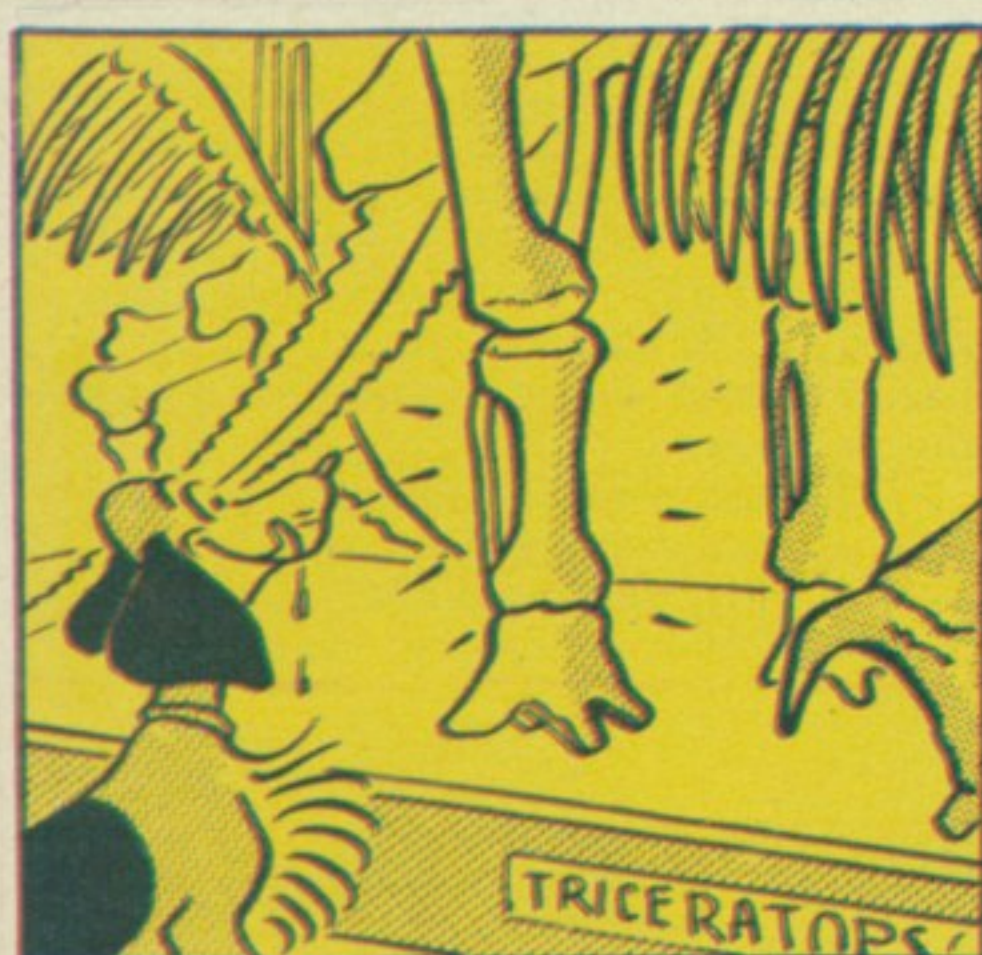
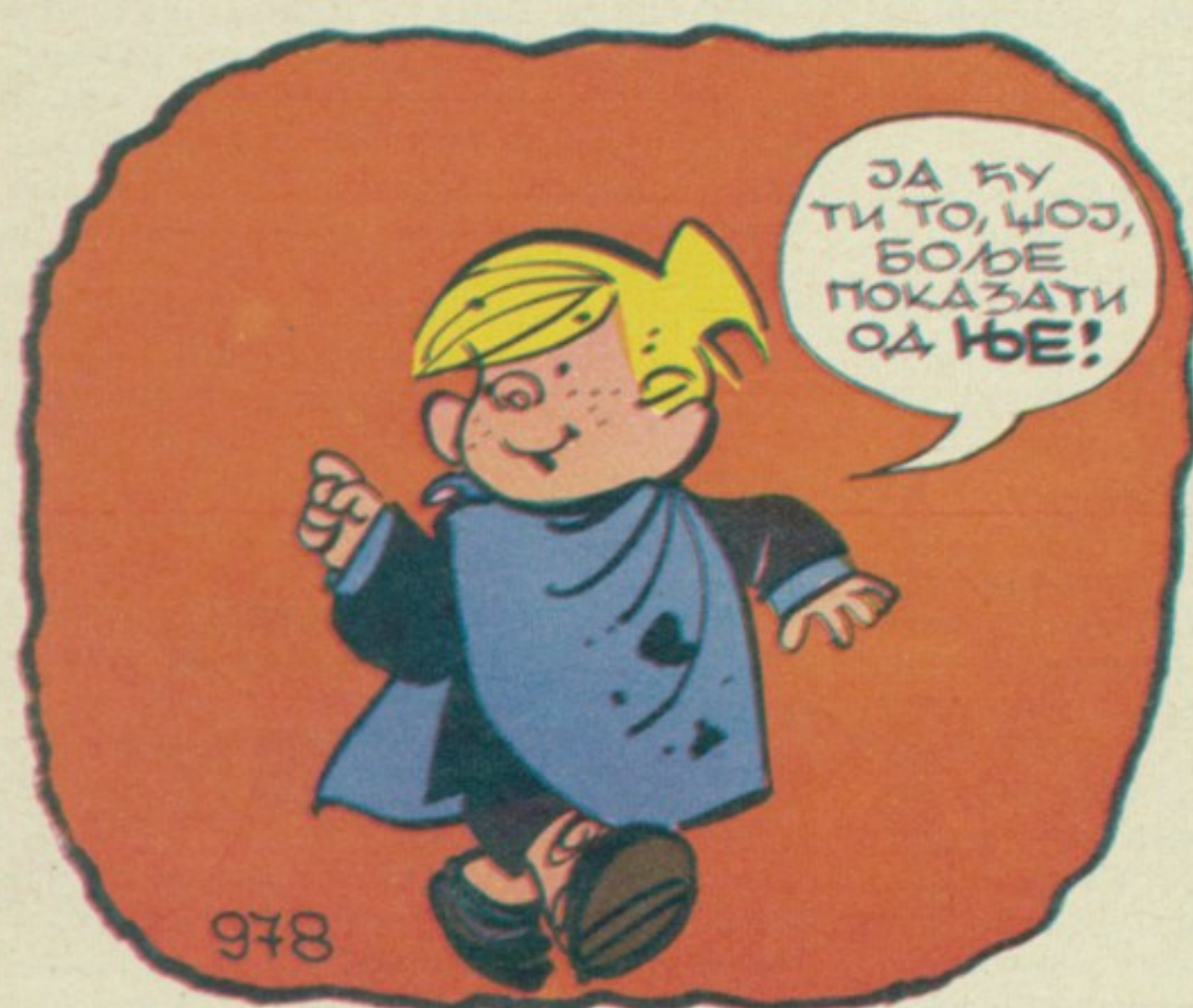
БЕЗ РЕЧИ

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Што плуг већма оре све је светлији.
(Наша народна пословица)

Денис У НОВОЈ ШКОЛИ

Веома чудним путевима дошла ми је у руке ова прича. Колико је мени познато, то је прва научно-фантастична новела настала на Марсу. Из њеног садржаја лако можемо да извучемо следеће закључке:

1. Марсовци мисле исто као ми Земљани.
2. Њихова цивилизација не разликује се много од наше.
3. Наши писци научне фантастике често употребљавају Марс да би исмејали и осудили земаљске мане. Марсовци употребљавају Земљу за критиковање својих мана.
4. Када им све друго досади, писци с Марса лаћају се пародирања и исмејавања својих колега.

* * *

Васионски брод се појавио из неизмерних дубина свемира и као там на птица без крила спустио се на плави песак Земље.

Капетан Фримпф је отворио дво-струка врата и ступио у заслепљујућу светлост сунчевих зракова. Напунио је плућа чистим, драгоценим ваздухом. На све стране, докле је поглед допирао, простирао се плави песак. У подножју планине угледао је развалине мртвог насеља које су штрчале према плавом небу.

Сузе су му навреле на очи. Земља, помислио је. На Земљи смо! Успели смо!

Три мушкарца, посада брода, придружили су се свом капетану.

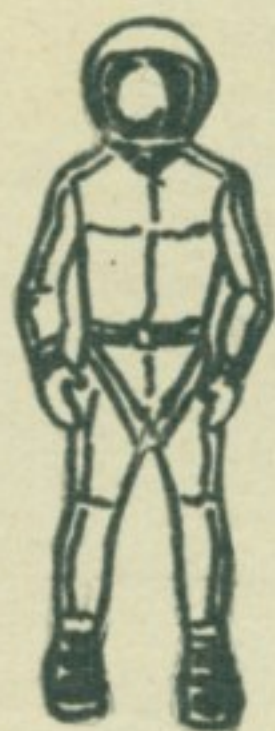
— Како је плаво! — сањалачки је прошапутао Биоп.

— Јасно да је плаво, какво би иначе било — мирно му одговори капетан. — Наши астрономи су одавно утврдили да плава боја Земље не долази само од њене атмосфере. Сама Земља је плава!

Спустио се на колена и захватио прегршт те необичне, плаве земље. Осетио је да неко стоји тик иза њега. Муњевито се окренуо. Био је то Бирп.

— Шта се догодило, Бирп?

— Ја... опростите, капетане, — муцао је Бирп — зар вам се не чини да је ово прилика... путовање је било тако дуго. Пемпф, Фардел и ја мислимо... морате разуме-

ПЛАВА ПЛАНЕТА

РОБЕРТ ЈАНГ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ти, ваздух у лађи је био толико сув, жедни смо...

— Добро, добро, разумем. Отворите сандук пива. Али само један, јасно? И пазите: ако будем нашао ма и једну боцу да се ваља около и скрнави површину девичанске Земље, ја ћу...

Док је капетан изговарао последње речи Бирп је већ ишао према броду. Зауставио се...

— А шта да радимо с празним боцама? У броду их не можемо оставити јер би то значило непотребну додатну тежину при старту а горива имамо таман колико нам је неопходно.

— Боце ћете закопати — нареди капетан.

И док се посада одушевљено бацила на сандук с пивом, капетан је стајао по страни и гледао према рушевинама у даљини. У мислима је опет био на Марсу. Тамо ће својој жени причати о плавом песку, необичним љубичастим стубовима...

Кајейанобе брује

И мада то није желео, пред очима му је искрсла женина слика. Седеће за столом сучелице њему, слушаће и јести. Да, првенствено ће јести. У његовом одсуству сигурно ће се још угодити. Зашто све жене постану тако дебеле, понекад толико дебеле да их мужеви морају возити околу у колицима? Зашто се не шетају уместо што купују све те глупости које им индустрија нуди

обећавајући им мање посла и мање кретања? И зашто непрестано једу?

Капетан је пребледио кад је помислио на рачун за поврће који ће по повратку морати да плати. Јасно, то неће бити једини издатак. С језом је помислио на порез на до-ходак, путарину, стамбени порез, порез на траву, порез на дрвеће, на све остале идиотске намете који му празне џеп.

Уздахнуо је. Скоро са завишћу је погледао према својој посади. Како су срећни! Бирп, Пемпф и Фардел не лупају главу због пореза. Као дивљаци играју око празног сандука од пива.

— Довољно је за данас, момци, — довикнуо им је. — Закопајте празне боце, спалите сандук, па на спавање.

Бирп, Пемпф и Фардел послушали су без поговора. Ископали су четири реда плитких јаркова и у њих положили боце. Покрили су их ситним, плавим песком.

Капетан Фримпф је остао напољу. Какав чаробан Месец! Како су под његовом светлошћу рушевине изгледале сабласно! Тајна рушевина није му давала мира. Судбина несталих Земљана била је нерешена загонетка. Шта се с њима догодило? Зашто су сва њихова насеља напуштена? Не, никад на то неће добити одговор.

Пивско грвеће

Кад је идућег јутра изишао из брода прво што је угледао била су

двадесет четири пивска дрвета израсла у четири реда. Капетан Фримпф још никад у животу није видео пивско дрвеће, нити је икад чуо или читао о њему, али му је одмах, аутоматски, дао име „пивско дрвеће“. Како би иначе и могао назвати то ниско дрвеће које је расло из плавог песка и чије су се гране савијале под тежином боца са светложутом течношћу. Плодови су очи гледно били зрели и чекали да их неко убере. И неко их је већ брао.

Забава је била у пуном јеку. И више од тога: судећи по дугим редовима малих узвишења око свемирског брода расла је права плантажа пивских стабала. Посада је закопала у плави песак најмање још педесет боца.

Пемпф је прилазио, клатећи се, са по једном боцом у свакој руци.

— Пробајте, капетане, — викао је. — У животу нисте пили нешто овако добро.

Капетан га је прострелио погледом.

— Као што знате, Пемпф, ја сам официр а официри никад не пију пиво.

— То сам потпуно заборавио — заплутао је Пемпф језиком — а то је штета, велика штета.

— Уопште, Пемпф, ко вам је дозволио да једете, односно пијете, плодове ове планете? Да ли сте се запитали откуд то дрвеће? Ви сте хемичар наше експедиције. Јесте ли извршили анализу тла?

— То уопште није потребно, капетане. Тле садржи у себи неке материје које чине да из празних пивских боца изникне дрвеће. Али, објашњење не лежи само у тлу. Ту је утицај и зракова које ноћу излучује Земљин сателит. Зато се свака ствар која се закопа у тле размножава...

— Капетан га је оштро погледао:

— Свака ствар, рекосте?

— Зашто не, капетане? Закопамо пивске боце а изникне пивско дрвеће.

Закојане новчанице

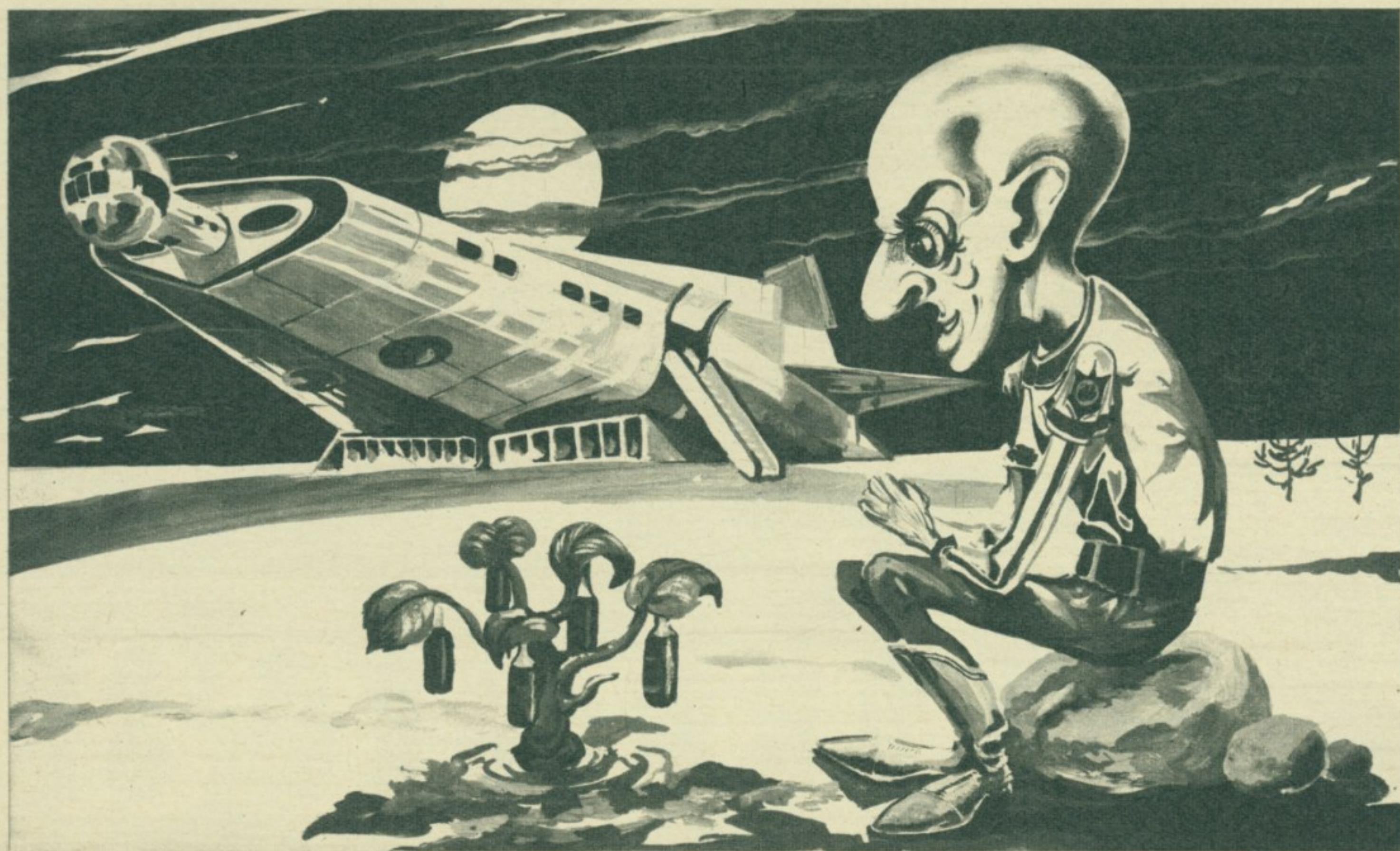

Читав дан је капетан лутао око брода заборавивши све своје планове. Заборавио је да би морао почети са истраживањем планете. Размишљао је о многим стварима, највише о порезима. Кад се спустило вече узео је све новчанице које је понео са собом и закопао их у плави песак. Штета што их није имао више али то није толико важно. Кад буде израсло дрвеће имаће довољно семена за ново.

Те ноћи је спавао мирно и није сањао о порезима. Али, кад је су-градан истрачао из брода био је страховито разочаран. Од дрвећа с новцем није било ни трага. Чак ни хумчице под које је закопао свој новац није више нашао. Пригушио је своје разочарање и помислио да код новца рашћење свакако није толико брзо. До новца се тешко долази и зато, вероватно, он спорије расте.

Вратио се до брода и стао да посматра пивски воћњак. Број стабала се знатно повећао. Била је

КАПЕТАН ЕКСПЕДИЦИЈЕ УЗАЛУД СЕ МУЧИО ДА ОДГОНЕТНЕ ТАЈНУ РУШЕВИНА НА ЗЕМЉИ. НАЈЗАД МУ ЈЕ СИНУЛО...

то већ права шума с тешким пло-
довима. Баш имају срећу његови
људи који пију пиво. Зажалио је
што је официр.

Траг металних запушача одвео
га је до његове посаде. То што се
тамо догађало више није било за-
бава већ права правцата пијанка.
Вероватно су пили читаву ноћ. Било
је јасно: ако жели да спасе своју
експедицију, мораће нешто преду-
зети.

Али, воља за било какву акцију
као да га је напустила. Кад би по-
мислио на спасавање своје експе-
диције морао је истовремено да по-
мисли и на повратак на Марс. А
та мисао би га одвела дебелој жени
и огромним рачунима за поврће.
И порезима. А мисао о издацима
неизоставно је водила до помисли
на боцу ракије која је неначета
лежала у орману његове кабине.

Одлучио је да ће се већ сутрадан
побринути за своју посаду. Један
дан више или мање, није важно.
Сигурно ће за то време и дрвеће
с новцем исклијати па ће знати
колико ће морати да чека док пло-
дови буду зрели. И кад буде сигу-
ран да ту новац расте на дрвећу,
некако ће већ решити проблем сво-
јих људи и пивског дрвећа.

Разочарање

Али ни сутрадан није било трага
дрвећу с новцем. Зато се пивска
шума опет повећала. Достизала је
већ до рушевина некадашњег на-
сеља...

Тада је капетану Фримпфу по-
стало јасно како је пропао род Зем-
љана. Само није могао да објасни
где су нестала пивска стабла која
су посадили Земљани. А онда му
је синило. Земљани су морали бити
страшне пијанице. Толико су пили
да су од тога умрли. А мртваци,
јасно, нису закопали празне боце
и пивско дрвеће је изумрло. Жалос-
на судбина, нема сумње. Питање је
само није ли ипак таква судбина
боља но пустити да те униште ра-
чуни и порези.

Читав дан је капетан нервозно
шетао по својој кабини. Зар заиста
није могуће засадити воћњак с нов-
чаним дрвећем? Поглед му се све
чешће заустављао на ормару у ко-
јем је била боца с ракијом.

Предвече су се крај брода поја-
вили његови људи и замолити за
кратак разговор. Фардел је гово-
рио у име све тројице:

— Капетане, м... ми смо једин-
ствени. М... ми нећемо натраг на
Марс.

— Губите се и оставите ме на
миру — бесно је викнуо.

Изгубили су се.

Вратио се у брод и упутно се
право орману. Узео је боцу. На
стару је имао три али су две
празне кружиле око Сунца, негде
између Марса и Земље.

— Добро је што трећу нисам на-
чео — промрљао је. Отворио је
боцу и она је убрзо била празна.
Посрћући, изишао је из брода и
закопао боцу у плави песак. Сео
је на земљу поред мале хумке и
чекао.

Још није изгубио наду да ће из
новца што га је закопао изникне дрво. А ако ипак не изникне, био би права будала ако би се вратио на Марс. Давно је већ био сит своје предебеле жене и о рачу-
нима за поврће није више хтео ни да чује. Још мање о порезима.

На небу се појавио Месец. Капе-
тан Фримпф је одахнуо кад је опа-
зио прве изданке који су ницали из
плавог песка. Ту ће ускоро бити
дрво. На његовим гранама висеће
пуне боце. С ракијом.

Кад их ветар буде зањихао, зво-
ниће још лепше од пивских боца.
Земља је дивна планета.

Плава планета.

ТУНГА И ХОРДА С ДРВЕЋА

ПОДСЕТНИК

СТОНИ ТЕНИС — комплет (2
рекета и 2 лоптице са мре-
жом). Леп и користан поклон
за рођендан. Продаје се у
Робној кући „Београд“, Мар-
шала Тита 1. Цена од 24,80
до 40 н. дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ПРО АРТЕ

После „Индекса“, састава који је
дуго био најпопуларнији у земљи,
из Сарајева долазе и састав „Про
арте“ који тренутно бележи велик
успех. Вођа ансамбла је Ђорђе Нов
ковић, свестрани музичар добро по-
знат као композитор хитова који су
Мишу Ковача учинили звездом. На
плочи коју је издао „Југотон“ су
две композиције: „Ти срца немаш“
и „Како да ти кажем“. Цена плоче
је 9,30 н. дин.

КОЈА ЈЕ ЧИЈА МАСКА?

На нашем цртежу налази се осам маски које припадају људима различитих занимања без којих они не могу да раде. Треба да погодиш која од ових осам маски припада којој од ових осам особа. На пример: пчелар обележен словом (а) носи маску обележену словом (?).

Напиши на дописници одговор и то овако: а = ? и тако уради са свих осам слова и осам бројева.

Дописницу с одговорима, купоном у својом читко исписаном адресом пошаљи „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ“, Београд, П. фах 124, до 5. октобра ове године.

Међу онима који буду тачно одговорили на свих 8 питања извући ће се на срећу добитници награда које су овде нацртане.

I НАГРАДА: ЗЛАТНИК у вредности од 68.800 ст. дин.
II НАГРАДА: ЗЛАТНИК у вредности од 34.400 ст. дин.

III НАГРАДА: ДВА СРЕБРЊАКА вредности од 15.400 ст. дин.

МАСКЕ

M. 70.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

15. августа напунила сам 14 година. Желим да се дописујем са читаоцима „Забавника“ који су рођени 15. августа. Надица Георгиевска, „Ст. Арсов“ 4, Куманово.

Скупљам салвете и кашичице од сладолета. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Имам 9 година. Гордана Смиљанић, Маршала Тита 85, Титово Ужице.

Имам 17 година и желим да се дописујем са девојкама и младим људима широм наше земље и иностранства. Језик дописивања: српскохрватски, руски и енглески. Сакупљам марке и стари новац. Едвард Штибил, Васа Раичковића 5, Титоград.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Имам 16 година. Сакупљам плоче и марке. Вјекослав Венцел, Булевар револуције 5, Вања Лука.

Желим да се дописујем са девојкама и децама из целе Југославије. Имам 16 година. Ленче Шарковска, Н. Наумовски Борче 32/9, Битољ.

Имам 14 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Навијам за „Првену звезду“. Језик дописивања српскохрватски и руски. Љиљана Мољковић, Кремна код Т. Ужица.

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима од 15 до 18 година из целе Југославије. Сакупљам поштанске марке и разгледнице. Слободан Младеновић, Ацијина ливада 33, Београд.

Имам 13 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Језик дописивања српскохрватски и немачки. Навијам за „Војводину“. Младен Бајић, Ул. IV бр. 64, Шангај — Нови Сад.

Ученик сам петог разреда. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Навијам за „Првену звезду“. Сакупљам разгледнице. Драгослав Кузић, Ул. 4. јула 40/7, Нови Травник.

Имам 11 година. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Навијам за „Партизан“ а обожавам Ђурковића. Петар Ђеримановић, Булевар револуције 46, Београд.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Скупљам сличице „Винету“, кашичице од сладолета и разгледнице. Имам 12 година. Милкица Ристевска, Ул. 715 бр. 67/5, насеље Аеродром, Скопље.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Рођена сам 12. III 1954. године. Волим народну музику, певаче: Гвоздена Радичевића и „Канаринца“. Рада Радовановић, Рибашевина — Т. Ужице.

МАЛА ПОШТА

ДЕВОЈКА СА »ЗАБАВНИКОМ« У РУЦИ

Пре неколико дана, тачније 28. августа ове године, путовао сам у друштву једне девојке из Београда према Зрењанину. Са њом су путовали њена мајка, отац и мала сестра. Пошто је она све време у руци држала „Забавник“, надам се да га редовно купује и да ће прочитати моје писмо.

Желео бих да ми се јави или преко „Забавника“ или на адресу:

АНЂЕЛКО ЈОВИЋ,
Томашевац

ПОМАЖЕМО ЉУБИНКУ!

Молим вас да објавите ово писмо. Ја сам рођен 1955. год. Пре болести дистрофије мишића завршио сам при разреда, а после болести и четврти разред код куће. Откад сам се разболео и постао непокретан стално читам „Политикин забавник“, па молим читаоце да ми пошаљу ове бројеве „Забавника“: 836, 887, 898, 908, 910, 911, 913, 914, 915, 929, 924, 938, 939, 967, 970. Код мене у селу не могу да се купе. Отац је поручивао „Забавник“ по неким људима, они су куповали друге новине, заборављали да га купе или ка да су тражили „Забавник“ више га није било. Молио бих читаоце „Забавника“ да ми пошаљу и нешто друго за читање. Унапред захваљујем читаоцима, вама честитам 1000 број „Забавника“.

ЉУБИНКО МИЛОСАВЉЕВИЋ,
село Врбовац, З.п. Пламеница
код Зајечара

Објављујемо, Љубинко, твоје писмо и верујемо да ће ти читаоци „Забавника“ помоћи да комплетираш бројеве које немаш. Ми ти из „Забавника“ шаљемо књигу „Чудесни свет машина“.

КАКО ХРАНИТИ ЈЕЖА?

Молим вас да ми кажете чиме да храним малог јежа кога сам добио на поклон.

ЗАГОРКА ДИМОВСКА,
Ул. 660 бр. 72, Скопље

Главни део јежеве хране састоји се од инсеката, па је управо због тога толико користан. У стану потамани све

бубашвабе, ако их има. Ипак, он се не задовољава само том храном која је мале хранљивости и због тога кад је на слободи он напада птице, пољске мишеве, а хвата се у коштац чак и са змијом.

Јежа није тешко хранити ни у кући. Лако се привикава на различиту храну, а исто тако и пића. Нарочито воли млеко. Храну прима без уздржавања, па је и сам тражи по кући и у дворишту.

НАША ОСТРВА

Интересује ме тачан или приближан број острва у Јадранском мору и укупан број становника који живе на овим острвима.

ТАСА ЛУКИЋ,
Нови Сад

На нашој јадранској обали, од Анкарана до ушћа Бојане, има укупно 66 насељених острва и острваца, 659 ненасељених, затим 426 гребена над морем и 89 у истој равни с површином воде.

Што се тиче броја становника, најбоље је да сачекате нови попис становништва.

КО ЈЕ ОВО НАПИСАО?

Драги „Забавнице“.

Недавно сам научила једну врло лепу песмицу али на жалост не знам јој наслов ни писца па ћу вам навести речи како бисте ми могли помоћи.

Чини ми се да мој тата
више воли млађег брата.
Он му тена још са врата,
када с посла кући стигне;
прво га за носић итира,
после га за образ нипа.
Па га дигне, па се шали
у постељу са њим легне
а мени се грло стегне
и жалим што нисам мали.

ЈЕЛЕНА ЧОВИЋ,
Мл. Стојановића 23,
Зрењанин

Позивамо све читаоце „Забавника“ који знају име аутора и наслов ове песмице да пошаљу одговор на адресу: „Политикин забавник“, Пошт. факс 124, Београд. Међу онима који пошаљу тачан одговор, извући ће се један добитник коме припада књига „Моби Дик“ Хермана Мелвила. Пожурите!

Решење са сѐр. 50

Острво обележено словом Ј.

* укршћене речи *

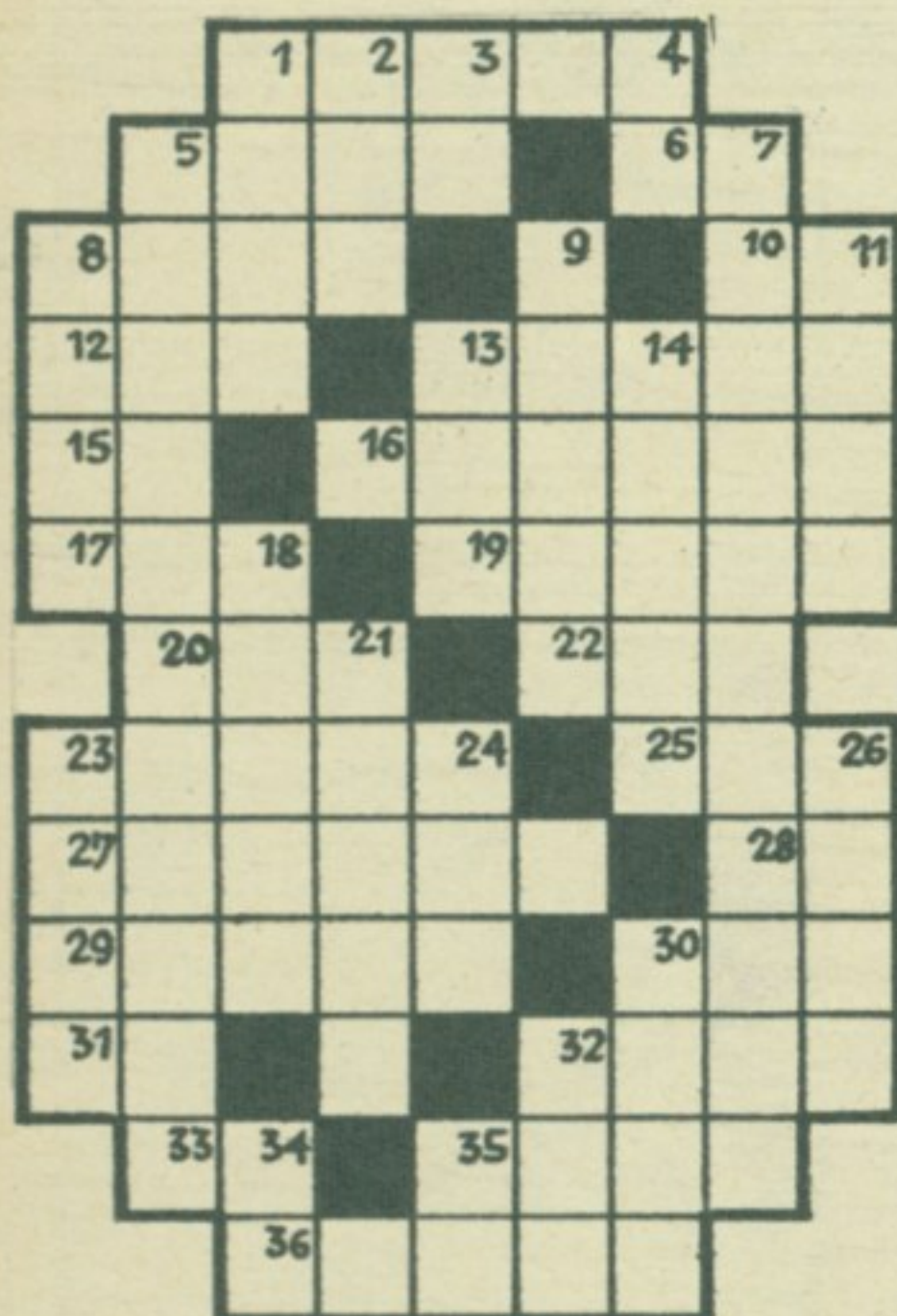
Водоравно: 1) јединица за време; 5) мушко име; 6) иницијали нашег нобеловца; 8) лева притока Саве; 10) главни град Сумераца; 12) узвик при јуришу; 13) крдо; 15) два сугласника; 16) град у Бачкој; 17) део животињског тела; 19) име оперске

певачице Мезетове; 20) птица певачица; 22) узвик; 23) француски књижевник („Јесен жене“); 25) престоница старе Арголде; 27) непобитна чинијеница; 28) хемијски знак за иридијум; 29) трагедија Вилијама Шекспира; 30) ноћна птица грабљивица; 31) хемијски знак за никл; 32) проналазак; 33) два слова; 35) роман Емила Золе; 36) роман у сликама.

Усправно: 1) електрично пражњење у облику варнице између два облака или облака и земље; 2) летовалиште у близини Опатије; 3) предлог; 4) лична заменица; 5) име и презиме нашег познатог сликара (1851—1907); 7) слушаљачка публика; 8) музеј у Паризу; 9) име глумца Севера; 11) река у Француској; 13) бања у Белгији; 14) град у Грчкој 18) песници; 21) врста тканине; 23) шаховска фигура, пешак; 24) лична заменица; 26) мера за тежину; 30) старогрчки баснописац; 32) свеза; 34) првак; 35) скраћеница за својеручно.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) твист, 6) Толстој, 8) сок, т. 9) нец, 11) „Травијата“ 14) от, 15) ина, 16) рр, 17) аула, 19) ба, 20) на, 21) го, 22) ка, 23) кокс, 25) ир, 26) сан, 27) тр, 29) Зеленгора, 32) ако, т. 33) сам, 34) алманах 37) аурум.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Београд, Македонска 29. Директор Милојко Дрловић. Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 66,00 дина, полугодишња 33,00. Претплата за иностранство: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина. Годишња претплата у иностранству: DM 40. — \$ 10.60 — Ft 58.80 — Sfr 46. — Sfr 56. Текући рачун број 608-1-82-1 за уплате из земље. Девизне уплате из иностранства преко Привредне банке — Београд на рачун 608-620-3-32009-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31 [тел. 22-711.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП
ТАЈНИ АГЕНТ
КОРИГАН
ЉАВО НА
РАЈСКОМ
ОСТРВУ

